

DOLENJSKI LIST

»OB ENIH PONOCI«. Ponoči med petkom in soboto je narasla Bistrica nenadoma zalila Ribnico in ponekod segla tudi en meter visoko. Take poplave ne pomnijo Ribničani že 50 let. Posnetek je bil narejen ob eni ponoči, ko je bila vodna stihija najhujša. Avtor posnetka Drago Mohar deli prvo nagrado za »Fotografijo tedna« (EFKA 20 8, 10 minut)

POPLAVA V KOČEVJU: Roška cesta v mestu več ur ni bila prevozna. Kombi je ostal sredi vode in šofer ga je moral s pomočjo drugih izvleči na suho (Foto: J. P.)

Podivjane vode v ribniški dolini

Deževje in nenadna otoplitev v petek, 2. decembra, nista obetala nič dobrega. Potoki so naraščali z veliko naglico. Posebno silovito je naraščala Bistrica v Ribniški dolini. Ze v petek zvečer je štab za elementarne nevarnosti v Ribnici opozoril najbolj izpostavljene kraje, naj bodo pripravljene na najhujše. Ponoči je voda začela z uničevalnim delom. Poplavila je Sodražico, Ribnico, Goričo vas, Hrovačo in nekatera druga naselja.

Posebno hudo je bilo v Ribnici. Voda je ponekod poplavila do en meter visoko, zalivala kleti, skladišča in druge prostore. To je bilo okrog ene ure ponoči. Gasilci, pripadniki Ljudske milice in JLA so ob pomoči prebivalstva takoj začeli pomagati in reševati. Vsem se je treba zahvaliti, da povodenj ni napravila še večje škode, čeprav znaša le-ta precej milijonov starih dinarjev. Gasilska služba je bila zaposlena še ves sobotni dan, ker so gasilci črpali vodo iz kletnih prostorov in skladišč.

Za nekaj časa je bil prekinjen tudi promet med Kočevjem in Ribnico, saj je voda hudo prizadejala most v Goriči vasi. Stari zidani mostovi čez Bistrico v Ribnici pa so zdržali naval vode, čeprav je segla prav do mo-

stov. V Ribnici so bili najbolj prizadeti prebivalci v nižje ležečem delu Ribnice, na Mlaki. Tu je voda narasla za dober meter, medtem ko je bila v središču trga nekaj nižja. Šele okrog pete ure zjutraj je voda z ribniškega trga odtekla v strugo Bistrice in v ponikalnico v Goriči vasi. Ob sedmih zjutraj

pa so velike količine vode poplavile Otariče in prizadejale veliko škodo. Velike poplave so bile tudi v Loškem potoku, vendar tam ni bilo posebne škode, saj so bila poplavljena le polja.

Take povodnji, kot je bilo to noč, ljudje ne pomnijo že 50 let.

KAREL ORAZEM

Tudi Rinža poplavila

Voda v skladiščih in kletih – Promet z Delnicami zaradi poplavljenega Reške ceste v Kočevju prekinjen – Na hotelskem pragu narasla Rinža, v hotelu pa ples – Pripravljene so bili splavi – V odrezani stanovanjski so vozili drva – Voda prevrnila gasilski čoln – Ker je bilo dovolj časa, so bile priprave na poplavo temeljite, zaradi česar je tudi občutno manj škode – V nedeljo je obiskal Kočevje in se pogovarjal s člani štaba civilne zaščite tudi predsednik republiške skupščine Ivan Maček

Ze zjutraj v soboto, 3. decembra, ko so Kočevje dosegle prve določnejše novice o poplavi v Ribnici in Obkolpu, so začeli v Kočevju ukrepati, če bi prišlo do poplav v mestu, Strugah in ob Kolpi. Najprej se je zgodaj dopoldne sestel ožji štab za civilno zaščito, ob 13. uri pa

je bil prvi sestanek celotnega štaba.

Štab je uvedel najprej svojo stalno dežurno službo in dežurne službe v podjetjih LIK, ITAS, INKOP, Zidar, Avto, Trgopromet, Kovinar in Rudnik, kasneje pa še v ne-

(Nadaljevanje na 8. str.)

Tako narasle Mirne ne pomnijo

Zateglo tuljenje sirene je v noči med petkom in soboto dvignilo Mirenčane iz sna. Prebivalci hiš na bližnjih vzpetinah so sprva mislili, da kje gori. Gosta megla jim je zastirala pogled na razpenjen tok sicer mirne, toda potuhnjene Mirne. Deževje in odjuga sta jo napojila, da je nenadoma narasla in se divje pognala po strugi in mimo nje. Velik del Mirenske doline je bil v nekaj urah pod vodo

»Se opolnoči sem šla gledat mlin in takrat je bilo vse v redu. Čez dve uri pa se je začelo. Voda nam je vdr-

la v mlin, reševali smo kolikor smo mogli. Kljub temu nam je namočila žito v vrečah. Kaj takega ne pomnimo,« je ženica povedala v soboto zjutraj, 3. novembra, v mirenskem mlinu pri betonskem prehodu čez Mirno in zmajevala nad povodnjo.

»Voda je lahko še hujša kot ogenj, nič je ne more ustaviti. Če pride ponoči v hišo, je to še posebno hudo,« je tarnala gospodinja v Škarjevi hiši pri mostu. »Noč je bila strašna, pogledajte, do kod je prišla voda! Prav tako, kot je iznenada prišla, je naglo tudi izginila.« Na podu v spalnici je bilo blato in pesek, postelji sta bili dvignjeni na posebne podstavke, ob zidu je rob umazanije kazal, kako visoko je voda segla.

»Morali bi videti, kako je pri sotočju Bistrice in Mirne, kako je pri kmetu Bohu ali

pa pri Jermanu v Pijavica. Cesta je na več krajih poplavljenjena,« so pripovedovali tisti, ki so prihajali iz mokronoške strani.

(Nadaljevanje na 17. str.)

Poplave tudi v Zgornjem Posavju

V Radečah Sava ni mogla prevzeti vse vode iz pritoka Sopot, zato je delno zalila mesto. Sopot je v vaseh pod Kumom podrla tri mostove in delno poplavila tudi papirnoo. V Loki je Sava zalila Golobovo zemljišče pod železniško postajo. Tudi cesta po levem in desnem bregu Save je bila na nekaterih delih pod vodo za nekaj ur. Mirna pa je ponekod zalila tudi cesto Tržišče-Sevnica. Čez sevnški most se ni dalo priti s motornimi vozili. Narasla Sava je grozila tudi nekaterim hišam v Sevnici, da bo vdrla v kleti, vendar je v nedeljo že začela upadati. S. Sk.

OD 8. DO 18. DEC.
Okrog 9. oziroma 10. decembra izboljšanje vremena. V ostalem oblačno s pogostnimi snežnimi padavinami, zlasti okrog 14. in 17. decembra. Od 13. decembra dalje mraz.
Dr. V. M.

Noč brez spanja

Kolpa 7,30 m nad normalo — Soteska žaga pod vodo — Več hlevov in svinjakov izpraznjenih — Ljudje le redko ogroženi

V ponedeljek, 5. decembra dopoldne, tri dni zatem, ko so prestopile bregove, poplavile jesenske posevke in ogrozile življenje in delo prebivalstva, so Krka, Kolpa, Sava, Mirna in Lahinja in njihovi številni pritoki v glavnem spet tekli v svojih strugah. Vode še nadalje upadajo. Sporočili pa so, da zaradi poplav še vedno ni odprta cesta Dobrova-Sentjernej in druge krajevne ceste na šentjernejskem območju, ki ga je zalila Krka. Vode odtekaajo, za njimi pa ostaja velikanska škoda. Škode ob teh poplavih še niso ocenili.

Zaradi dežja in odjuge, ki sta tako naglo topila sneg, so se reke in potoki kmalu napolnili do roba, nakar so se začeli razlivali.

2. decembra zvečer je Kolpa tako naglo naraščala, da je bila 3. decembra zjutraj že 7,30 m nad normalnim stanjem. Iz struge je šla pri Radatovičih, Podzemlju, Vinici, Jurovskem brodu oz. Metliki in pri nenaseljenih krajih. V Podzemlju in Jurovskem brodu so morali izseliti po eno družino, na Vinici izprazniti hleve in svinjake štirih gospodarjev, v nevarnosti pa so bili tudi sami lastniki. Cesta Metlika-

Karlovac je bila pri Jurovskem brodu pod vodo. V Križevski vasi je bila Kolpa 20 cm višja kot ob najvišjem stanju pred 27 leti.

Krka in njeni pritoki so poplavili široke pasove vzdolž svojih tokov. V Žužemberku je voda vdrla v hiše, prav tako na Dvoru. V Soteski je poplavila NOVOLESOVO žago, da 3. decembra ni mogla delati. V Žužemberku so izpraznili več hlevov in svinjakov, medtem ko prebivalstvo ni bilo v nevarnosti. Krka se je nevarneje razlila na Otočcu, kjer je že butala ob most,

(Nadaljevanje na 12. str.)

616 novih!

PRIJETNO PRESENEČENJE: v 4 dneh se je po zaslugi vseh naših sodelavcev prijavilo kar 317 novih naročnikov, tako da smo od 20. novembra do 6. decembra vpisali med naše redne bralce v torek opoldne že 616 novih prijateljev Dolenjskega lista. Več o tem na 12. strani, stanje po občinah pa je takole:

BREZICE:	45
CRNOMELJ:	27
KOČEVJE:	55
KRSKO:	50
METLIKA:	44
NOVO MESTO:	82
RIBNICA:	60
SEVNICA:	142
TREBNJE:	45
Razne pošte:	60
Inozemstvo:	6

„Premalo kmetijskih šol imamo!“

Zlasti so potrebne: šole za kmetovalce, kmetijske nadaljevalne šole in gospodinjke šole!

Predavatelji slovenskih kmetijskih šol, zbrani na proslavi 80-letnice kmetijske srednje šole na Grmu 19. novembra, so ugotovili, da je izobraževanje v kmetijstvu še vedno v razvoju. Poudarili so, da bi sedanje šole lahko zajele več kmečke in druge mladine, s čimer bi tudi zajezili preveliko selitev mladih ljudi znotraj dežele in v tujino.

Svoje zahteve glede nadaljnega pospeševanja so zborovali takole strnilji v resoluciji:

»Protestiramo proti ukinitvi šole v Poljčah in menimo, da bi moralo biti poslopje samo za šolo. Gorenjska naj bi imela vsaj eno kmetijsko šolo, ki naj bi vzgajala kader tudi za planšarsko gospodarstvo.«

»Vse sedanje kmetijske šole (v Sloveniji) naj bi ostale, vendar pa bi morali stopnjo in program izobraževanja prikrojiti potrebam gospodarstva, ki kader iz teh šol potrebuje.«

Nov načelnik za gospodarstvo

24. novembra so na seji občinske skupščine v Sevnici na predlog sveta občinske uprave in komisije za volitve in imenovanja, odborniki imenovali za novega načelnika za gospodarstvo Andreja Martinca diplomiranega pravnika, ki je bil doslej pravni svetovalec na občinski upravi. Na občini so bili brez načelnika za gospodarstvo od 28. junija letos.

Prihodnje leto 200-letnica zdravilišča v Dol. Toplicah

Dolenjske Toplice spadajo med najstarejša zdravilišča. Zgodovinsko je dokazano, da so že v 14. stoletju uporabljali tamkajšnje izvire v zdravilne namene. Voda je prihajala iz velikih razpok v zemlji in takratni prebivalci so

Zaradi poplav občutno manj kupčij v Brežicah

V soboto, 3. decembra, je bilo na tedenski sejem v Brežicah pripeljanih 550 prašičev starejših od 3 mesece, mlajših pa 40. Starejših pujsov je bilo prodanih 480 po 10 do 10 in pol N-din, mlajših prašičkov pa 24 po 6,8 do 7 N-din za kilogram žive teže. Zaradi poplav je bilo tokrat sklenjenih manjše število kupčij kot po navadi.

Za živino malo zanimanja

5. decembra je bilo sicer na novomeškem sejmišču zelo živahno, vendar so kupovali predvsem prašiče, medtem ko za govejo živino ni bilo zanimanja. Naprodaj je bilo 697 prašičkov in 443 glav govedu, prodali pa so 639 prašičev in komaj 84 volov, krav in telet. Za prašiče so zahtevali od 15.000 do 33.000 dinarjev, za vole 490 do 530 din za 1 kg, za krave 320—420 din ter za mlado živino 500—530 din kilogram.

»Na območju Primorske bi bilo treba ustanoviti šolo, ki bi vzgajala kader za tamošnjo proizvodnjo in ki bi sicer ustrezala izobraževanju te vrste na Primorskem.«

Pri sedanjih šolah, ne samo v šolskih centrih, bi morali po mišljenju kmetijskih predavateljev ustanoviti šole za kmetovalce, za vse tiste, ki želijo postati tržni proizvajalci. Solanje pa bi moralo biti brezplačno.

Pri večjih osnovnih šolah na bi ustanovili kmetijske nadaljevalne šole. Vzgajale bi mladino, ki bi se po končani osemletki posvetila kmetovanju. Pokroviteljstvo nad nadaljevalno šolo naj bi prevzela bližnja kmetijska šola, ki bi morala hkrati skrbeti za predavatelje, prirejati tečajerje zanje in podobno.

Zelo odločno je v resoluciji poudarjeno, da bi morala imeti vsaka kmetijska šola svoje posestvo, medtem ko naj bi za nemoteno proizvodnjo na njem dobila obratne kredite.

Najvažnejša zahteva s proslave na Grmu zadene sistem financiranja po zakonskem predlogu. »Kmetijske šole v Sloveniji bi morala financira-

ti republiška izobraževalna skupnost oziroma ustrezen sklad pri republiški gospodarski zbornici,« je podčrtano v resoluciji.

V resoluciji je nadalje navedeno, da je treba kmetijske šole čimprej verificirati in poskrbeti, da bodo predavateljska mesta primerno zasedena, predavatelji pa morajo imeti ustrezno pedagoško znanje. To pa za dobro delo kmetijske šole ni dovolj; predvsem bi morali urediti vprašanje enotnih učbenikov, pomožnih knjig in ostalega učnega gradiva ter pripomočkov. Po končanem šolanju bi za absolvente vseh vrst kmetijskih šol kazalo uvesti enoletni staž.

In še: »V Sloveniji naj bi ustanovili nekaj gospodinjstevskih šol za dekleta, kar bi bil pomemben člen v verigi izobraževanja v kmetijstvu!«

Srednja gozdarska in poslovodska šola

Pred dvema mesecema so se začela predavanja na srednji gozdarski in na poslovodski šoli pri Zavodu za izobraževanje v Novem mestu. Obe šoli delujeta kot podružnica oddelka matičnih šol: srednje gozdarske in Posojni in šolskega centra za blagovni promet iz Brežic. Zavod za izobraževanje je odprl oba oddelka na želje in proš-

V 9 mesecih 68.700 ton premoga iz Kanižarice

V kanižarskem rudniku so do konca septembra letos nako-pali 68.700 ton premoga, kar je sicer za 8,7 odst. več kakor lani v istem času, vendar še premalo, da bi bila dosežena proizvodnja po predvidenem planu. Zaradi slabe prodaje premoga so morali delno zmanjšati proizvodnjo, delo pa ovira tudi stalno pomanjkanje reprodukcijskega materiala, predvsem proizvodov kovinske industrije.

V podobnih težavah so se znašli pri nas tudi vsi drugi premogovniki, zato trenutnih težav ne gre pripisovati kolektivni rudnika Kanižarica. Ugotovljeno je, da bi lahko ob normalnih prodajnih pogojih dosegli planiranih 100.000 ton proizvodnje na leto.

Cene v Ribnici

26. novembra so v trgovini s sadjem in zelenjavo v Ribnici veljale za nekatere pomembnejše kmetijske pridelke naslednje maloprodajne cene: krompir 1 N-din kg, jabolka 3,30 N-din kg, jajca 0,72 N-din kos, paprika 2 N-din kg, zelena solata 3,25 N-din kg, čebula 1,73 N-din kg, sveže zelje 0,75 N-din kg, kislo zelje 1,70 N-din kg, grozdje 4,50 N-din kg, limone 4,50 N-din kg, banane 5,30 N-din kg in pomaranče 4,58 N-din kg.

V Imperialu že 550 ton čokolade

Obeta se tudi uspešen december — Do konca meseca bodo izdelali še najmanj 55 ton te sladke dobrote — Žal, še vedno primanjkuje surovin — Letni plan bodo presegli za približno 20 odstotkov — Zdaj mislijo na izvoz — V decembru bodo prodali na Poljsko 20 ton kakava — Ponudbo so poslali Izraelu — Misli na poslovno sodelovanje ali celo na združitev z večjim tovrstnim podjetjem kolektiv še ni opustil, toda to je odvisno od umerjenih zahtev na obeh straneh

Delavci tovarne čokolade IMPERIAL v Krškem z zadovoljstvom spremljajo številke o proizvodnji in poslovnih uspehih podjetja. Plan presegajo, čeprav jim težave zaradi pomanjkanja surovin niso prihranjene.

Za surovine je težko. Tudi v novembru jih je primanjkovalo. Kljub temu so mesec dni pred iztekom leta napravili toliko, kolikor so planirali za vse leto.

Čokolado si težko predstavljamo v tonah, saj smo jo vajeni kupovati le v dekagramih. V IMPERIALU pa so tone nekaj vsakdanjega. Letos so do konca novembra izdelali 550 ton čokolade,

razen tega pa še 600 ton kruha in peciva.

Vso proizvodnjo sproti prodajo in zalog skorajda ne poznajo. Velikemu povpraševanju po tem izdelku se sami čudijo, ker so pričakovali zastoj. To so si zamišljali kot normalno posledico gospodarskih sprememb. Pa so se nekoliko uštel, in tega se prav veselijo.

Zgodilo se je, da je prodaja začela naraščati. Obeta se tudi uspešen december. V tem mesecu bodo napravili še najmanj 55 ton sladkih čokoladnih dobrot. Računajo, da bodo letni plan presegli za približno 20 odstotkov.

V skrbeh pa so za januar. Za surovine slabo kaže. Pot do njih je težka. Utirajo si jo s pomočjo poslovnega združenja. Naročila jih ne skrbijo. Prepričani so, da bodo svoje izdelke tudi v prihodnje lahko dobro prodajali.

Zdaj mislijo že tudi na izvoz. V decembru bodo napravili za tujino 20 ton kakava. To pošiljko bodo prodali na Poljsko. Ponudbo za izvoz so dali tudi Izraelu. Pričakujejo ugoden odziv.

Usmeritev na izvoz izhaja iz utemeljenih razlogov. Kolektiv se zaveda, da mora pravočasno ubrati to pot. Vsak dober gospodar si išče odjemalce tudi drugod po svetu. Domače tržišče je trenutno res v ugodnem položaju, toda gledati je treba prihodnost.

Leto preizkušnje gre h koncu. Tovarna je dokazala, da je sposobna sama gospodariti, kljub temu pa že nekaj let navezuje stike s tovarno SUMI v Ljubljani in se dogovarja za poslovno sodelovanje. Do sedaj ti maratonski pogovori, kot jih sami imenujejo, še niso rodili dokončnih predlogov. Zaradi tega tudi do širše razprave ni prišlo. Morebitna združitev je torej odvisna od temeljite preučitve in umerjenih zahtev na obeh straneh.

BOGOMIL LILJIA

nje podjetij in posameznikov, saj tovrstnih kadrov pri nas primanjkuje.

Nobeden od vpisanih kandidatov ne bi mogel študirati na rednih šolah, ker jim tega ne bi dopuščal čas, poleg tega pa je redni študij tudi zelo drag. Posamezniki, ki so se lotili rednega študija, so kaj kmalu omagali, saj je zelo naporen, na izpitu pa zahtevajo tudi veliko znanja.

Oddelek srednje gozdarske šole obiskuje 12 slušateljev, oddelek poslovodske šole pa 17. Vsi so zelo redni in vest-

Lanska zaposlenost še ni dosežena

V septembru je bilo v trebanjski občini zaposlenih 1874 ljudi, kar je še vedno 93 manj, kot je bilo lansko povprečje — Osebnih dohodki so bili v tretjem četrtletju za 14 odst. večji kot v prvem — Naraščajo predvsem v gospodarstvu

Ceravno je zaposlenost v industriji občine v primerjavi z lanskim letom narasla za 28 odst., je skupno število zaposlenih še vedno manjše, kot je bilo lani. Razen industrije imajo vse druge gospodarske panoge letos manj zaposlenih. Največje znižanje je v družbeni obrti (35 odst.), ki se je znašala po reformi v težavah, iz katerih nikakor ne more. Večina teh obratov je strokovno presibko zasedenih in nesposobnih prilagoditi se poostrenim zahtevam gospodarjenja.

Da ostaja podjetjem več denarja in da se je povečala tudi proizvodnost, priča povečanje zaslužkov. Medtem ko so v družbenih službah, ki so vezane na proračun, porasli osebni dohodki za 4 odst., so v gospodarstvu imeli v istem času 17-odstotno povečanje. Za tretje četrtletje je povprečje vseh zaposlenih 67.700, v podjetjih 65.200, v negospodarstvu pa 85.200 S din. Razlika 20 tisočakov izhaja predvsem iz različne izobrazbene sestave zaposlenih in ni velika.

Spodbudno je, da se manj-

ša število ljudi z nizkimi prejemki. V občini je bilo v tretjem četrtletju le še 9 ljudi z zaslužkom do 30 tisočakov, 103 so bili s prejemki do 40

tisoč, 256 jih je zaslužio do 50 tisočakov, medtem ko jih je 50 prejelo čez 140 tisočakov, od tega jih je bilo štiri petine iz podjetij. M. L.

Kmetijski nasveti

Sajenje sadnega drevja

Preden se lotimo sajenja, moramo vedeti, v kakšnih medsebojnih razdaljah bomo sadili. Različni načini vzgoje sadnega drevja ter cepljenje na različne podlage nam omogoča nasaditi zelo različno število dreves na hektar. Če hočemo imeti visokodebelni nasad, potrebujemo 100 do 150 sadik na hektar, če pa se odločimo za nizkodebelnega, pa jih potrebujemo tudi desetkrat več. Ker v sodobnejših nasadnih težimo za nižjimi vzgojnimi oblikami, bodo tudi medsebojne razdalje manjše. Paziti pa moramo, da bomo v sadovnjakih še vedno lahko uporabljali stroje.

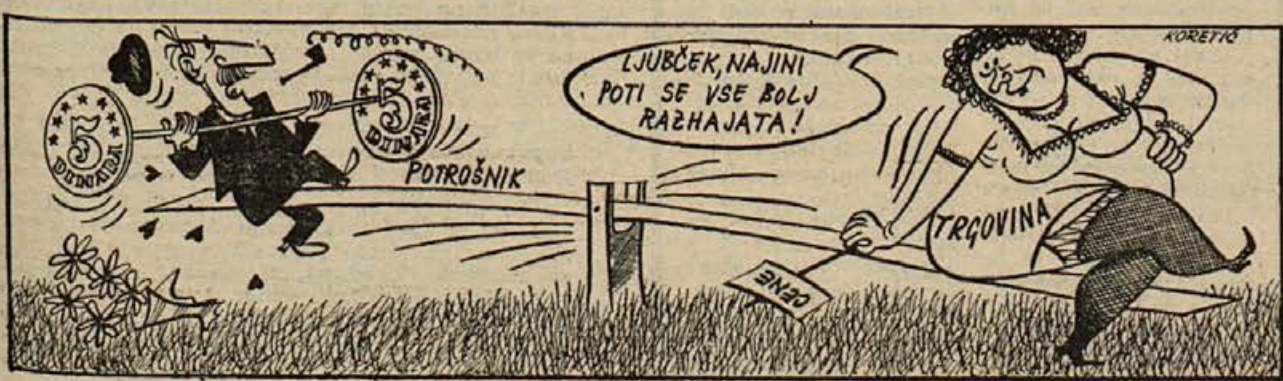
Razdalja je odvisna tudi od bujnosti sorte in od vzgojki jih je vsak dan več.

ne oblike, ki naj bo taka, da čimprej napolni proizvodni prostor. Če se odločimo za starejše, visokodebelne nasade, naj bo saditvena razdalja v mejah med 7 in 10 metri, če pa se odločimo za srednje- ali nizkodebelni nasad, bodo razdalje precej manjše.

● V naših razmerah je najbolj razširjeno sajenje v drevesnih jamah. Priporočamo saditi že jeseni. Bolje je saditi mlajše, enoletne in dvoletne sadike, ker se raje primejo. Drevesna jama, za katero je dobro, da stoji dalj časa odprta, mora biti prostorna, široka vsaj 80 cm in globoka 60 cm, če pa je zdravica plitva, pa naj bo jama plitvejša in širša.

Sadimo le krepke sadike, ki imajo dobro razvite korenine. Pred sajenjem obrežemo dolge in poškodovane korenine in spodnji del sadike namočimo v mešanico kravjaka, vode in ilovice. Se pred sajenjem zabijemo v odprto jama kol, ki smo ga poprej ožgali ali namakali v raztopini modre galice ali ksilona, da bo dlje držal. Preden sadimo, nasujemo v jama del živice in mrtvice, ki ji dodamo komposta ali cestnega blata. Na to položimo korenine sadike in jih zasujemo z rodovitno prstjo, ki ji smo ji dodali dobrih 50 kg zrelega komposta. Lahko uporabljamo tudi gnoj, vendar ne sme priti v stik s koreninami. Hlevski gnoj vložimo bolj na obod jame v obliki kolobarja, ki ga vsako leto še razširimo. Sadike privežemo h kolu v obliki osmice ter poskrbimo za zaščito pred zajci in živino, predvsem pa jih varujemo pred rastlinskimi boleznimi in škodljivci.

KLOPOTEC

Elin Pelin:

Človek, za katerega vsi skrbje

Sestavili so veliko komisijo imenitnih ljudi: izvedencev, znanstvenikov, akademikov, gospodarstvenikov, strokovnjakov v denarnih vprašanjih, inženirjev, arhitektov, kemikov, botanikov, zoologov, zdravnikov, higienikov, filozofov, da bi se sestali, da bi proučili, da bi premislili, da bi odločili...

Kaj da bi odločili? Na prvi seji niso utegnili odločiti, kaj bi bilo treba odločiti...

Naloga je bila težka. Kako priti iz težkega gospodarskega položaja in kako vsestransko poboljšati položaj in življenje revnega bolgarskega državljanja v prvi vrsti treznega in delavnega kmetiča.

Taki težki nalogi seveda ni mogla biti kos vlada splošno priznanih ali samopriznanih osebnosti, če ji ne bi pomagala ena ali več komisij.

Tako so tudi sestavili to usodno komisijo. In ukaz o nji je preplaval z upanjem rajski vrt — Bolgarijo od enega konca do drugega.

Na drugi seji komisije so vprašanje deloma preresetali. Govorili so izbrani govorniki; strokovnjaki so razkrili svoje globoke misli in odločili, kdaj bo prihodnja seja.

Na novi seji so sklenili, da bodo na prihodnji seji izvolili komisijo za posebna vprašanja.

Na tej seji so odločili, da bodo na prihodnji seji izvolili komisijo, ki bo konkretno postavila nova vprašanja.

Ob novih vprašanjih se je pokazalo, da so izrazito nejasna, zato so izvolili komisijo, ki naj bi vse skupaj jasneje osvetlila, to se pravi, ki naj bi ločila glavno od postranskega.

In delo je šlo kot namazano od rok. Dela se na vse kripnje. Dolgi komunikacije vsak dan razglašajo narodu, da se bo vse uredilo, da pripravljajo resne ukrepe in da bo komisija imela v kratkem novo sejo.

Pri ljudeh je raslo upanje, veseli so postali, nič nečejo delati, nič se ne trudijo; jedo, pijejo, razveseljujejo se, uspehov čakajo in telegrafski sporočajo svoje želje.

Vse prihaja v poštev, zbirajo se dopisi, arhiv je vedno večji, komisiji odrejajo denarne zneske za pisarne, za uradnike in za druge podobne namene. Ljudje delajo mrzlično in na vse pretege. Leto, dve, tri, pet, deset, dvajset.

Tole ni kar si bodi. Statistiko je treba napraviti, posebna vprašanja je treba proučiti, ki so v zvezi s posebnimi manjšimi vprašanji; tako se postopoma pride do poglobitvega.

Toda zaradi dolgotrajnih sej in težke utrujenosti se je primerilo, da je komisija pozabila na tisto poglavitno.

Zbrali so se spoštovani člani komisije, modre glave so se razvrstile druga zraven druge, kakor zeljnate glavice v zelniku, pa mislijo, govore in se sprašujejo:

»Saj res, kaj je že bilo tisto...«

Komisija je pozabila na poglavitno, ljudje pa so pozabili na komisijo.

In tako sta začela ta dva elementa narodne dejavnosti, da ju tako poimenujemo, životariti čisto vsak zase. Komisija seje, trezno bolgarsko ljudstvo pa pije in čaka, pa je pozabilo, kaj čaka...

Neki dan pa se je v leto-

pisju te vrhovne komisije pripetilo nekaj čisto nenavadnega. Ko so bili gospoda na seji, so se vrata v dvorano počasi odprla in vanjo se je brez hrupa in nekako zaupno pritihtopil nepoznan človek, prav kakor se prašiček pritihtopi v kmečko hišo.

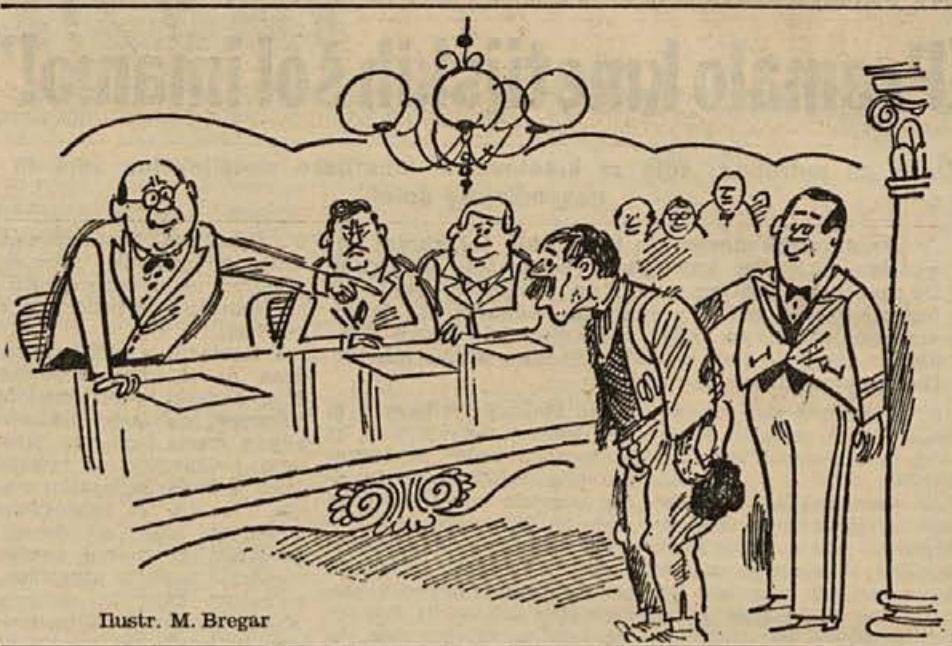
Na njegovem plašnem obrazu bi človek pri prič prepbral, da je pomotoma prišel sem, kajti umaknil se je za korak, dva, boječe snel pokrivalo in spregovoril:

»Naj oprostijo!«

Ta neprikupni človek je imel ožgan in že nekaj dni neobrbit obraz, potne, nepočesane lase, ki so se mu v debelih kodrih zaleplili na teme, brezbarven, plašen pogled, mesnata ušesa, skuštrane brke in pobešeno spodnjo čeljust, tako da so bila usta odprta kot pri vsakem navnem prostaku.

Oblečen je bil v ponošeno kmečko obleko, ki je bila tu in tam zakrpana, ves je dišal nekako po čebuli, pa tudi po žganju in znoju. Kar zasmrdelo je po tej čisti, prvovrstni sejni dvorani.

Ta tuji človek se je ovedel, da ni prišel prav, oproščujoče se je nasmehnil in

Ilustr. M. Bregar

se začel ritenski umikati proti izhodu. Toda neki debelušni gospod iz komisije, ki je imel okroglo in trdo glavo, veliko zakladnico velikih misli, se je pogolal s svojega sedeža in ukazujoče zavpil:

»Stoj!«

Človek je na ta klic postal trd in ostal kakor okamenel pri vratih. Takrat se je gospod iz komisije, ki ga je ustavil, nekam nadzemljsko nasmehnil in se navdušeno ozrl na prisotne.

»Nazadnje sem se pa le

domislil! Gospoda, to je tisto poglavitno, tole, vidite, je tisto, zaradi česar se shajamo. To je bitje, za katero vsi skrbimo. Krasen primerek!«

Po dvorani se je razleglo ploskanje, postalo je živahneje. Spodnja čeljust se je krasnemu primerku premaknila in se še bolj pobešila, celo nasmehnil se je, čeprav je njegov nasmeh izražal skoraj krivdo.

»Da, zastopnik ljudstva,« je navdušeno nadaljeval, »zastopnik ljudstva je to, za katerega vsi mi tukaj, ki veljamo za vrhovno elito naroda, tako močno skrbimo. Da, in nismo ga poznali, nismo ga videli, nič nismo doslej vedeli o njem. Vidite, božja previdnost nam ga pošilja. Ne smemo ga pustiti, gospoda. Vzemimo ga in ga vsestransko proučimo, vsestranski in matematično, z vsemi sredstvi, ki nam jih nudi sodobna znanost. Zoologi naj ga kvalificirajo, kemiki naj ga analizirajo, zdravniki naj ga avtopsirajo, vsak izvedenec

naj preizkusi svojo metodo, da bi ga razumeli, da bi odkrili njegovo bolezen in da bi mu potem na znanstvenih temeljih lahko z uspehom pomagali.

»Sprejeto! Sprejeto!« so vpili vsi v en glas.

Predsednik je pozvonil, vstopil je sluga.

»Ovedite ga v poskusno dvorano,« je pokazal na božanski primerek.

Sejo so zaradi počitnic odložili.

Čez dva meseca se je komisija znova zbrala, okrepjena zaradi letnega dopusta.

»Začnimo analizirati bitje, za katero vsi skrbimo,« so bile prve predsednikove besede.

In ukazal je slugi, naj ga pripelje.

»Toda tisti je umrl,« reče sluga.

»Kako je mogel umreti?!« vpraša predsednik.

»Čisto preprosto, jesti smo mu pozabili dati.«

Sejo so odložili za kasneje.

(Prevedel Tone Potokar)

George Mikes:

NA PLAŽI

Ležeč na trebuhu, je mož žvečil travnatno bilko. Po njegovem hrbtu so se sprehajale mravlje. Zraven njega je po turško sedela žena in opazovala kopalce. Nebo je bilo jasno, brez oblaka. Nenadoma je rekla žena:

»Prihodnji teden bo treba kupiti kurjavo. Niti mignil ne boš, pa bo že zima pred vrati. Bi kupila kaks ali briket?«

»Briket,« je lenobno zevajoč odgovoril mož. »Bi mi hotela namazati hrbet s kremo proti opeklinam?«

»Zakaj pa ne koks?« je nadaljevala žena. »Sosedje vedno kurijo peči s koksom in imamo toplo kot v kopalnici... Pa sploh imava s seboj kremo proti opeklinam?«

»Pa kupi koks,« je zamolklo rekel mož in priprl oči. »Krema je v tvoji torbi.« Žena je dolgo brskala po torbi, dokler navednane ni našla kreme proti opeklinam. Potem je počasi, svečano in strokovnjaško začela mazati možev hrbet.

»Ti torej meniš, naj naročiva koks?« je zaskrbljeno zamrmrala žena. »Meni pa se zdi, da v naših pečeh bolje gori briket...«

Mimo njiju so šle tri lepe plavolaske. Ena od njih je za trenutek postala in veselo zamahnila z roko.

»Nekaj sem te vrašala,« je karajoče rekla žena. »Potemtakem naj ne kupim briketa?«

»Kupi briket!« je zastokal mož in nato zasopel. »Se ne bi malce zmočila?«

»Najprej se zmeniva za kurjavo!« je odgovorila žena z glasom, ki ni trpel ugovora. »Briket ali koks?«

Prav takrat se je pred moževim nosom zvrstilo šest deklet.

»Videl pa je lahko le dvanajst čudovitih pet in meč in slišal veselo, razposajene glasove.

»Kupiva koks,« je prošeče rekel mož, ki se je kar kopal v znoju.

»Ampak, kako veš, da bo letos zima? V zgodovini zemlje se je že neštokrat primerilo, da se je podnebje nenadoma povsem spremenilo. Kaj bo, če bo letošnje zimo pri nas tako vroče kakor v tropih? Veš kaj, nikar ne kupuj koks ne briketa. Na vsak način pa morava kupi nekaj steklenic piva...«

»S teboj se ni moč resno pogovarjati,« se je razjezila žena. »Ampak pozimi pa ti prvi zbesniš, če je v sobah hladno. Resno te vprašam: naj kupim koks ali briket?«

»Briket...«

»Nemara pa je le boljši koks?«

»Prav, pa naj bo koks...«

Nekje blizu je brenčala čebela in iz zvočnika je že kdove katerikrat odmevala melodija »Lepe Rosemary«. In nenadoma se je mož zazrl v čudež: na glavi je stal med dekleti, ki so prav tako molela noge kvišku...

»Menim, da bi vendarle kupila briket... Pa tudi zimski plašč je treba kupiti. Meni, tebi, otrokom...«

»Zimski plašč?« je zastokal mož s suhimimi ustnicami in se z žarečimi očmi zazrl v nebo.

»Da. Dober, topel zimski plašč,« je nadaljevala žena. »Nemara z volneno podlago? Ali pa bi rad kožuh iz ovčje kože?«

»Kožuh?« je zaslišal mož od zelo daleč.

»Ovčja dlaka je topla in mehka, v njej ne boš prezebal...«

Mož ni znil niti bsdice. Napol nezavesten je ležal na vročem pesku. Žena pa je sedela poleg njega kakor kamnit kip in govorila:

»Naj kupim briket ali koks?«

»Kožuh...« je izmučeno zašepetal mož in se hotel obrniti, a kaj, ko ni imel niti trohice moči več.

Prevod: Alenka Bole-Vrabc

Misli o ljubezni

DÉ LENCLOS:

Ljubezen je zanos; uživajmo ga, ne da bi hoteli spoznati mičnost, ki nas zabava in zavaja. Razčlenjenje ljubezni pomeni, da hočemo biti ozdravljeni od nje. Psiha jo je izgubila, ker jo je hotela spoznati.

BALZAC:

Ljubezen je ponarejevalec denarja, ki ne prestando spreminja bakrene kovance v zlatnike, a ki večkrat tudi premenja te zlatnike v drobiž.

SUARÈS:

Ljubezen je najvišje hrepenenje, ki ga so doživljanje prenovi in srce razživi.

Miro Kugler: SPI

Janja Kastelic:

KAJ BO...?

Starega Kovača poslednja pot je bila končana. Tožeče pritrkavanje zvonov je počasi zamiralo med železnimi križi. Tone in Ivan sta se poravnala pri vencih trakove, ki jih je obrnil veter, in odhitela za pogrebci. Tenak dež se je jel siliti iz megle.

»Ne bo sile,« ju je pozdravil sosed Jakob in obrisal orošeni klobuk v rokav.

»Ata je pa kar na hitro stisnilo — naj v miru počiva! Pretegnil se je, ko se je pri sedmih križih sam gnal na gruntu. Se na pomlad sem mu prigravarjal: »Daj no, Kovač, kaj bi tako garal! Kaj ni zadosti, da je že ranjko požrl grunt? Toliko obdelaj, da ne boš lačen, drugo pa zaledini!« Pa je zamahnil z roko: »E, bo že šlo. Saj samo do jeseni, ko se vrne Tone iz Nemčije. Potem se bo oženil, otroci bodo pri hiši, jaz bom pa izpregel. Samo še za pestrno bom. Da bi opustil? Nak, Kovačev sin ne bo začel na ledini! Tako je govoril — naj ti bo lahka zemlja, Kovač!«

Tone in Ivan sta poslušala in sem pa tja prikimala. Jakob je spet obrisal klobuk, pljunil v grapo in nadaljeval:

»Pa smo le vsi iz enega testa. Vsaka zaplata nam je priraščena k srcu — zemlja ne more brez nas, mi pa brez nje ne...« Potrepljal je Toneta po ramenih:

»Ej, blagor tebi, blagor gospodarju, ki pride na tak grunt! Sama ravnina pa vse na kupu. Ivan te pa tudi ne bo drl za delež. Poznam ga! Takole suhega mesa in nekaj vina mu boš zapeljal v mesto, pa bo, mar ne?«

»Nič ne bo iz tega, boter!« je vzdihnil Ivan. »Tone noče ostati doma. Kmet da že ne bo, prvi, če je lahko gospod. Slajši mu je tuj črni kruh, kakor beli doma. Jaz pa, kaj bi, že od malega sem v mestu. Prodali bomo, boter, prodali.«

V mraku je obvisel težak molk. Pospešili so korake, čeprav se jim je zdela zemlja, ki se jim je lepila, težja od svinca.

Le klobuka se je s prsti dotaknil sosed Jakob, ki je zavil proti domu. S praga se je ozrl na Kovačijo. Mrtvo so boljše zapahnjene duri za mladima Kovačema, ki sta kar mimo zavila v gostilno. Na majhnih oknih se je utrinjal dež... Jakobu se je zdelo, da stoletna Kovačija joče. Nekje globoko v srcu, ki je vanj priraščena vsaka zaplata, je boleče kljuvalo: »In potem, ko tebe ponese tja gori pod križ, kaj bo...?«

DOLENJSKI ŠTUDENT

ZACETEK ŠOLSKEGA LETA NA LJUBLJANSKIH FAKULTETAH IN VISOKIH ŠOLAH

Bo študij na fakulteti res domena mestne mladine?

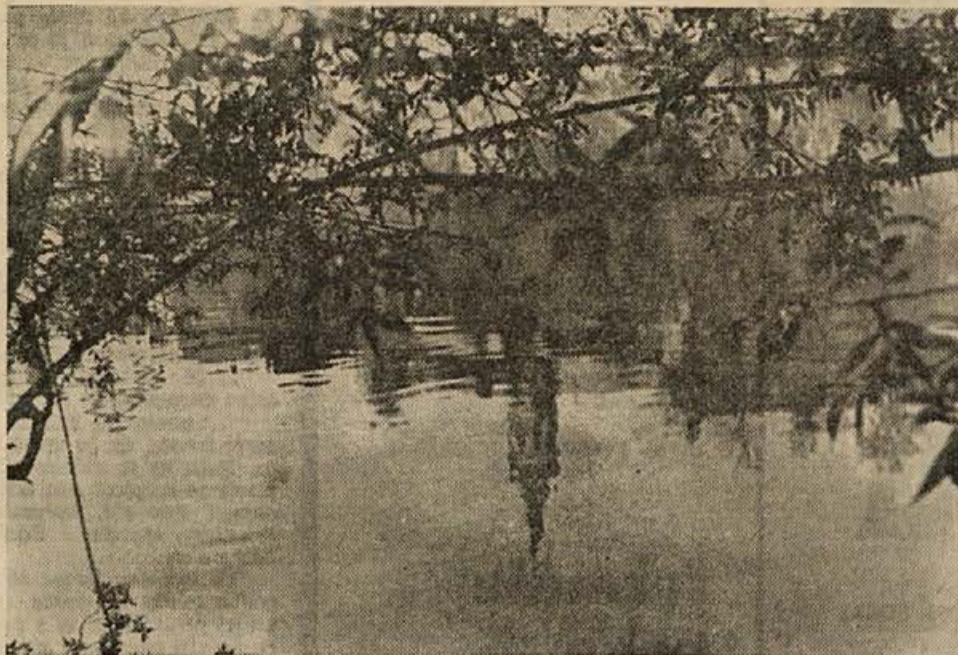
Vprašanja, ki čakajo odgovor

Vse kaže, da nekatere dejavnosti študentskih klubov ostajajo zapostavljene: mednje žal sodi tudi kultura. Lahko je vprašati, zakaj, toda mnogo težje je na vprašanja odgovoriti.

Precejšen del krivde za stanje, v kakršnem smo se znašli, nosijo srednje šole. Se pravi: srednješolska mladina. Priča smo odmiranju srednješolskih glasil, ki so bila nekdanj, še ne tako davno, dokaz kulturnega življenja na šolah. Je za to kriva mladina sama ali tisti, ki ji ne dopuščajo vedno in povsod povedati lastno mnenje? Ali pa morda tisti, ki bi radi preveč naenkrat, pa ne dosežejo ničesar? Zakaj ne bi sodelovali tisti, ki imajo voljo do dela, pa čeprav niso nikjer zapisani z bleščečimi imeni, in bi zamenjali »tiste, ki se nekaj gredo«, pa ne morejo ničesar pokazati?!

Posledica mrtvila na srednjih šolah je stanje v študentskih klubih. Izjeme seveda so, a le izjeme. Klubi zanemarljivo kulturno udejstvovanje ali pa sploh ne delujejo. Zatemnela zvezda so prav študentje novomeške občine. Vsi študentski klubi so že imeli bolj ali manj uspešne letne skupščine in sestanke — Novomeščani nič. Nekoč — tega se še vsi dobro spominjamo — so novomeški študentje ustanovili kulturno-umetniško skupino Pro et contra, pozneje KUS Janeza Trdine, ki je za Dolenjsko kot celoto pomenilo veliko osvežitve na glede na deljena mnenja. Predstavili so se javnosti in jo spomnili nase, sprožili polemiko, kar danes ni več lahko — in zapustili oder. Zakaj?

Dolenjski študent ne more niti nima namena sam reševati teh vprašanj. Postavi pa lahko spet novo vprašanje: Zakaj? Zakaj gre kulturno-umetniško udejstvovanje med dolenjskimi študenti rakovo pot? Do teh vprašanj so tudi občinske Zveze mladine vse preveč brezbrilne. Kajti kdo je bolj poklican, da rešuje ta vprašanja, kot prav one? Odgovore pa je treba poiskati čimprej, zakaj sicer se bomo znašli v začaranem krogu vprašanj, iz katerega ne bo več rešitve. Po toči zvoniti, pravijo, pa je prepozno.

V ZRCALU KRKE

(Foto: Slavko Splihal)

REDNA LETNA SKUPŠČINA KLUBA POSAVSKIH ŠTUDENTOV

Sklepi ne bodo ostali samo na papirju!

Okrepiti je treba stike študentov z občani in srednješolci v Posavju in sodelovanje med štipenditorji in štipendisti — Seznanjanje študentov s poklicem bo dobilo pomembnejše mesto v delu kluba — Večja vloga predstavnikov družbenih organizacij

Sredi preteklega meseca je imel klub študentov, ki združuje študente brežiške in krške občine na ljubljanskih visokih in višjih šolah ter fakultetah redno letno skupščino. Dobro pripravljenu zboru je prisostvovalo nad 50 študentov, kar je nekaj let nazaj najboljša udeležba, ter gostje iz brežiške občine. Žal se skupščine niso mogli udeležiti tudi občinski in družbenopolitični predstavniki občine Krško, ker jim je visok sneg preprečil pot v Ljubljano. Po dnevnem redu je bil poudarek predvsem na razpravi, ki je dopolnila poročilo prejšnjega predsednika kluba Lojza Oseha, iz nje pa so posavski študentje izluščili program delovanja kluba za leto 1967.

Lani prešibka povezava z matičnima občinama

Čeprav se je klub preteklo leto veskokozi boril s finančnimi težavami, je vendar organiziral vrsto uspešnih akcij. Študentje so priredili nekaj razgovorov s predstavniki obeh občin o aktualnih problemih v domačih krajih, o štipendiranju, kadrovske politiki, reelekciji in drugem. V okviru spoznavanja in povezave z domačim področjem sodi tudi tradicionalni pohod po poteh XIV. divizije. Med prireditvami velja omeniti tudi akademski ples v Brežicah in več zabavnih prireditev v Ljubljani. Program je bil sicer izpolnjen, vendar pa posavski študentje niso zadovoljni z udeležbo pri posameznih akcijah. Objektivni vzrok za majhno udejstvovanje je tudi dejstvo, da je bil klub v zelo slabem finančnem položaju in so morali precej akcij udeleženci sami financirati. Klub je namreč dobil od obljubljenih 3000 Ndin dotacij le 2200.

V živahni razpravi so člani kluba in gostje govorili o problemih, s katerimi se klub srečuje in jih poskušajo re-

ševati. Precej študentov je kategorično zatrdilo, da so pogoj boljšemu delovanju večja sredstva. Sredstva, ki jih klub potrebuje za delo v tem šolskem letu, so večja kot lanska — deloma zaradi zvišanja cen, deloma zaradi razširjenega programa.

Obsežen program zahteva resno delo

Skupščina je sklenila, da bodo od sled predstavniki občin bolj redni gostje na sestankih kluba. Seznanjanje z aktualnimi problemi komun in stiki štipendistov s štipenditorji zaslužijo še posebno pozornost. Študentje naj bi tesneje sodelovali s komisijama za štipendije v obeh občinah. Sekretar ObK ZK v Brežicah tovariš Jeshar je ob-

Tov. Pirnat, predsednik ObO SZDL, je opozoril na problem vključevanja diplomantov v delovno okolje: »Ni dovolj dobiti službo, treba se je tudi vživeti v delo in kolektiv! Ker študijski programi tega ne zajemajo, bi moral prav študentski klub skrbeti za boljše povezavo s štipenditorji.« Novi program upošteva pomanjkljivosti prejšnjih let, zato so v razpravi študentje poudarili, da je obojestransko treba poglobiti tudi stike z gimnazijci. Sportna srečanja in sestanki ob koncu leta niso dovolj, saj gre predvsem za to, da študentje srednješolce seznanijo s pogoji dela v Ljubljani in s posameznimi vrstami študija. Tradicijo aktivne športne dejavnosti bodo posavski študentje še nadaljevali. Slabše kaže kulturni dejavnosti: literarni večer v Brežicah je le premalo, če bi hoteli pokazati tudi aktivno kulturno udejstvovanje!

Glede na to, da se je precej študentov iz Spodnjega Posavja vpisalo na zagrebške in mariborske šole, se je klub odločil ustanoviti v obeh mestih svoji sekciji, seveda z upanjem, da bo sta zamisel podprli tudi matični občini. Svojo dejavnost bo klub prikazoval v biltenih, ki bodo prav gotovo koristili tudi srednješolcem v Spodnjem Posavju.

Program je precej obsežen, zato bo poleg skoraj pol milijona starih dinarjev dotacij potrebno tudi aktivno delo vseh članov, še posebej pa novega odbora s predsednikom Markom Župančičem na čelu. Sklepi obvezujejo študente, ki so jih sprejeli, da bodo tudi v praksi pokazali, kako mora klub delati. Korist od tega bodo imeli vsi: občani, srednješolci, še posebno pa študentje sami! Prijetno s koristnim — naj bo načelo kluba posavskih študentov. Družabni večer po uspeli skupščini ga je uresničil.

C. B.

Dolenjski študentje!

Sodelujte v mesečni prilogi Dolenjskega lista, kajti DOLENJSKI ŠTUDENT je vaša tribuna! Članke in literarne prispevke pošiljajte na naslov: Slavko Splihal (za Dolenjskega študenta), LJUBLJANA, dom VSPV, Titova 102/197.

UREDNIŠTVO

tem povedal, da v občini prav zdaj postavljajo obsežnejšo analizo o kadrovske problematiki, ki bo izdelana v začetku 1967. Skupščina je sprejela predlog, da bi se o rezultatih analize posebej pogovorili. Taki stiki bodo študentom le v korist, saj bodo pripomogli k uveljavljanju dobre kadrovske politike, ki bo študentom izboljšala materialni položaj in jim zagotovila delovno mesto, čeprav v brežiški občini zaenkrat ni težave z zaposlovanjem ljudi z visoko izobrazbo.

Geodezija - študij in konjiček

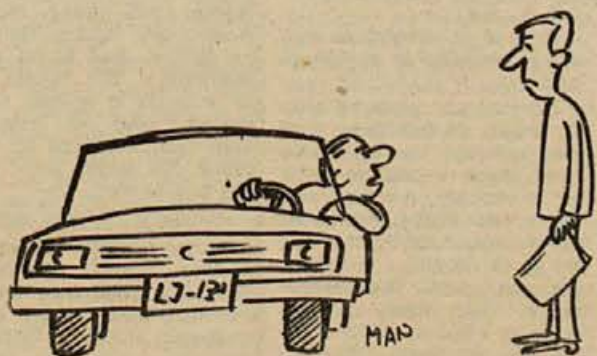

»Na geodezijo sem šel iz veselja do tega poklica,« pravi, »pa tudi zato, ker je bilo malo kandidatov za vpis. Risanje me že od nekdaj veseli in to mi pride zdaj kar prav. Nisem pa pričakoval, da bo stu-

dij na naši fakulteti tako pester, saj mnogi govore, da na predavanjih najdeš zelo malo tistega, kar te res veseli. Urnik niti ni prenatrpan, čeprav 36 ur na teden tudi ni malo. Večje težave so s štipendijami: nekatere delovne organizacije s komunalno dejavnostjo celo zatrjujejo, da strokovnjakov te vrste ne potrebujejo! Kljub temu pa puške ne mislim vreči v koruzo.«

— In spremenjeno okolje v Ljubljani?

»V Ljubljani je dolgčas, čeprav učenja ni malo. Upam, da se bomo novega okolja kmalu privadili. Pogrešam pa pogostejših sestankov. Študentski klubi kažejo bolj malo zanimanja za svoje bruce, čeprav bi nam lahko mnogo pomagali.«

— Ze res, da imam dvakrat večjo štipendijo kot ti, zato pa imam toliko več stroškov. Kaj neki mi očitaš, da sem prosil za povišanje štipendije, saj veš, da se bo bencin podražil!

Kot rečeno — štipendij je malo in še te so navadno dokaj majhne. Sicer se na prvi pogled zdi nerazumljivo, da letos ni bilo temu primerno veliko kandidatov za brezobrestno študentsko posojilo, toda stvar postane razumljivejša, če jo osvetlimo še iz drugega zornega kota: študentje si hočejo s štipendijami zagotoviti tudi delovno mesto.

Štipendij pa (zaenkrat) ni lahko dobiti. Doklej bo še tako?

slavko splihal:
pourquoi
pourquoi
cet argent
pour faire
la guerre
mon enfant

ki misliš da ne moreš
nočeš
ki misliš da si sam
nisi
zabij klin
stopi nanj
umij prašne oči
pogle!
dvigni roke
ne v sonce
ozri se vase
prebujas se
ubijas se
ubijate nas
ubijamo se
vietnam
kanibali
požrli boste človeka

rdeča
puščava

rdeča puščava
reke sonca jo bijejo
vlažne slepi golta prah
kot mumije smo obstali
občičali v pesku
nič krvi ni v nas
še vodni hlapi

rdeča puščava

sami prividi
saj ni ničesar
ni belih ptic na obzorju
godbe valov ob obali
ni ribiča v trhlji barki
in vetra ki polni jadra
svetilk ki gledajo v morje
vse je privid
in zelena luna
odisev sonca v blatu

rdeča puščava

razblinja se v nič
nikoli ne bomo žalovali
risali bomo poletje s soncem
in mislili
kje so razbite sponje
in mislili
ostali smo svet v svetu
razbit je ves pristan

rdeča puščava

Ilustracija: VESELKA SORLI

milan markelj:

neka daljna slutnja iz noči
kot oddaljena mrtva sanja
je prišla z bledim obrazom k meni

reka
reka je večna

pustil sem da mi je obraz razpadel
v nemogoče stvari
nemogoče
zakaj nenadoma sem vedel:

reka
reka je večna

plevel moje misli
je zrasel preko mene
da nisem mogel več reči:

glej
plevel raste na moji njivi
potem je potrkala na vrata
druga slutnja
podobna dežju ki pada
pada
pada
in se ne naveliča padati

reke
reke dragi moji
reke sploh ni

odmrli prsti so plesali ples
nedovršenosti
dlan je ostala brez prstov

uboga bela dlan
na koprnenju ki je pozabilo da je
koprnenje

zakaj dragi moji
reka
reka je

miran kovič:
žara temè
in temà

razbit kozarec
in zaboj temè po stopniščih
z ogorki glasu
ubija
In to je molk
ki iz hiše iztisne
Maske narave
sicer so užete med kanale in kooče
in ne
ne najdeš
Ubija
vse te blazne stvari preteklosti
S kristalom saj
in se ujele ne bodo
bežale ne bodo
stale ne bodo
Ne najdeš
Ne iščeš
In si prevaran

formula
neke
mladosti

Vem za korale v morju
rdeče
vem za ptice nad mestom
preletavajo
vem za sneg
bel
vem za drevesa ob cesti in
seno
vem za porušene hiše
vem za mnogo želja
pod ruševinami
vem za besedo
ljubezen
tudi ti veš

jana labohar:
moje
življenje

Živim svoje majhno življenje,
tiho, nezatno
v hrupu s cest
in v sencih betona.
Kadar pa izgubim samo sebe
in se kličem z roba cementa elipse
v njeno središče,
v majhno oazo življenja,
z eno samo palmo veselja,
me vedno znova je strah,
da od tam ni vrnitve

iz zgodovine
steklarstva
na dolenjskem

Steklarna na Dolžu pod Gorjanci je bila ustanovljena leta 1837. Ustanovil jo je Janez Rückel, ki je imel skupaj s svojim bratrancem Janezom Friedrichom steklarno v Orstnici pri Vranskem in je bil pred tem od leta 1815 dalje steklar pri Maksu Andračju, steklarju v falskem okraju. V svoji prošnji guberniju za dovoljenje o postavitvi in obratovanju steklarne z dne 26. oktobra 1837 navaja, da je sklenil z gospodstvom Ruperč vrh, ki je pripadalo tedaj mladoletnemu baronu Amandu pl. Schweigerju, pogodbo za popolno izsekanje lesa v gozdnem predelu Polom, Grebenec in Srednji vrh in za postavitev steklarne na graščinskem svetu ...

... Rückel je nameraval zaposliti v steklarni 8 steklarjev, 16 pomočnikov, 4 kurjače, 1 topilca in 16 drvarjev ter vložiti poleg znatnih vsot za poslopja še 16.000 goldinarjev kot obratno glavnico ...

... 23. decembra 1837 je gubernij podelil Rücklu deželno dovoljenje za postavitev in obratovanje steklarne ...

... vendar je Rücklu primanjkoval kapital in obsežnejše tržišče, da bi mogel obratovati v zamišljenem obsegu. Zabel se je zadolževati: trgovcu Globočniku v Novem mestu je dolgoval leta 1839 za prejeta posojila in blago za obresti 4400 glđ, baronici Schweiger 2000 glđ, Franzu Schmidtu, trgovcu v Kozjem, dobavitelju pepelike preko 2487 glđ ...

Te finančne težave so bile vzrok, da je Rückel s pogodbo z dne 4. marca 1841 odstopil svojo steklarno z vsemi pritiklinami in s pravicami do sečnje Jožetu Arltu, poslovodji trgovine s steklom Antona Langerja v Trstu ...

... Steklarna na Dolžu je imela eno peč s štirimi lonci. Ker je bil pri enem loncu navadno zaposlen le en steklar z enim pomočnikom, je bilo število delavcev majhno.

Podjetje ni uspelo niti v Arltovih rokah; obratovati je prenehalo 1847. Steklarno je kupil Janez Globočnik, ki jo je 21. maja 1849 prodal baronu Amandu Schweigerju. Leta je prodal 12. marca 1850 svoja posestva Ruperč vrh, Mehovo, Čretež in steklarno v zakup za 50 let zasebniku Karlu Slanini in mlinarju Janezu Mitterdorferju iz Pürstlinga pri Freistadtu na Zgornjem Avstrijskem.

Ne vemo kako je obratovala steklarna po Arltu. Krstne knjige stopiške župnije dokazujejo, da so tudi v teh letih živeli na Dolžu posamezni steklarji. Po poročilih trgovske in obrtne zbornice za leto 1852 steklarna takrat ni obratovala. Vemo le, da je obstajala do leta 1855, vendar je že eno leto prej ustavila delo

Steklarna v Cegelnici pri Novem mestu je bila ustanovljena leta 1962. Ustanovil jo je Kremen, ki je imel ...

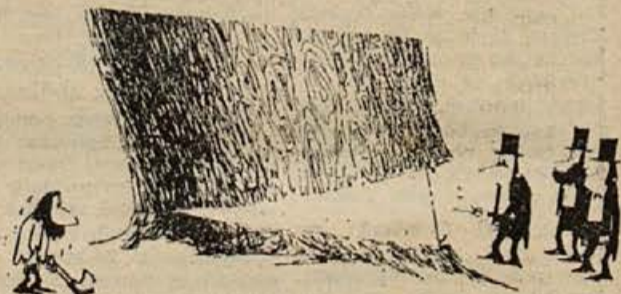
... Kremen je nameraval zaposliti v steklarni steklarje, pomočnike, inženirje, ekonomiste, pravnike, skladiščne delavce ter vložiti poleg znatnih vsot za poslopja ...

... vendar je Kremenu primanjkovalo kapitala ...

Te finančne težave so bile vzrok, da je Kremen s pogodbo z dne 1. januarja 1965 odstopil svojo steklarno občinski skupščini Novo mesto ...

... Steklarna v Cegelnici je imela eno peč s štirimi lonci ...

... itd. ...
Ce se zgodovina ponavlja ...

Brez besed

milan markelj:

zgodba o juriju zelencu

Najprej moram povedati, da bi lahko pisalo tudi drugače.

JURIJ ZELENEC

pesnik
roj. 1. januarja 19...
umrl 31. decembra 19...

Sedeli smo za mizo. Ubogi fantje. Ribica, Jurij in jaz. Poleg kozarcev in malce žalostne steklenice. Tudi drobne so bile zraven. Take drobne, suhe drobtine, ki ostanejo od novoletne večerje. Praznovati je treba, da ni na tem svetu preveč dolgočasno.

Skoraj bi pozabil, da je bila prisotna tudi ura. Sla pa je narobe.

Ribica je vstal. S precejšnjo muko. Potem je nekajkrat kolcnil. Nekako je cedil iz sebe: »Dragi tovariši ... Če se ne motim, pričakujemo novo leto. Kaj nam bo prineslo? ... Bo srečno? ... Razu-

mete, tako je treba govoriti, zato se mi ti, bedasti vogelnik, ne smeš! Dolgo že živimo. Mnogo smo pretrpeli, mnogo žalostnega je bilo, malo veselega ... mislim resno ... Torej, tovariši, novo obdobje je pred nami ... aah ... hik ...»

Fant se je sesedel na stol. Bil je nesrečen in močno ganjen.

Jurij ni niti poskušal vstati, ampak je kar sede povedal, kaj misli o tem: »Narmreč, Ribica pijana, če govoriš o obdobju, pomisli malo, kaj s tem misliš. Pokaži mi no to svoje obdobje! Pokaži mi ga in objubim ti, da mu potrgam ušesa. Tako resnično, kot sem tukaj ... Ugrižnem ga v nos ...»

Molčal je. Obraz je imel napet. Ker sem mislil, da je sedaj na meni vrsta, sem se dvignil. Ze sem odprl usta, ko mi je Jurij nevljudno prekrizal načrt. Zopet se je ogl-

sil: »Rodil sem se. Prav! Lezel sem po vseh štirih, jedel, kričal, močil plenice, hodil v šolo, se zaljubljal, skušal sovražiti ... Točno! Ampak, za vruga, prav to so od mene pričakovali. Da bo tako, so vsi vedeli! Jaz pa hočem več. Hočem biti nekaj svojega. Nočem biti Ribica. Ne! Niti ne glistica. Rad bi bil nekaj enkratnega. Nič takega, kar se ponavlja in je tako vražje vseeno, kdaj se pojavi ... Tam sem, kjer sem bil v začetku. Na istem sem: pravkar sem se rodil ...»

»Solzav si. Nehaj s tem!«
Pa me ni poslušal. Vse bolj je lezel v svojo obsedenost. Pijaval je dalje isto slino po isti mizi, hotel pa biti nekaj drugega.

V stranišču hotela SPLENDID so našli mrtvega fanta. Prerezane žile na rokah kažejo, da gre verjetno za samomor. Tisti, ki so ga zadnji vi-

deli, pravijo, da je bil zelo vinjen.

Jurij je bil pesnik. Pisal je pesmi. Govoril je o poeziji. Razumel ni ničesar.

NJEGOVO PISMO

v strup prebrača izvoljeno devico milijonarka hiša mojega očeta svetga Marka pred ognjem uka žeja je speljala kača o Vrba srečna draga vas domača

TO JE Prešeren, samo malce sem zamenjal besedni red. Hvala za takega Prešerna, boš rekel. Dobro: povej mi, kaj mu manjka! Ima Vrbo, devico, uka žejo, milijonarko. Vse! Besede so iste. Niti ena ni drugačna. Kaj ti potem ni všeč? Kaj? Lahko mi verjameš, da je to Prešeren, iz Verbe doma. Franze. Naš največji pesnik. Kar poglej: kje je veličina v zgoraj napisanem? Ni je! Besede pa so natančno iste! Prešeren: Sabotaža! Policija! Primitite tatu!

Jaz: Policija! Primitite stoletnega lažnika! Sto let nam že laže, da je nekaj odkril, pa je samo ustvaril sistem za lepo zlaganje besedi

Prešeren: O! Kako globoko me žali ta človek! Kako globoko sem užaljen!

Jaz: Samo sistem za zlaganje besedi je odkril. Nič novega. Niti ene same nove besede, niti ene same nove stvari. Stare besede je sestavljal na nov način. Nič drugega. Način pa me ne more ugrižniti.

Prešeren: Joj! Umiram!

Jaz: Umira ... Kap ga je.

(Prešeren pade in pet sekund za njim zastor.)

KONEC

Pismo sem vrgel stran. Sramotilo je našo svetinjo, našega Prešerna, ki ga imam rad kot mnogo naših ljudi. In pismo bi ležalo v smeteh in zgnilo bi, ko bi Jurij ne končal tako nesrečno svojega zmedenega življenja. Resnično, le čista želja, da bi videl izdelek njegovih rok, me je gnala, da sem pobrskal po smeteh in poiskal njegovo pismo. Čudno stiskanje v grlu, ki ga vedno čutimo ob smrti, je najbrž krivo, da sem prvič pomislil: »Kaj, če ima fant prav?« Tudi svetinje lahko rjavijo od časa. Kljub debeli plasti zaščitne barve. Nekje je razpoka in skozijo čas iztegne svoj kislinasti jezik,

da začne svetinja rjaveti in končno ostane le plast zaščitne barve. Lupina. Skrivnostni fluid mrtveca je moreče deloval name. Čedalje bolj sem mu verjel; lezel sem v njegov nesmisel. Toliko, da me ni zadušil. Ubogi fant, ubogi pesnik!

Danes vem: zmedla ga je beseda, ker se ji ni mogel nikoli pokoriti. IZOGNITE SE BESEDAM MRTVECA.

Edina nevarnost je ta, da besede ostanejo, ko tistega, ki jih je sestavil v svoj sistem, že davno ni več. Potem nas begajo. KOT NEVARNE JIH JE TREBA UNICITI!

DODATEK

Pravijo, da je imel pri sebi listek, na katerega je napisal svojemu prijatelju besede: »Pošiljam ti silver gilette. Odlična kakovost! Poseben način brušenja omogoča, da jo večkrat z enakim uspehom uporabiš.«

Nazadnje moram povedati, da sem silver gilette uporabljal precej časa — za britje. Ker pa zaenkrat ni takega načina brušenja, ki bi zagotavljal trajno uporabo, sem jo moral vreči stran.

Tudi v kočevski občini naj bi bila

kultura - naše vsakdanje življenje

Občasne denarne injekcije kulturi ne zadoščajo — Česar ne zmoreda tehnika in standard, zmoreda kultura — Mladi ljubijo delo, ne fraze!

precej boljše kot nekoga, ki ima pred očmi samo zaslužek.

Kultura ni privilegij, ampak življenje

Današnji čas s svojo tehnizacijo in naglico gotovo sam po sebi ni naklonjen kulturi, vendar to ne more biti opravičilo za pasivnost in mačehovsko obravnavanje vseh vprašanj pri odmerjanju sredstev za kulturno dejavnost. Zavestno moramo vzgajati mladega človeka za to, da kdaj pa kdaj obstane v dirki za zaslužkom in se zamisli, gre vase, se ob kulturni prireditvi pomiri, poglubi in hkrati sprosti. Zato je treba kulturne dobrine ljudem predvsem približati, jih narediti vabljive in ne predrage. Nikakršno tamarjanje in pridiganje ne more prinesiti rešitve, ampak le nadomeščanje slabega z dobrim, nekvalitetnega s kvalitetnim.

»Sunda« literaturo, ki se tako bohotno širi med mladino, bomo preganili samo z boljšo, a prav tako zanimivo in — poudarjam — prav tako poceni literaturo. Slabo glasbo lahko uspešno nadomestimo s kvalitetnim popevkarstvom in z dobro zabavno glasbo. Ključ iz naših trgovin in stanovanj bomo lahko preganili samo z izostrenim okusom in s pravo, resnično umetnostjo, ki bo dostopna vsakemu občanu.

Naš človek mora kljub televiziji in radiu, gramofonskim ploščam in kljub vsemu podobnemu v življenju od jutra do večera, na vsakem koraku — v tovarni, uradu, na tržnici, v šoli, v stanovanju — čutiti, da je kulturno bitje, da se giblje in dela v kulturnem okolju in vzdusju, ki ga dela boljšega, še bolj človeškega.

Kultura ne more biti nekaj ločenega, neka posebna dejavnost peščice ljudi, nič več ne more biti privilegij ljudi z višjim standardom. Ne, kultura je danes življenje in življenje naj bi bilo kulturno! Zato je samo po sebi umevno, da se moramo s kulturo ukvarjati, jo ustvarjati, vsi uživati, da mora podjetje imeti na skrbi kulturne potrebe svojega delavca prav tako kot šola za svoje učence. Vsi že čutimo, da zgolj tehnični napredek in visok standard ne napravita ljudi nič boljše, nič bolj srečne, ampak da manjka pri vsej mehanizaciji še nekaj, tisto, kar bi nas notranje razgibalo, zaposlilo, pretreslo, sililo k razmišljanju in dalo estetske užitke.

Ko bo prodrla zavest o potrebnosti kulturnega življenja v slehernega med nami, bo tudi dovolj denarja zanj, dovolj bo obiskovalcev na kulturnih prireditvah, dovolj bo pevcev, igralcev in glasbenikov. Vsa ta kulturna dejavnost — od knjige, ki jo kupimo ali si jo izposodimo iz knjižnice, pa do slike ali kipa pa obiska koncerta ali gledališke predstave — mora biti del našega vsakdanjega življenja, mora biti sestavni del nas samih! Če bomo tako vzgajali občane, in predvsem mladino, bo vsa kulturna dejavnost postala nujnost, umevna in potrebna.

(Konec prihodnjic)

Ze dejstvo, da zadnje čase o teh vprašanih toliko pišemo in govorimo, je znak, da vsi čutimo, kako neodložljive so te zadeve. Kaj moramo? Mislim, da je prva in najvažnejša naloga pomagati slehernemu med nami, da bo prišel do spoznanja, da smo le ljudje in da je človek kulturno bitje, ki ima svoje in povsem določene kulturne potrebe. Za uživanje kulturnih vrednot je treba ljudi, zlasti mladino, vzgajati. jih navaditi, jim ob vsaki priložnosti vcepljati smisel za vse lepo in dobro. Če bomo že mlademu človeku, še kar otroku vsadili v

V Kočevju je bil nedavno tega plenum občinskega sveta ZKPO, na katerem je predsednik sveta, prof. Miloš Humek, govoril o vlogi kulture. Njegovo poročilo objavljamo v celoti.

meso in kri smisel za estetske užitke in za kulturno razvedrilo, ne bo težav z njim, ko odraste. Ne usvajamo se z ugotovitvijo, da je danes pač tak čas in da ni mogoče ničesar napraviti! Ne mislimo, da mladina ne opazuje in ne posnema nas, starejših! O, pa še kako se navzema naših navad, naše miselnosti! Ne moremo pričakovati, da bo mladina sama od sebe boljša od nas! Zavedajmo se tudi, da mladina ljubi predvsem dejanja, ne pa praznega govorjenja in frazarjenja!

Čitalništvu je odzvonilo

Jasno je, da v kulturni vzgoji in dejavnosti ne moremo več čutili po poteh čitalništva in sentimentalno se oklepati tradicij in načina dela iz preteklega stoletja. Vloga kulture je v današnjem času čisto drugačna, kot je bila pred sto ali celo pred petdesetimi leti. Danes morata postati družba in kultura eno. Vse družbene dejavnosti — od politike prek ekonomije do kulture — se morajo zrasti v eno samo družbeno celoto. Delavec mora biti dovolj izobražen, mora obvladati svojo stroko, v zavesti mu mora biti vloga, ki jo igra kot upravljalec podjetja; čutiti pa bi moral tudi potrebo po nenehnem izpopolnjevanju svojega znanja, po estetskih vrednotah in si hkrati ostriti okus in kritičen odnos do vsega, kar ga obdaja.

Delavec, ki ga je že šola navadila na sprejemanje kulturnih dobrin in duševne hrane, bo tudi na delovnem mestu čutil potrebo po njih, tako da bo delo takega delavca v stroki in v podjetju prav gotovo

Zadnja leta čutijo vsi, ki so sploh še občutljivi za gibanje v družbeni zavesti, da nas je zajela nekakšna duhovna kriza. Dospeli smo do odločilnega razpotja. Pred četrto stoletja je bila na tehnični naša fizična (osebna) eksistenca, danes pa je duhovna. Nismo zašli v finančne zagate samo v šolstvu in prosveti, marveč so tudi znaki odnosa do kulture takšni, da nas skrbi jo. Pojavi nekulturnosti med mladino in odraslimi, navdušenje za slepo posnemanje dekadentnih pojavov z Zahoda, naraščajoča polpismenost, upadanje števila bralcev v javnih knjižnicah, še večje upadanje kupcev knjig, splošna apatičnost in poplitvenost, nezaupanje in neiskrenost — vsi ti in še drugi pojavi dajejo vsem še količkaj mislečim ljudem nedvomno precej misliti.

Duhovno zanemarjen človek

Kam vodi ta pot? Ali bomo kar mirno gledali, kako razpada pred našimi očmi duhovna klima, ki je osnovni pogoj za kulturno rast naroda? Goli materializem (v najslabšem pomenu besede) se je tako razbohotil, da si bo človek z njim sam sebi izkopal grob.

Usmerjenost vsega družbenega življenja in vlaganje materialnih sredstev 20 let po vojni le v izgradnjo in dvig standarda sta bila sicer potrebna, vendar smo hkrati zanemarili človeka in njegove duhovne potrebe. Tisoče milijard smo investirali v gospodarstvo, a premalo v človeka! In danes je pri nas tako, da je v časteh predvsem pridobitništvo in velja kaj le tisto, kar se da meriti z dinarjem. Kulturno delo ni pridobitniško in zato ni spoštovano.

Najhuje je, da smo zanemarili kulturno vzgojo mladine. Z rešitvijo vprašanj kulture, estetske vzgoje, duševne hrane delovnega človeka odlašamo, jo odrivamo na rep našega družbenega in ekonomskega dogajanja. To poraja med ljudmi, zlasti med mladino, občutek, da nam kultura sploh ni potrebna. Samo občasne denarne injekcije ali aktivistična gonja na kulturnem področju ne bodo spremenile stvari v jedru. Treba je temeljite transverzije, ki bo krepko pognala oživljeno kri po žilah, ki so ponekod že omrtvičene.

Kultura nas mora zažejati!

Kultura se bo razvijala le, če nam bo potrebna, če bomo žejni kulturnih dobrin, če bomo imeli do vsake umetnosti spoštljiv odnos, če bomo kulturo upoštevali kot osnovno gibalno vsega našega napredka. Tu ne gre le za vprašanje denarja, marveč za precej več: za notranjo, duševno rast delavca, za srčno kulturo mladega človeka, za naš odnos do dela — do sočloveka.

Za prvo razstavo v novem likovnem salonu v Kočevju je kar precej zanimanja: kipi Staneta Jarma in Brudarjeve slike so privabile domačine in jih seznanile z umetniškim snovanjem. Na sliki: STANE JARMA — PRICA (les).

Ustanovljeno Društvo glasbenih pedagogov

26. oktobra letos so se sestali glasbeni pedagogi v osnovni šoli v Dragatušu na ustanovnem občnem zboru Društva glasbenih pedagogov Novo mesto. Občnemu zboru so prisostvovali Peter Lipar, predsednik Društva glasbenih pedagogov Slovenije, Draga Svetina, podpredsednica republiškega društva, in prof. Matija Terceelj, direktor Zavoda za baletno in glasbeno vzgo-

jo v Ljubljani. Ob navzočnosti petindvajsetih glasbenih pedagogov, s področja Medobčinskega zavoda za prosvetno-pedagoško službo Novo mesto. Občnemu zboru izvolil upravni in nadzorni odbor ter sprejel pravila društva.

Naloga Društva glasbenih pedagogov Novo mesto je, da skrbi za strokovno in ideološko rast svojega članstva. V ta namen prireja seminarje, predavanja, koncerte itd. Društvo sodeluje z Zavodom za napredek šolstva SRS, republiškim sekretariatom za prosveto in kulturo in drugimi upravnimi in družbenimi organi glede vseh vprašanj glasbene vzgoje na našem področju. Skrbi za napredek glasbenega šolstva in glasbene vzgoje nasploh, za izboljšanje predmetnikov in učnih načrtov ter prispeva k dvigu splošne glasbene kulture. Društvo štiti strokovne in materialne interese svojih članov.

Na občnem zboru si je društvo zastavilo že tudi konkretne naloge. Ena najvažnejših nalog je nuditi vso pomoč aktivu za glasbeno vzgojo v osnovnih šolah, ki deluje v Novem mestu že vrsto let in je zabeležil pri svojem delu lepe uspehe. Aktiv je vodila tov. Jelka Kastelic, kateri je občni zbor izrekel za delo v preteklosti in za dosežene uspehe priznanje in pohvalo.

D. Gregorc

Topliško prosvetno društvo sredi dela

Prosvetno društvo Maksa Henigmana v Dolenjskih Toplicah je po daljšem času imele letošnjo prvo sejo po občnem zboru. Vzrok za tako odlašanje je bila predsednikova bolezen. Na seji je odbor pregledal dosežane delo in določil smernice za naprej. Člani so ugotovili, da obnova prosvetnega doma dobro napreduje. Društvo samo ni zmoglo vseh stroškov, zato mu je krajevna skupnost odobrila dodatna sredstva. Denar bodo rabili tudi za popravilo kinopredstojnika.

Topliška ljudska knjižnica redno posluje, treba pa bo preskrbeti več novih knjig, da bo še naprej imela toliko stalnih bralcev. Precej slabše pa gre dramski skupini, ki bi jo bilo treba pomladiti, tako da bi spet zaživela.

Sto let šole na Preloki

Osnovna šola Preloka ima letos stoletni jubilej. Ustanovljena je bila leta 1866, ko je začel učitelj Pavel Borštnik po svoji premestitvi iz Ormošnje na Preloko 12. novembra z rednim poukom v novo zgrajenem šolskem poslopiju. S pripravami za ustanovitev šole na Preloki so začeli že 10 let prej. Po listini škofijskega konzistorija (svetovalstva) z dne 3. julija 1856 so že takrat Preločani nameravali doseči svojo šolo z nadzidavo kuratove hiše v nadstropje. Toda proti uradnemu okrajnemu projektu za postavitev šole v preloško župnišče se je odločno postavil adlešički župnik, ki je upravljal preloško duhovnijo, z izjavo, da bi nastale neprilike, ako bi stanovala duhovnik in učitelj pod isto stre-

ho. Tako je bila siromašna preloška fara postavljena pred težko nalogo, da ne bo prišla do prepotrebne šole, dokler ne bo zgradila posebne šolske stavbe. Da je bila ustanovitev šole res nujna, priča z dne 2. julija 1858 po državnem knjigovodstvu potrjena napoved dohodkov učiteljske in cerkveniškne službe na Preloki, po kateri je bilo v šolski občini 65 dečkov in 59 dečic, t.j. 124 šoloobveznih otrok, živelih v naslednjih naseljih: Brdo (t.j. ožja Preloka brez zaselkov 24 otrok), Jakovini (8), Koči (prav Kroci 5), Skavrini (sedaj Skavurini 3), Vidine (10), Balkovci (4), Dejani (8), Grduni (11), Žuniči (17) in Zilje (34). Pri iskanju primerne lokacije se je končalo 14. junija 1864 sestala na le je začel z zasilnim zaseb-

Preloki posebna ogletna komisija, ki je določila, naj bi cerkev odstopila za izgradnjo šolskega poslopja svojo vinaradniško parcelo s površino 187 klafter. Škofijski ordinariat je deželni vlad 25. junija i.l. odgovoril, da nima nič proti izbrani lokaciji, in je parcelo odstopil. Gradnja poslopja se je začela po izdelavi plana, pripravi gradbenega materiala in zagotovitvi potrebnega denarja. Po preloški školski kroniki je darovala farna občina 2000 goldinarjev, c. kr. blagajna 2200 goldinarjev, cesar 500 gld in zraven je bila potrebna še nabirka. Šolsko poslopje je bilo dograjeno in kolavdirano 12. oktobra 1866 in še danes služi svojemu namenu. Med pripravami redne šole in zasilnim zaseb-

nim poukom lokalni kaplan Mihael Sos, ki je po listini farnega fascikla župnije Preloka v nadškofijskem arhivu v Ljubljani prevzel lokalijo Preloko kot župni upravitelj 11. septembra 1856. V svoji prošnji na škofijski ordinariat za oprostitve od farnega konkurenčnega izpita je 13. marca 1862 pisal, da je, ker ni v kraju šole, učil vsako leto mladino v branju in pisanju. 11. februarja 1863 se je v svoji prošnji zopet skliceval, da je poleg izpolnjevanja svojih duhovskih dolžnosti izkazoval otrokom velike usluge s poukom v branju. Iz tega se vidi, da je pri verouku ob težkem pogrešanju šole skušal naučiti otroke predvsem branja, da bi se mogli v cerkvi posluževati molitvenikov. Takšna njegova prizadevnost do namestitve učitelja ni mogla nadomestovati in še manj predstavljati redne šole.

V času ustanovitve šole na Preloki so osnovne šole na delih nudile le malo znanja, ker stari avstrijski državni njeni reakcionarni politiki ni bilo do široke izobrazbe državljanov, ampak do trde vzgoje čimbolj pokornih podložnikov. Po volji cerkve je bilo težišče pouka na verouku, ki ga je poučeval duhovnik, od ostalih šolskih predmetov pa se je poučevalo le branje, pisanje in računanje, ki jih je učil učitelj. Predeloval je snov le dveh razredov glavne šole, ki so jih imeli po mestih. Ker so bile vaske šole še vedno tako primitivne, kakor jih je uredila Marija Terezija z obćim šolskim redom 1774, so jih imenovali trivalke po treh naučnih predmetih ali pa župnijske šole oziroma od 1865—1869 tudi konkordatne šole v razliko od poznejših, od cerkve neodvisnih šol.

(Nadaljevanje sledi)

Ernest Jazbec

Rinža poplavlila del Kočevja

Razbesnela Rinža, ki jo sicer poznamo kot mirno vodo, je tokrat pokazala svoje zobe: le malo je manjkalo, pa bi narasla voda poplavlila tudi hotel Pugled v Kočevju. — Na sliki: Trg 3. oktobra v Kočevju pod vodo. (Foto: J. Prime)

(Nadaljevanje s 1. str.)

katerih delovnih organizacij. Razen tega so bili v pripravljenosti gasilci, ljudska milica, pošta, Cestno podjetje, Vodna skupnost, zdravstvena služba, AMD in še nekatere službe.

Štab za civilno zaščito je uveljavil še opazovanje vode za Kočevje v Mrtvicah, Livoldu, pri tržnici v Kočevju in pri podjetju INKOP; razen tega pa tudi v Strugah in ob Kolpi. Nato je napravil še nekatere druge ukrepe, da so v Kočevju in Strugah lahko v glavnem mirno čakali na naraščanje vode.

Nekaj izpiskov iz zapisnika dežurne službe štaba za civilno zaščito v Kočevju:

Sobota 3. decembra

Ob 14.35 uri: V Mrtvicah (ob glavni cesti Ljubljana-Kočevje) je v zadnji uri voda narasla za 6 cm. Še 2 cm manjka, da bi gladina vode dosegla zgornji del mostu. Nekaj deset metrov od mostu proti Kočevju teče voda čez glavno cesto.

14.35: V Dobrem polju voda preplavila cesto pri železniški postaji in pri Kompoljah. V Ponikvah pri Dobrem polju (občina Grosuplje) utonil otrok. Iz nižjih delov v devh vaseh v Strugah umikajo živino.

14.48: Kolpa v zgornjem toku ni več nevarna. Pri vasi Mitroviči je nekoliko razdrila cesto.

15.30: Rinža naglo narašča. V eni uri je narasla za 14 cm, do vrha brega manjka še 14 do 18 cm.

15.45: Pri Mrtvicah teče voda čez cesto v dolžini 70 m, na cesti pa je globoka 10-12 cm.

16.15: Struge v nevarnosti. Dostop iz Dobrepolja ni več mogoč.

16.20: Rinža je pri stolpnih v Kočevju dosegla kritični zid.

16.30: Voda zalila Podgorsko ulico.

6.40: Rinža prestopila zid za lekarno. Nova šola in šola »Mirka Bračiča« sporočili, naj

Vendarle urejeno!

Pretekli teden je Skupnost cestnih podjetij SRS iz Ljubljane dokončno uredila nesoglasja z lastniki zemljišč, ki jih je prizadela modernizacija republiške ceste Skofljica-Kočevje. Z nekaj izjemami so lastnikom za zemljišča plačali ustrezno odškodnino. - v

prekinejo pouk in pošljejo otroke domov, ker zaliva voda okolico šol.

17.07: V INKOP rešujejo material in opremo iz najbolj ogroženih mest.

17.40: Gasilci sporočili, da nekemu Ožboltu iz Mahovnika zaliva voda stanovanje.

18.50: Požiralniki od Livolda do Mozlja v redu požirajo vodo.

19.10: V Lindičevem stano-

pripravljali do stavbe upoko-jencev. Ljudje niso v nevarnosti. Reševali so perutnino in zajec. Vodni tok je čoln prevrnil. Voda v Podgorski ulici in pri hotelu še narašča.

24.00: Zaključen tretji sestanek štaba za civilno zaščito.

Nedelja, 4. decembra

1.05: Voda v Ložinah in Mrtvicah še narašča. Most v Ložinah je v nevarnosti.

POPLAVLJENE BARAKE OB ROŠKI CESTI: nekaj ljudi in otrok so morali iz barak ob Roški cesti v Kočevju zaradi poplav hitro izseliti, drugim pa so morali pripeljati drva in nekaj hrane. (Foto: J. Prime)

vanju v vrtinariji je 10 cm vode.

19.15: V Hrovatovem stanovanju na Trgu svobode v Kočevju je že 30-40 cm vode. Rešujejo.

19.25: Hotelu Pugled sporočili, naj ukrene vse potrebno, da ne bo prevelike škode, če vdre voda v poslovalnico.

19.45: ITAS sporoča, da imajo v skladiščih 40 cm vode.

20.00: Ponoven sestanek štaba, ki je med drugim sklenil, naj LIK pripravi splave in da je treba o nevarnosti poplavlja previdno obvestiti prebivalstvo po radiju.

21.30: Arko iz Doma telesne kulture sporoča, da voda stalno narašča in že zaliva bližnjo hišico. Ljudi in pohištvo iz te in ostalih hišic so preselili v Dom telesne kulture.

22.50: Garnizija iz Ribnice sporoča, da je pripravljena pomagati, če bo treba.

23.20: Voda, ki je poplavlja Podgorsko ulico, se je združila z vodo, ki je zalila del Trga 3. oktobra.

23.30: Gasilci so se s čolnom

1.23: Iz »Pletilstva« sporočajo, da je v skladišču 60 cm vode.

5.00: Od polnoči je voda narasla še za 3 cm in je že dosegla prag hotela Pugled. Ponoči so selili nekaj ljudi iz dveh barak na Reški cesti. Zaradi poplavljenega Reške ceste ni zveze proti Brodu na Kolpi.

9.00: Pri avtobusni postaji so organizirali odvoz ljudi s kamioni proti Mozlju.

9.45: Tovorni avto, ki je peljal mleko, je pri Pletilstvu zašel s poplavljenega ceste.

11.30: Kočevje je obiskal predsednik republiške skupščine in poslanec kočevske občine Ivan Maček-Matija in se v razgovoru s člani štaba za civilno zaščito zanimal za položaj v mestu.

14.00: Kočevje je obiskal predsednik republiškega cestnega sklada Alojz Zokal in se zanimal za škodo, ki jo je cestam povzročila poplava.

16.00: Voda je začela upadati od Ložin prek Kočevja do Livolda. Gladina se je znižala za 5-6 cm.

18.00: Zaradi upadanja vode ukinjena stalna dežurna služba štaba.

Poplava je v Kočevju napravila precej škode, ki jo je že začela ocenjevati posebna komisija, vendar bi je napravila še precej več, če štab za civilno zaščito, delov-

ni kolektivi in občani ne bi ukrenili vsega, da bi bila škoda čim manjša.

Voda je vdrla v skladišča in kleti zgradb, ki so na najnižjih območjih, in napravila precej škode. V Ljudski restavraciji je zalila klet, kjer so imeli okoli 25 ton krompirja in nekatera druga živila. Pri novi klavnicoli so tudi preselili nekaj strojev, v nekaterih pomožnih prostorih pa so imeli okoli meter vode.

Ze v soboto zjutraj je bilo zelo kritično za del Zeljn, kjer je bilo v Kozoletovi hiši okoli meter vode, poplavljen je bila cesta, voda pa je grozila, da bo vdrla v Deržkovo gostilno.

Voda je preplavila spodnje področje kočevske tržnice, kjer ni naredila škode. Le okoli 10 cm je še manjkalo, da bi vdrla v gostinske prostore »Rogac«. Voda je poplavlja tudi skladišča nekaterih trgovin, kegljišče in več drugih prostorov.

Iz barak na Reški cesti so preselili dve družini in majhne otroke. Barake je voda odrezala od kopnega in so jim morali voziti drva in živila.

Rinža je polagoma upadala še v nedeljo ponoči in ponedeljek, vendar se še ni popolnoma vrnila v strugo. V Kočevju pa so prepričani, da je nevarnost že minila.

JOZE PRIMC

Preteklo soboto je na Ljubljanski cesti 19 v Kočevju odprlo novo trgovino zagrebško podjetje Standard konfekcija. V trgovini prodajajo moško, žensko in otroško konfekcijo, moško, žensko in otroško perilo, raznovrstno trikotažo, odeje, posteljno perilo in drugo. Preureditev prostorov in oprema za trgovino je veljala blizu 10 milijonov Sdin. (Foto: Marica Jelenović)

»Samo tričetrt strani v 'Dolenjcu' je premalo!«

»Za boljše informiranje občanov potrebujemo več prostora v Dolenjskem listu!« — Nekaj predlogov, kako razširiti med ljudmi dobre knjige

Na prvi seji komisije za knjižničarstvo in tisk pri občinskem odboru zveze kulturno-prosvetnih organizacij v Kočevju so ugotovili, da je med založbami, knjigarnami in bralci slab stik. Kupci še vse preradi posegajo po knjigah sumljive vrednosti. Prav zato so člani komisije predlagali, naj bi v knjigarni Državne založbe v Kočevju honorarno zaposlili svetovalec za izbiro knjig.

Komisija je sprejela še več predlogov in sklepov, ki bodo vplivali, da bodo prišle dobre knjige med ljudi. Tako je predlagala, naj bi organizirali vsako leto najmanj dve knjižni razstavi, da bi razširili mrežo potujoče knjižnice še na Podpresko in Predgrad, da bi prirejali še naprej literarne večere za mlade in da bi sodelovali še z drugimi založbami.

Ko so razpravljali o časopisih in revijah, so sklenili predlagati občinski skupščini, naj v prihodnjem letu odkupi v Dolenjskem listu vsaj stran oziroma stran in pol. Enak predlog sta doslej sprejela tudi že svet za šolstvo pri občinski skupščini in občinski odbor SZDL. Vsi ti so doslej ugotovili, da je tri četrt strani v Dolenjskem listu premalo za dobro oziroma vsaj zadovoljivo obveščanje občanov.

Kočevje je dobilo likovni salon

Stane Jarm razstavlja 20 v glavnem novih kipov, Ivan Brudar, ki je po rodu Novomeščan, pa 22 slik — Denar za preureditev prostorov v Likovni salon so prispevale delovne organizacije

Prvič v svoji zgodovini je dobilo Kočevje 27. novembra letos svoj Likovni salon. Odprt je bil v okviru praznovanij dneva republike. Likovni salon je v stavbi, kjer je

Cene v Kočevju

28. novembra so veljale v kočevski trgovini Sadje-zelenjava naslednje maloprodajne cene: krompir 0,80 N-din kg, jabolka od 2,40 do 4,20 N din kg, jajca 0,84 N-din kos, limone 4,50 N-din kg, banane 5,50 N-din kg, zelena solata 3,16 N-din kg, čebula 1,66 N din kg, pomaranče 5 N-din kg, sveže zelje 0,76 N-din kg, kislo zelje 1,54 N-din kg in grozdje 4,48 N-din kg.

Volitve in imenovanja

Za člane razpisne komisije za razpis direktorja stanovanjskega podjetja Kočevje je občinska skupščina na zadnji seji imenovala Jožeta Sveteta, Antona Šercerja in Janeza Hočevarja.

tudi dvorana družbenih organizacij. Njegova ureditev je veljala okoli 3500 N din. Prva v njem razstavljal akademski kipar Stane Jarm in slikar Ivan Brudar.

Slavnosti ob otvoritvi se je udeležilo blizu 100 ljudi, ki jih je najprej pozdravil predsednik sveta Zveze kulturno-prosvetnih organizacij občine Kočevje Janez Žužek. Zahvalil se je tudi domačim delovnim organizacijam Melamin, Elektro, INKOP, Trgopromet, Oprema, LIK, AMD, Kovinarska šola pri delavski univerzi in vodstvu osnovne šole, ki so denarno in drugače pomagale, da je Kočevje dobilo svoj Likovni salon.

Nato je spregovoril o pomembnosti Likovnega salona profesor Miloš Humeck, predsednik sveta za kulturo pri občinski skupščini, ki je med ostalim dejal:

»S skromnimi sredstvi, a s tem večje ljubeznijo smo opremili prostor, kamor bo mo lahko zahajali, potrebni

miru in zbranosti, oddih, predvsem pa žejni lepote. Slikarji in kiparji ožje in širše domovine bodo tu razstavljali svoja dela in nam kazali, kako oni vidijo svet okoli sebe, kako ga dojemajo in občutijo.»

V slavnosti pred otvoritvijo je recitala dijakinja Nada Dobrič Otona Zupančiča »Prebujenje«, dijakinja Mira Klun pa je zaigrala »Serena« neznanega španskega skladatelja. Nato je republiška poslanka Danica Kaplan odprla Likovni salon.

Avto in motor trčila

25. novembra ob 15. uri se je zgodila težja nesreča pri Pregradu. Motorist Peter Kalčić iz Brozovce je vozil proti domu in je na nepreglednem levem ovinku trčil v osebni avto Franca Haceta, ki mu je vozil naproti. Vse kaže, da je Kalčić vozil preveč po sredi ceste. Motorist si je pri nesreči zlomil nogo in poškodoval glavo in roke. Nezavestnega so prepeljali v ljubljansko bolnišnico. Na avtu je škoda za 3.000 Ndin, na motornem kolesu pa za 500 Ndin.

V Ribnici vsakega maja: TEDEN TURIZMA

Nedelavne člane UO razrešiti — Pododbor v Dolenji vasi — V prihodnjem letu več propagande — Višje nagrade za najlepše urejene hiše in okolico — Ena trgovina odprta v sezoni tudi v nedeljo dopoldne

Na zadnji seji upravnega odbora Turističnega društva Ribnica so razpravljali predvsem o programu dela v prihodnjem letu, ki bo tudi mednarodno leto turizma.

Najprej so ugotovili, da imajo v odboru nekaj nedelavnih članov. Te nameravajo razrešiti, če se ne bodo poboljšali. Razumljivo je namreč, da vse delo društva ne more sloneti le na nekaj članov, medtem ko bodo ostali le za okrasek.

Sklenili so, da bodo ustanovili pododbor društva za Dolenjo vas in Prigorico. Ti dve vasi imata pogoje za razvoj turizma in sta tudi zanimivi (lončarstvo, poseben položaj hiš itd.).

Temeljito se bodo pripravili tudi na prihodnjo turistično sezono. Izdati nameravajo turistični prospekt Ribniške doline, razen tega pa sodelo-

vati pri izdaji prospekta Dolenjske in vodiča po Dolenjski ter pri izdaji cenikov. Založili bodo tudi več motivov barvnih razglednic.

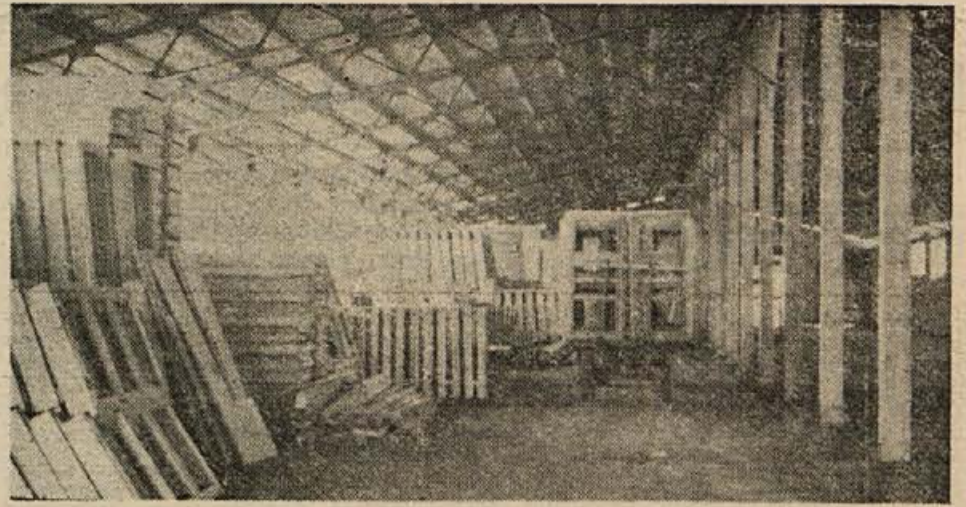
V prihodnjem letu bodo spet razpisali nagrade za najlepše urejene hiše in njihovo okolico. Nagrade bodo tokrat precej višje kot doslej. Trgovinam in gostiščem bodo priporočili, naj uredijo za svoje poslovalnice dostojne napise, kar bo tudi precej pripomoglo k lepši podobi krajev.

Izboljšali bodo informacijsko službo. Predvsem bodo poskrbeli, da bo turist ali izletnik lahko dobil informacije o krajevnih znamenitostih, vozniških redih itd. pri gostinskih, trgovskih, poštinih in drugih delavcih. Tečajje zanje bodo organizirali s pomočjo delavske univerze. Poseben seminar nameravajo pripraviti še za zasebne gostince.

Poskrbeli bodo za boljšo ureditev cest (kaži poti, obeležja) do izletniških točk in do raznih znamenitosti. Mladino bodo pritegnili k lepšvalnim delom. V šolah bodo pisali naloge s turističnimi motivi. Seveda bodo skušali tudi odrasle bolj seznaniti s turizmom, predvsem z njegovim gospodarskim pomenom.

Sklenili so, da bodo predlagali trgovskemu podjetju, naj bi imelo med sezono ob nedeljah dopoldne odprto vsaj eno poslovalnico. Ta poslovalnica bi bila potem lahko zaprta kak drug dan, saj imajo podobno že urejen delovni čas gostišča.

Pomembna sklepa sta bila še, da je treba pri razvojnem planu občine upoštevati, da bo gospodarski razvoj občine v skladu z razvojem turizma, in da bo vsako leto drugi teden v mesecu maju teden turizma. Tedaj bi podeljevali nagrade za najlepše urejene hiše, pregledali gostišča, imeli turistična predavanja za občane, v šolah bi pisali naloge s turističnimi temami itd. Ta teden bi bil torej nekakšna generalna za vsakoletno turistično sezono.

V kratkem bo popolnoma dograjeno novo skladišče izdelkov (oken in vrat) podjetja INLES v Ribnici. Graditi so ga začeli sredi leta v lastni režiji. Podjetje je doslej imelo za svoje izdelke več skladišč v Ribnici. Večje skladišče so potrebovali prav zaradi sedanje raztresenosti skladišč in zato, ker je njihova proizvodnja sezonskega značaja in morajo delati na zalogo (Foto: Primc)

Občinski komite bo anketiral vse člane

Pred kratkim je bilo na občinskem komiteju ZK v Ribnici posvetovanje sekretarjev osnovnih organizacij, na katerem so razpravljali o letnih konferencah osnovnih organizacij, govorili pa so tudi o tezah za VII. plenum ZKJ ter o delu komunistov v Ribniški občini.

Posebno dolgo so se zadržali pri razpravi o problemih gospodarskih organizacij in še posebej o stanju v INLES. Ugotovili so, da je gospodarska reforma prišla marsikje še premalo do izraza. Nagradevanje še vedno ni najbolje urejeno, delavsko samoupravljanje pa je predvsem v obratih še vedno pomanjkljivo. Komunisti in sindikalne podružnice so premalo naredili, da bi te pomanjkljivosti tudi odpravili.

Precej posveta so posvetili tudi vlogi inteligence v političnem življenju, ker pred-

vsem mladi intelektualci iz podjetij premalo sodelujejo v družbenopolitičnem življenju občine. Ugotovili so, da leži krivda večji del na ljudeh samih, del krivde pa nosijo tudi organizacije v podjetjih, ki te mlade ljudi pre-

malo pritegnejo k delu. Občinski komite ZK je sklenil, da bo z 48 vprašanji anketiral vse člane in tako dobil zanimive podatke in ugotovitve, ki mu bodo koristno napotilo za bodoče delo.

Trgovski dom v Loškem potoku bo odprt še letos. Notranjost je v glavnem urejena, prav zdaj montirajo trgovsko opremo, urediti pa bo treba še okolico. Gradnja in oprema doma je veljala 1.200.000 Ndin. (Foto: Primc)

Gasilec z dušo in telesom

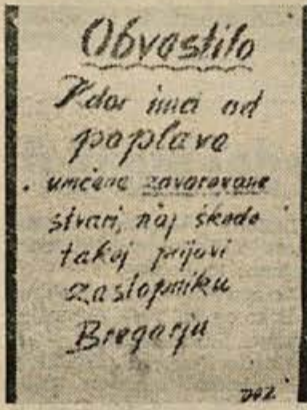
Skromen, požrtvovalen in vedno pripravljen pomagati — tak je Franc Andoljšek, vojni invalid iz NOV in upokojenec iz Ribnice. Ze z 12 leti je v rojstnih Strugah postal gasilec — naraščajnik, kot so tedaj imenovali mlade pripadnike gasilske službe. Od takrat je preteklo že 32 let, toda France je še vedno aktiven gasilec.

Prišla je vojna in z njo vse trpljenje, ki ga je bil tudi on deležen. 1942 je odšel v partizane. Bil je ranjen, ujet in interniran. Spominja se, kako so Italijani 1942

šiva v podjetju, trenutno pa je že drugič njegov predsednik. S pomočjo tečajev je vzgojil celo vrsto strojnikov-gasilcev.

Tov. Andoljšek je bil pred dvema letoma upokojen, toda gasilstva ni pustil ob strani. Kjerkoli je potrebna gasilska pomoč, je tudi on zraven. Odkar je v Ribnici, je sodeloval že pri gašenju 29 požarov in je bil tudi med pogumnimi reševalci v Zagrebu, v času hudih poplav v lanskem letu. Nadvse je zadovoljen, da ima njihovo društvo nov gasilni dom in nov prapor, njegova želja pa je, da bi njihova četa dobila novo motorno brizgalno.

Naš vrli France je tudi član UO občinske gasilske zveze in referent za strojno opremo pri občinski gasilski zvezi. Za svoje vestno delo je že prijel diplomo, zasluži pa tudi odlikovanje.

Zastopnik zavarovalnice v Ribnici je takole hitro sporočil občanom, naj takoj prijavijo uničene zavarovane predmete. (Foto: J. Primc)

zmetali gasilsko orodje v Strugah na bližnji vrt, ga zažgali, gasilski dom pa spremenili v konjušnico. Po vojni je bil med prvimi, ki so organizirali gasilsko društvo v Strugah. Staro brizgalno, ki je bila že za odpad, so popravili, postopoma pa so nakupili tudi drugo gasilsko opremo. 1943 se je France preselil v Ribnico in se tam zaposlil. Ze prvi dan je postal član industrijske gasilske čete v LIK. Imenovan je bil za strojnika in to delo opravlja še danes. Vseskozi je bil član upravnega odbora prostovoljnega gasilskega dru-

Dobra gostilna v Zlebiču

Klunova gostilna v Zlebiču je ena redkih, kjer gostu postrežejo s pristno domačo kapljico. O tem gre glas daleč naokrog. Kljub kakovosti pa so cene vina zmerne: od 5,50 do 6 N din. Razen dobrega vina imajo pri Klunu vedno na zalogi tudi okusen domač narezek.

Gradbeništvo na razpotju

V razgovorih o gradbeni dejavnosti v Ribnici večkrat kdo omalovažujoče zavzdihne, češ kaj hočemo, ko pa Gradbenik tako mečka! In res tako kaže: gozdarski dom sameva napol dograjen, prav tako servis »Elektro«, stolpič čaka boljših časov... Kje so vzroki za to navidezno »mečkanje«?

»Res je, videti je, kot da načrtno zaviramo gradnjo,« je povedal direktor Gradbenika Tone Dejak, »ali pa da nismo kos svojih nalogi, vsem objektom, ki smo jih prevzeli. Toda dejstva so drugačna, krivca pa tudi znan — denar. Sredstva za te objekte niso v celoti zagotovljena ali pa se stekajo prepočasno, iz leta v leto, zaradi česar se tudi gradnja vleče dalj časa.«

Denar je zagotovljen le za trgovino v Loškem potoku, ki bo predvidoma novembra končana. Poslovno stavbo gradijo že tretje leto in bo verjetno tudi šele letos urejena ali deloma urejena. Po predračunu bo gradnja gozdarskega doma v Ribnici stala okrog 106 milijonov S dinarjev, za dograditev pa je potrebnih še okrog

50 milijonov. Prihodnje leto je za ta objekt predvidenih le okrog 20 milijonov, kar pomeni, da dom vsaj še dve leti ne bo zgrajen.

»Vsak mesec zgubimo s tožbami in za obresti okrog 400.000 starih dinarjev,« razpreda dalje direktor Gradbenika. »Ker sami ne dobimo redno plačanih storitev, tudi ne moremo poravnati vseh dolgov sodelavcem, razen s tožbami, s tem pa izgubljamo težke tisočake...«

Prihodnje leto v občini ne bo večjih gradenj. Podjetje bo letos plan sicer doseglo, v prihodnje pa ga bodo morali verjetno celo za 15—20 odstotkov znižati.

Kaj sedaj? Pri Gradbeniku razmišljajo o novih oblikah dela, sredi načrtov so. Čeprav je družbeni gradnji vedno manj, zasebniki vedno več gradijo. Računajo, da bodo lahko le vsaki dve leti zgradili 15—20 družbenih stanovanj; podjetja so namreč sredstva za stanovanjsko gradnjo večinoma razdelila svojim ljudem, stanovanjsko podjetje pa tudi ni sposobno zbrati veliko denarja za nove gradnje. Gradbenik

že zdaj veliko dela za zasebnike — okrog 50 odstotkov celotne dejavnosti — v prihodnje pa nameravajo še odločneje posegati po naročilih zasebnikov. Zal imajo tu precej težav z zasebnimi zidarji, ki lahko ponudijo ugodnejše pogoje, nižje cene, v prav tako nezavidljivem položaju pa je tudi izdelava gradbenega materiala. Medtem ko so zasebni izdelovalci opeke obdavčeni pavšalno, plačuje Gradbenik davek od kosa, kar se vsekakor pozna tudi v ceni.

In še nekaj, na kar pa pri Gradbeniku opozarjajo: največje podjetje v občini Inles ima lastno gradbeno skupino, ki opravlja tudi zahtevnejša gradbena dela, pa tudi stanovanjsko podjetje ima lastno gradbeno skupino. Kako zdaj uskladiti delovanje vseh treh gradbenih skupin v občini, kako zagotoviti »kruha za vse? Vsekakor se bo treba o tem pogovoriti, najti pametno rešitev. Kajti če je gradbeništvo v občini na razpotju, je treba poiskati najboljšo pot. Pot, ki zagotavlja uspeh, napredek. In vsakdanji kruh delavcem. Predvsem kruh... -vec

Povečati število vlagateljev

Razprave o akciji za razširitev hranilno-kreditne službe v ribniški občini so pokazale, da je število vlagateljev še vedno premajhno. S povečanim številom vlagateljev nameravajo dobiti sredstva za financiranje kmetijstva. -v

Ribniška dolina dobi prospekt

Izvolili so odbor, ki bo uskladi delovne programe vseh turističnih društev

Pred kratkim je bila na Travnji gori sektorska konferenca turističnih društev iz občine Ribnica, na kateri so se pogovorili o propagandi v prihodnjem letu in o pripravah na mednarodno leto turizma.

V zvezi s turistično propagando je najbolj zanimivo, da bodo izdali prvi samostojni črno-beli prospekt Ribniške doline. V njem bodo propagirali za območje Sodražice in Loškega potoka predvsem zimski turizem, za območje Ribnice in Ortneka pa nekatero druge oblike turizma. V prospektu pa bodo vnesli tudi nekaj zanimivosti sosednjih območij (Velike Lašče, Kočevje), s čimer bo prospekt pridobil na privlačnosti in popolnosti.

Nadalje so razpravljali o izdajanju razglednic in ostalih propagandnih materialov, ki jih bodo nekaj izdali tudi v sodelovanju z Dolenjsko turistično zvezo.

Na konferenci so ustanovili še poseben odbor, ki bo usklajeval delo in programe vseh tu-

rističnih društev na območju občine. Ta odbor bo usklajeval tudi programe društev za prihodnje leto, ko bo mednarodno leto turizma.

Profesionalnega predsednika ni več

Na nedavni seji ribniškega občinskega sindikalnega sveta so bili najvažnejša tema razgovora občni zbori sindikalnih podružnic, ki morajo biti končani do 31. decembra.

Na seji so med drugim razpravljali tudi o odhodu profesionalnega predsednika ObSS na drugo delovno mesto. Poslej sindikalni svet ne bo več imel profesionalnega predsednika, zato bo moralo ožje vodstvo ObSS bolj prijeti za delo, sindikalne podružnice pa bodo morale biti samostojnejše. Članom sindikalnih podružnic je predsedstvo sveta priporočilo, naj se v čim večjem številu naroče na Dolenjski list.

Brunarice na Travnji gori

Turistično društvo Sodražica bo postavilo na Travnji gori dve letoviški hiši-brunarici. Hiši že gradijo in upajo, da bosta narejeni še letos. Prihodnje leto bodo zgradili na Travnji gori še več brunaric.

Matični urad Loški potok

Umrli sta: Karolina Knavs, Hrib 81, 84 let, in Marija Kordiš, Travnik 106, 94 let. Poročila sta se: Alojzij Vesel iz Francije in Anica Debeljak iz Retij.

Ukinitev železnice bi bila klofuta vsej Beli krajini

25. novembra je v Črnomlju razširjena seja občinskega odbora Socialistične zveze izzvenela v oster protest zoper napovedani ukrep Železniškega transportnega podjetja, da bi med drugimi nerentabilnimi progami v Sloveniji ukinili tudi železniško progo Novo mesto-Karlovac

Medtem ko je dnevni red predvideval obširnejšo razpravo o delu občinske skupščine in njenih organov, pripravne na skupščinske volitve in na krajevne organizacije SZDL ter razpravo o občinskem pravilniku SZDL, je bilo vse tiho, ko bi se morali delegati oglašati. Po kratkem odmoru, ki je sledil uvodnim besedam predsednika ObO SZDL Lojzeta Šterka in predsednika volilne komisije Franca Stajdoharja, se je k besedi le prijavilo nekaj prisotnih. Ugotovljali so, zakaj so nekateri občinski odborniki na sejah molčali in zakaj so se pogosteje oglašali odborniki splošnega zbora kot proizvajalci.

»Kaj delajo naši poslanci?« sta nato vprašala delegata Vrtin in Ilenič. Zatem je obširno in zahtevno delo izvoljenih poslancev v republiški skupščini in novo vlogo poslancev lepo razložil Viktor Zupančič ter hkrati pojasnil, zakaj se poslanci ne morejo udeleževati prav vsakega vsakega sestanka in seje. Vide ti je bilo, da na deželi zamerijo, ker se vabilom na zbor volivcev ali drug sestanek ne odzove vedno tudi tovariš, ki so ga izvolili v republiško skupščino, doslej pa jim ni nihče natančneje razložil, zakaj poslancev ni in kakšno je sploh njihovo delo.

»Smo ob obljubljeni cesti, zdaj pa grozi še železnica!«

Razpravo, h kateri pa ni bilo treba prav nič spodbujati govornikov, je začel Rade Kordič, ko je med drugim dejal:

— Našim ljudem smo več let obljubljali cesto do Vinice, a je zaenkrat ne bomo gradili. Komaj smo občane prepričali, da moramo počakati zaradi splošnega pomanjkanja sredstev za in-

sticije in da Bela krajina zaradi zaslug v NOB ne bo pozabljena, že smo brali v časopisu, da namerava ZTP ukiniti še našo železniško progo Novo mesto — Karlovac. Bajne ni rentabilna! Če se to zgodi — dobimo Belokranjci veliko klofuto za vse, kar smo žrtvovali! — Izjava je bila sprejeta s plaskanjem

Stališče ZTP je nato pojasnil šef železniške postaje Črnomelj ter povedal, da ima železnica tako kot vsako drugo podjetje pravico ukinjati nerentabilno poslovanje. Tako so pokazale analize prometa, da med nekaterimi drugimi progami v Sloveniji tudi železniški promet med Novim mestom in Karlovcem ne prinaša dobička, temveč izgubo. Omenil je neloyalno konkurenco avtobusnih podjetij ter še druge težave ZTP podjetja. Vzdrževanje prog je zelo drago, toda včasih neupravičeno. Kmet dobi za železniški prag okoli 1500 dinarjev, železnica pa ga mora od gozdnega gospodarstva odkupiti za okoli 13.000 din. ZTP pa ne sme kupovati naravnost od kmeta. Šef postaje je navedel le tri možne rešitve:

1. progo ukiniti, 2. progo vzdrževati pod posebnimi pogoji (višje tarife) ali 3. progo obdržati z regresi družbe.

Dvomijo v račune ...

Se večji udarec kot za potnike v osebnem prometu bi pomenila ukinitev železniške proge za belokranjska podjetja zlasti za rudnik Kanjžarico, BELT in druga.

Inž. Vardijan iz BELTA je rekel, da dvomi v račune in analize ZTP podjetja glede na to, da so pretekla leta prikazovali veliko potrebo po gradnji koprskje železnice. Zdaj, ko je 80 odst. dograjena, že ugotavljajo, da bo proga nerentabilna.

Tehten prispevek v tej razpravi sta dala tudi Anton Dvojmoč ter kapetan Čarapič. Prvi je dejal, da po njegovem mnenju ne gre kar tako jemati navedbe ZTP, da po vsem svetu, posebno pa v Angliji, ukinjajo nerentabilne proge. Tam imajo morda pogoje za take ukrepe — moderne ceste, pri nas pa jih nimamo. — Kapetana Čarapiča je zanimalo, če je železnica tudi zračunala, za koliko ji bo upadel promet, če ukine še nekaj prog. Zaklju-

čil pa je z besedami iz nedavnega govora maršala Tita: »Ne stremimo za tem, da bi ukinjali nerentabilna podjetja, temveč je naša naloga napraviti jih rentabilne.«

Tudi besede naslednjih diskutantov o tem problemu so pripomogle, da se je seja SZDL sprevrgla v oster protest proti napovedanim ukrepom ZTP podjetja. Tako so Belokranjci sprejeli prvi grozeč signal in tokrat se ne bodo dali kar tako odgnati in odpraviti z besedami. Po izjavah navzočih poslancev bo o problemu železnice razpravljala še republiška skupščina. Pristanek za ukinitev železniške proge mora dati tudi izvršni svet SRS. Tako zaenkrat še ni bojazni, da bi železniška proga v Belo krajino postala kolesarska steza.

400 otrok se vozi v šole

V vseh 6 popolnih osnovnih šolah z 12 podružnicami v Črnomaljski občini se izobražuje 2733 učencev, od teh pa se jih 400 vsak dan vozi v šolo z rednimi ali posebnimi avtobusi.

Učence poučuje 84 učiteljev, 4 predmetni učitelji, 15 profesorjev in 12 absolventov srednjih in visokih šol. Za potrebe šol je na razpolago 20 šolskih zgradb, ki pa so vse potrebne večjih ali manjših popravil.

Katerim odbornikom poteče zdaj mandat

Na bližnjih letnih krajevnih konferencah SZDL v občini Črnomelj bodo med drugim tudi evidentirali najprimernejše občane za nove občinske odbornike in poslance. Spomladi 1967 poteče mandat 29 odbornikom občinske skupščine in na njihovo mesto morajo izvoliti nove.

Mandat poteče naslednjim odbornikom občinskega zbora:

Alojuz Hutarju iz volilne enote I Črnomelj, ki zajema: Ul. Staneta Rozmana, Trg svobode, Ul. Mirana Jarca, Ulica Lojzeta Fabjana, Na utrdbah, Pod Lipo, Vojnsko cesto ter Cesto belokranjskega odreda;

Niku Selakoviču, izvoljenemu v volilni enoti III Črnomelj: Kolodvorska cesta od 32 do 61, Ulica 21. oktobra, Pod smreko, Cesta padlih borcev, Delavska pot;

Franču Laternerju iz Kota pri Semiču, kamor spadajo volivci: Gabra pri Semiču, Lipovca, Nestopljje vasi, Sadienje vasi, Starihovega vrha, Trebnjega vrha, Pugleda, Brezja pri Vinjem vrhu;

Jožetu Vidmarju z Vrtače za Oskoršnico, Podreber, Sela pri Semiču, Kaščo, Coklovco;

Alojuz Starlihi iz Strelkjevca. Izvolili so ga volivci Brezove rebri, Gradnika, Kala, Malin, Omote, Osojnika, Praproč in Sodnjega vrha;

Marku Režku iz Starega trga. Sem spadajo Močile, Deskova vas, Kovača vas, Sođevci, Kot, Prelesje, Srednji, Dolenji in Gorenji Radenci, Dečina, Zagozdaci, Gor. Podgora in Dol. Podgora;

Ivanu Požeku, ki je bil izvoljen v volilni enoti Adlešiči, in sicer v vaseh: Podbrežje, Purga, Dolenjci, Mala Sela, Velika Sela, Jankoviči;

Inž. Malki Stefančič, ki so jo izvolili na Tančič gori občani iz Dragovanje vasi, Kvasice, Goleka in Sel pri Dragatušu;

Jožeta Madroniča so izbrali v volilni enoti Sinjega vrha občani iz Daljnih njiv, Gorice, Damlja, Drage, Špeharjev in Brega;

Juriju Benetčiču iz volilne enote Vinica za vasi: Podklane, Drenovec, Ogulin, Golek, Perudina;

Ivanu Lasiču iz Stare Lipe, izvoljenemu za Novo Lipo, Drežnik, Hrast, Gor. in Dol. Suhor;

Rudolfu Habetu, volilna enota Tribučje, za: Pribince, Bojance in Bedenj;

Franču Kuretu, izvoljenemu v Loki od volivcev Butoraja, Zorenc, Velike Lahinje;

Antonju Pezdircu s Talčojega vrha, kamor spadajo: Rodine, Naklo, Sela pri Otovcu, Otovec, Dol. Paka, Začji vrh, Stražnji vrh, Tušev dol in Svibnik.

Iz zbora delovnih skupnosti pa poteče mandat odbornikom:

Franču Bahorju iz volilne enote Belt II; Antonu Jankoviču iz volilne enote Rudnik II; Slavku Adlešiču iz podjetja ZORA; Lovru Remsu iz Črnomlja; Danilu Kobetu iz Črnomlja; Ivanki Moljk iz Črnomlja; Jelki Picelj iz Semiča; Francu Kalčeviču iz Učakovcev; Ivanu Kapšu iz Sčaraga trga; Antonu Pašiču iz Semiča; Jožetu Zvabu iz Črnomlja; Metodu Plutu iz Semiča; dr. Branku Uršiču iz Črnomlja; Slavku Stamejčiču in Ani Jakše iz Črnomlja.

Razen navedenim odbornikom poteče spomladi 1967 mandatna doba tudi trem republiškim poslancem: Viktorju Zupančiču, Leopoldu Kresetu in prof. Janezu Kambiču.

Udeležite se konferenc SZDL!

Med 8. in 11. decembrom se bodo zvrstile na črnomaljskem področju še preostale konference Socialistične zveze, na katere so zaradi pomembnega dnevnega reda vabljeni vsi občani.

8. 12. ob 14. uri tudi v Rožnem dolu v prostorih v Črešnjevcu v mladinski sobi;

8. 12. ob 14. uri tudi v Rožnem dolu v prostorih osnovne šole;

10. 12. ob 18. uri v Butoraju pri Mariji Požek;

10. 12. ob 18. uri v Kotu pri Semiču pri Bukovcu;

10. 12. ob 18. uri v Tribučah v gasilskem domu;

11. 12. ob 9. uri na Vinicji v osnovni šoli;

11. 12. ob 9. uri v Semiču v prosvetnem domu;

11. 12. ob 14. uri v Petrovi vasi v osnovni šoli;

11. 12. ob 14. uri v Stranski vasi v gasilskem domu.

Nov polet v sindikalnem delu

Plenum občinskega sindikalnega sveta Črnomelj je 18. novembra ocenjeval gospodarske uspehe v preteklih 10 mesecih, razpravljal o dosedanjem in bodočem delu ter obravnaval priprave na občne zbere sindikalnih podružnic

Zadnja razširjena seja občinskega sindikalnega sveta je konec novembra prinesla nekaj svežine na področju sindikalnega dela. Po uvodnih besedah predsednika ObSS Jožeta Kolenca, ki je poročal o delovnih uspehih v minulem obdobju, hkrati pa kritično in odkrito spregovoril o nepravilnostih v praksi, se je razvila dokaj živahna razprava.

Prisotni poročili niso ugovarjali, pač pa so še dodatno obravnavali tudi druge pereče zadeve. Vprašanju razvoja trgovine je bilo posvečenih precej kritičnih misli. Ugotovili so, da so večje in dobro vpejlane trgovine dobila v zakup podjetja izven domače občine, medtem ko skušajo od črnomaljskega podjetja Potrošnik včasih s političnim pritiskom doseči, da bi obdržalo v odočnih krajih svoje nerentabilne poslovalnice. V zvezi s tem so predlagali, naj bi STP Potrošnik take manjše trgovince oddal v zakup zasebnikom ali pa našel drugo ustrezno rešitev, da prebivalstvo v oddaljenih krajih vendarle ne bi ostalo brez najnujnejše oskrbe.

Ko so ugotavljali rast osebnih dohodkov zaposlenih, so menili, da nastajajo ponekod pretirana neskladja. V nekaterih delovnih organizacijah, ki niso direktno vezana na proizvodnjo, imajo namreč mnogo višje osebne dohodke kot pa neposredni proizvajalci. Kot primer so navedli Knjigovodski center v Črnomlju.

Sindikati je tudi obširneje razpravljalo o referendumih v kolektivih. Ker se dosedanji niso obnesli, verjetno zato, ker so bili preslabo pripravljani, so sprejeli naslednji sklep: sindikat ne bo sodeloval pri tako pomembnih odločitvah, kot so združitve podjetij ali druge oblike integracije, če ne bodo prej na razpolago obširnejše analize z navedbo vseh prednosti, ki jih združitve prinašajo.

Plenum pa je razen tega sprejel več drugih pomembnih sklepov, ki bodo služili sindikalnim podružnicam kot napotki za tekoče delo.

Pred občinskimi zbori sindikalnih podružnic v kolektivih pa se bodo sestali še predsedniški sindikati ter se pomenili o pripravah in temah, o katerih naj bi razpravljalo tudi članstvo.

V plenumu so kooptirali tri nove člane na izpraznjena mesta tistih, ki so se odselili. Na novo so bili izvoljeni Vera Jukič, Fanika Malešič in Matija Vidic.

Novice iz Starega trga ob Kolpi

Snega v novembru so bili najmanj veseli šolarji, saj nekateri prepešajo po 25 km na dan. Njim sneg prav gotovo ne pomeni zimskega veselja, pač pa mokre čevlje in obleko, pozno prihajanje domov ter utrujenost. Učitelji pravijo, da je bil obisk v prvih dneh snega kljub temu normalen.

Na roditeljskem sestanku šole v Starem trgu so starši razpravljali o učnem uspehu ter o šolski kuhinji. Cena 6 N din mesečno za malico se nikomur ni zdela previsoka. Starše so predstavniki učiteljskega zbora seznanili tudi z dejstvom, da bo malica veliko dražja, če šola ne bo dobila pomoči od občinskega odbora Rdečega križa. Letošnje poletje in jesen

je napravila divjad po poljih okrog Starega trga ob Kolpi veliko škode. Lovci menijo, da bodo morali za storjeno škodo plačati okoli 15.000 N din odškodnine, kar bo docela izpraznilo lovsko blagajno. Mnenja pa so, da bi moral del odškodnine poravnati tudi lovski rezervat, od koder prihaja divjad na pašo na poljanska polja.

Vse družbeno-politične organizacije se pripravljajo na letne konference v decembru. Na sestanku krajevnega odbora SZDL so razpravljali o letni konferenci ter o volitvah novega odbora in odbornikov občinske skupščine. Dosedanjima odbornikoma Marku Režku in Ivanu Kapšu namreč letos poteče mandat.

Že 180 članov RK v Dragatušu

27. novembra je imela krajevna organizacija Rdečega križa v Dragatušu letni občni zbor. Predsednica Francka Bahor je v poročilu prikazala dejavnost in uspehe organizacije v minulem obdobju. Delo je bilo uspešno, saj so povečali članstvo na 180 oseb. Aktivni člani so pobrali že vso članarino, začeli pa so tudi z nabiralo akcijo za poplavlence. Posebno sta bila pohvaljena Miha Lončarič iz Pustega Gradca in Zofija Zihlerl iz Obrha kot vsakoletna članica.

Občinski odbor RK je zastopal Rade Kordič, ki je pohvalil delavnost dragatuške organizacije. Menil pa je, da bi se lahko občnega zbora udeležilo več predstavnikov drugih vaških organizacij in več prosvetnih delavcev.

Na občnem zboru je bil izvoljen 25-članski odbor, kateremu želimo pri nadaljnjem delu mnogo uspeha.

M. B.

NOVICE
črnomaljske komune

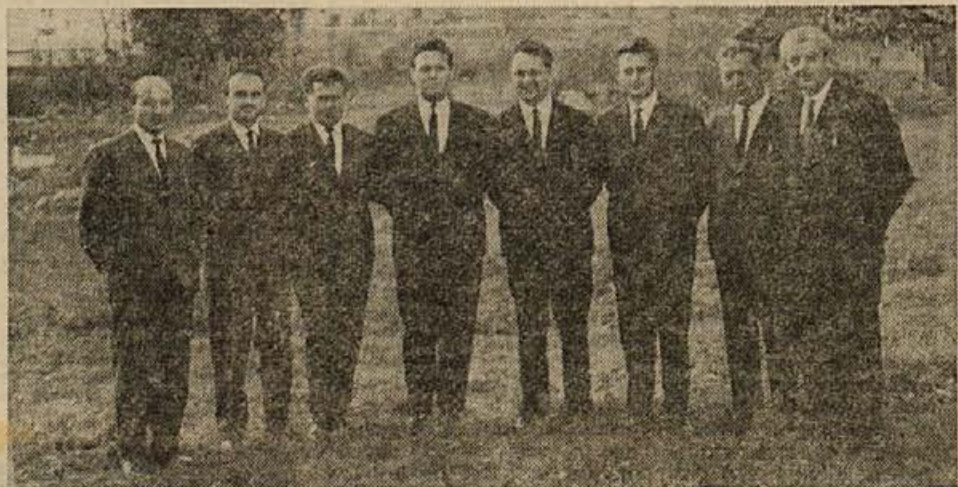
Preveliko breme za enega človeka

Medtem ko dela v novo-meški občini za 43.000 prebivalcev 8 ljudi na področju socialnih služb, imajo v Črnomlju samo eno socialno delavko za okoli 17.000 prebivalcev. Ob tem pa je treba upoštevati še to, da je socialna problematika v Beli krajini še bolj pereča kakor v novo-meški občini. Ne glede na to, da imajo v Črnomlju mnogo premalo sredstev v primerjavi s potrebnimi, pa bi lahko z okrepljeno strokovno socialno službo rešili tudi prenekateri problem — brez denarja.

Le 10 več zaposlenih kot lani

V črnomaljski občini se je letos zaposelnost le malenkostno povečala. Podatki kažejo, da je bilo leta 1964 v gospodarstvu zaposlenih 2906 oseb, lani 2.990, letos pa jih je natanko 3000 ali samo 10 več kakor lani.

V nasprotju s tem pa so osebni dohodki zaposlenih prav letos doživeli največji porast. Leta 1964 je znašalo povprečje zaslužkov v gospodarstvu 39.200 din, v letu 1965 — 51.400 din, letos pa v 9 mesecih že 61.500 dinarjev.

Konec leta 1964 so v Semiču ustanovili okteto. Vodi ga prof. Zupančič iz Črnomlja, vaje pa imajo pevci kar v zasebnem stanovanju Toneta Lukežiča v Vavpi vasi, ker v Semiču zanje ni nikjer prostora. Gmotno je okteto zelo slabo preskrbljen, čeprav se je že precej uveljavil. Pevci nastopajo na vseh proslavah semiškega področja, večkrat pa so gostovali tudi drugje. (Foto: Franc Derganc)

Solski kombi, ki vozi otroke iz oddaljenih krajev v šolo in domov, se v Metliki prav dobro obnese. Na osemletki imajo precej vozačev: od 539 učencev se vozita vsak dan v šolo bodisi s kombijem, avtobusom ali vlakom kar 102. S šolskim vozilom se vozi 17 šolarjev iz Božakovca in 29 iz Drašič. Na fotografiji jih vidite, kako se usujejo skozi šolska vrata in se razmeščajo po sedežih v kombiju. Kljub temu da so včasih precej na tesnem, se jim zdi vožnja kar prijetna. (Foto: Ria Bačer)

Z ZADNJE SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V METLIKI

»Ni res, da kmetovalcem ni za napredek!«

Kljub temu da osnutek razvoja kmetijstva v družbenem planu precej obširno govori o družbenem in zasebnem sektorju kmetijstva v prihodnjih letih, se je zdelo odbornikom, da prav ta del osnutka ni dovolj jasno začrtan.

Odbornik Peter Vujčić je začel razpravo o vprašanju, ali v bodoče še na prejšnjem obdobju staro prakso ter obravnavati kmetijstvo enako na celotnem področju občine ali se odločiti za vlaganja samo tam, kjer se izplača. Za njim se je oglašil direktor KZ inž. Janez Gačnik, nato pa, kot da bi se sprožil plaz. Odborniki iz vrst kmetovalcev, ki so se na sejah le redko oglašali, razen kadar je šlo za njihovo krajevno problematiko, so takrat odkrito in glasno povedali, kaj mislijo o kmetijstvu tisti, ki se z njim ukvarjajo. Povzemamo nekaj misli iz razprave:

Odbornik Pezdirc — V 20 letih po vojni vidimo napredek na vseh področjih, samo v kmetijstvu ne. Temu je kriva samo zgrešena kmetijska politika. Ugotovil sem, da je v naši vasi več kot 30 odst. ljudi manj kot pred vojno. Nimate ne strojev ne industrijskega toka. Ali naj proizvodnjo povečujemo zgolj z motikami? Ni res, da nam kmetom ni mar za napredek in večjo proizvodnjo, temveč nimamo nobenih možnosti. Ne bi ostali na zemlji 20 let, če bi nas nanjo ne priklepala samo vcepljena ljubezen. Nas kmete najbolj boli to, da uvažamo avtomobile vseh svetovnih vrst, od katerih imajo korist samo posamezniki, kmetijskih strojev pa ne, čeprav so našemu gospodarstvu bolj potrebni. Prav to dejstvo vzbuja na podozretju politično nezadovoljstvo.

Dr. Binenfeld — Struktura prebivalstva se spreminja v korist industrije. Vprašanje je, komu se izplača kmetovati. V nižinskih predelih, kjer so zato ugodni pogoji, se najbrž kmetovanje izplača, menim pa, da bi se v hribovitih krajih, kjer ni pogojev za večjo intenzivno kmetijsko proizvodnjo, ljudje lahko na drug način preživljali.

Odbornik Pečarič — Nas kmete veseli, da so začeli enkrat o kmetijstvu razpravljati tudi drugi, ki niso iz naših vrst. Očitali so nam, da se nismo že prej oglašali, a to ni res! Na vseh sestankih smo govorili eno in isto, toda naših glasov odgovorni niso hoteli slišati, ker je bila politika taka, da zasebni kmet nima veljave. Videli smo, koliko je naša družba vlagala v industrijo in družbeni sektor kmetijstva a izkazalo se je, da vse naložbe niso bile pametne. Če bi del tega dali zasebnemu kmetijstvu, danes ne bi bilo tako, kot je. Tudi jaz menim, da bi moral kmetovalci premisliti, kdo bo še naprej kmetoval, ker kmetije z malo zemlje ne bodo uspevale. Mali kmetje naj bi se raje zaposlili v industriji ali kje drugje.

Odbornik Brodarič — Kmetje smo jih vedno dobivali po glavi. Tudi kmetijska orodja in manjši stroji, ki so na razpolago za kmetijstvo, niso nič prida. Toda moramo jih kupovati, ker drugih ni. Navajam primere: nove škropilnice stanejo okoli 30.000 din, a jih moramo še pred uporabo dati v popravilo, nato dosežemo za 50 odst. boljši učinek. Če bi to malenkostno napako odpravili že v naših tovarnah, ne bi škropilnica nič

več stala, mi pa bi bili zadovoljni. Prav tako je s kosami: med 10 je komaj ena dobra. Včasih ni bilo tako. Zdi pa se mi, da bi morali tisto mladino, ki ostaja na kmetijah, izobraževati in učiti. Na razpolago imamo raznovrstna nova umetna gnojila in kemikalije, a jih včasih ne znamo pravilno uporabljati. Ni čudno, če spričo vsega tega proizvodnja zasebnega kmeta ni zadovoljiva.

Zivahna razprava bi se najbrž še dolgo vlekla, a so jo morali prekiniti, ker je v počastitev občinskega praznika sledila slavnostna seja v tovarni BETL. Ob koncu je navzoči poslanec Lado Mišica glede na pomembno razpravo o kmetijstvu predlagal, naj skupščina poveri poslancem gospodarskega zbora, da stavijo o navedenih problemih poslanska vprašanja v republiški skupščini.

Danes seja občinskega komiteja ZK

Danes se bo sestal v Metliki občinski komitej Zveze komunistov. Razpravljali bodo o aktualnih idejno-političnih vprašanjih ZK v občini ter obravnavali nekatere tekoče naloge.

Občani, udeležite se zborov volivcev!

Te dni se v metliški občini začnejo zbori volivcev, na katerih bodo občani skupno z odborniki in predstavniki občinske skupščine razpravljali o osnutku srednjeročnega družbenega plana občine Metlika do leta 1970. Razen tega se bodo lahko pogovorili tudi o krajevnih težavah in vprašanjih.

Dnevni red je zares zanimiv in za vsakega občana pomemben, zato prosimo občinska skupščina za polnoštevilno udeležbo. Zbori volivcev bodo v naslednjih krajih:

V Metliki: 9. 12. ob 19. uri v kino dvorani za občane iz Metlike, Zvirkovca vrha, Berčice in Križevske vasi.

V Rosalnicah: v soboto, 10. 12., ob 19. uri v gasilskem do-

mu za naselja Rosalnice, Svržaki, Curile in Radoviči.

Na Božakovem: v soboto, 10. 12., ob 19. uri v osnovni šoli za vasi Božakovo, Zelebej in Rakovec.

Na Grabrovcu: v soboto, 10. 12., ob 19. uri v vaški kleti.

V Slamni vasi: v soboto, 10. 12., ob 19. uri v vaški hiši za občane Slamne vasi in Boldraža.

V Gradcu: v soboto, 10. 12., ob 19. uri v prostoru družbenih organizacij za volivce iz Gradca, Oključke in Kloštra.

V Podzemlju bo zbor volivcev v nedeljo, 11. 12., ob 9. uri v osnovni šoli. Vabljeni občani Podzemlja, Boginje vasi, Boršta, Kapljišč, Mlake, Prilozja, Škrilj, Grma, Zemlja, Otoka in Krasinca.

V Drašičih: v nedeljo, 11. 12., ob 14. uri v novem gasilskem domu. Zbrali se bodo vaščani Drašič, Vidošič, Krmačine, Zeleznikov in Kamence.

Samo javno o novih kandidatih!

Občinska volilna komisija v Metliki pod predsedstvom Franca Jakljeviča se je odločila, da bo letošnje evidentiranje kandidatov za občinske odbornike in novo vodstvo SZDL potekalo samo javno in ne več z listki kakor lani. Menijo, da je tak način evidentiranja boljši, ker lahko občani takoj povedo svoje pripombe glede predlaganih kandidatov. Lanska praksa je namreč pokazala, da so posamezniki preko listkov predlagali tudi nedelavne ljudi.

V soboto in nedeljo krajevne konference SZDL

V soboto in nedeljo se bodo na vsem metliškem področju zvrstile krajevne konference Socialistične zveze. Člani bodo razpravljali o pravilniku SZDL, o občinskem družbenem planu do leta 1970, obravnavali bodo poročilo o delu občinskih odbornikov ter evidentiranje kandidatov za občinske odbornike. Ob tej priložnosti bodo volili tudi delegate za občinsko konferenco, ki bo predvidoma v prvi polovici januarja.

Prisrčne čestitke!

V počastitev minulega občinskega praznika v Metliki so imeli odborniki občinske skupščine z občinskim odborom ZZB in delavskim svetom tovarne BETI skupno slavnostno sejo. Ob tej priložnosti sta govorila o 10-letnem razvoju tovarne in njenem pomenu direktor Peter Vujčić in predsednik občinske skupščine Franc Vriščar, nato pa je slednji razdelil odlikovanja, s katerimi je za 29. november maršal Tito odlikoval najzaslužnejše člane kolektiva.

Peter Vujčić, direktor tovarne: red dela z zlatim vencem;

Jože Jankovič, Martin Štefanič, Frančiška Svajger in Franc Tajner: red zasluge s srebrno zvezdo;

Jure Flajnik, Jože Jaklič, Pepca Jelenič in Jože Kokalj: red dela s srebrnim vencem;

Martina Badovinac, Silva Dular, Ana Kočevar in Karolina Prijanovič: medaljo zaslug za narod;

Albina Potočar, Gabrijela Turk in Štefka Butala.

V OBRATU DOBOVA: Ivan Blažević, Ivka Cetin, Albina Pavlovič, Cilka Radanovič, Zofija Setinc, Rozalija Sumlaj, Ivanka Urek, Marija Vogrin in Franc Bokor.

Vsem odlikovanim in nagrajenim delavkam ter delavcem kolektiva BETI prisrčno čestitamo!

Goriva ne bo več zmanjkovalo

Bencinska črpalka v Metliki postaja premajhna glede na naraščajoči promet z motornimi vozili in vedno večje potrebe po gorivu. Da ne bi goriv primanjkovalo, so začeli pred kratkim s potrebnimi deli. V zemljo bodo zakopali še dve cisterni po 30 in 30 ton goriva, doslej pa so imeli le 3 pettonske cisterne. Razen tega dograjujejo pri črpalki še skladiščne prostore, potrebne za večjo zalogo olj.

Pred občnimi zbori sindikatov

V petek, 9. decembra, bo v Metliki plenum občinskega sindikalnega sveta obravnaval priprave na občne zbor sindikalnih podružnic. Pogovarjali pa se bodo tudi o evidentiranju kandidatov v delovnih organizacijah za občinski zbor delovnih skupnosti ter o evidentiranju kandidatov za novo občinsko sindikalno vodstvo.

Iščemo fotografijo tedna

In tokrat poplava posnetkov o poplavih! Vse kaže, da naši »fotografi tedna« zdej že vedo, kakšno fotografijo iščemo — vendar imajo vse poslane slike še zmeraj eno skupno pomanjkljivost: skoraj nikjer ni opaziti ljudi, čeprav vemo, da so požrtvovalni gasilci, miličniki, vojniki in drugi prostovoljci skoraj povsod pomagali pri reševalnih in zaščitnih akcijah, prizadeti prebivalci pa se »pluli« na vseh mogočih pripomočkih! Posnetek brez ljudi pa je samo razglednica, ki v konkurenci za fotografijo tedna že samo zaradi tega izgubi polovico svoje vrednosti. Zaradi zelo podobnih motivov smo se odločili, da

prvo nagrado - 100 N din

razdelimo tokrat med štiri avtorje: Janeza Pavlinu iz Novega mesta za »Je kaj škoda?« — 2500 S din, Marjanu Kopinu iz Novega mesta za »Tokrat se je obrnilo...« — 2500 S din, Dragu Moharju iz Ribnice za »Ob enim ponočju« — 2500 S din in Poldetu Mikliču iz Sentjerneja za »Sneg in voda« — 2500 S din. Drugo nagrado — 1 zavitek fotografskega papirja je tokrat priskrbel Vilh Videnič iz Krškega za posnetek »V novi trgovini«. — Tretje in četrte nagrade nismo podelili, ker ostale fotografije niso ustrezale razpisu. Do 5. decembra, ko je bil rok za V. fotografijo tedna, smo dobili 11 fotografij. — Fotografije Franca Pavlakoviča iz Sevnice o narasli Savi smo dobili šele v terek in jih pri ocenjevanju za fotografijo tedna nismo mogli upoštevati.

Rok za šesto »Fotografijo tedna« je ponedeljek, 12. decembra do opoldne. Nagrada za fotografijo tedna je 10.000 S din, druga, tretja in četrta nagrada pa so zavitek fotografskega papirja 13 x 18 cm!

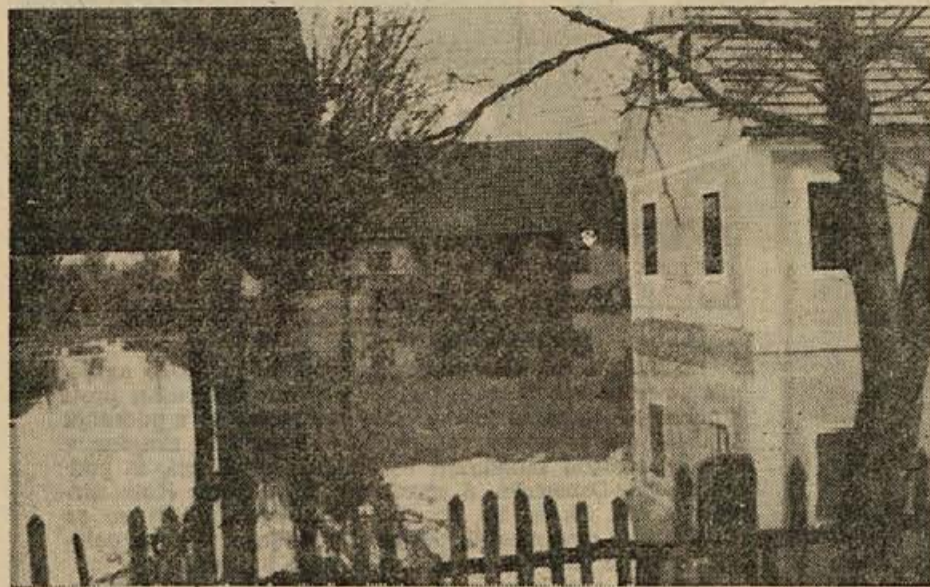
Iščemo fotografijo tedna

Fotografije za »Fotografijo tedna« morajo biti narejene na formatu vsaj 13 x 18 cm, lahko pa so tudi večje. S fotografijo je treba poslati tudi opis dogodka, ki ga prikazuje, predvsem pa podatke, kdaj in kje je bila posneta, kdo in kaj je na sliki in podatke o filmu, osvetlitvenem času in zaslanki.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Iščemo fotografijo tedna

Narasla Sava zalila vas Mostec

Preplavljena domačija v Trnju. Brez čolna nihče več ni mogel iz hiše. To je bil šele začetek. Največja nevarnost je grozila v popoldanskih urah, zato so morali ljudje pravočasno poskrbeti za umik. (Foto: J. Teppey)

V Brežicah so bili pripravljene na najhujše — Radio je ves čas pozival ljudi, naj se pravočasno umaknejo iz prizadetih poplavljenih območij — Na mostu v Brežicah je dosegla Sava višino 706 cm — Mostec je voda odrezala od kopnega, deloma pa je zalila tudi Trnje in Loče — Bregove sta prestopili še Krka in Sotla — Reševalne ekipe so požrtvovalno delale, toda prebivalstvo je njihova navodila premalo upoštevalo

Štab za obrambo pred elementarnimi nesrečami v Brežicah je bil 3. decembra na nogah že ob štirih zjutraj. Narasla Sava je grozila s poplavo. Razlila se je po vsej Vrbinji in prestopila bregove vzdolž dobovske ravnine.

V nevarnosti so bile vasi Mostec, del Trnja, Loče, Rigonce in Mihalovec. Radio Brežice je v soboto ves dan pozival prebivalstvo, naj upošteva navodila reševalnih ekip in pripravi vse potrebno za morebitni umik ljudi, živine in pridelkov.

Sava je vse dopoldne nezadržno naraščala. Okoli polnočja je že dosegla višino 640 cm. Najhujše so pričako-

vali med četrto in peto uro popoldne.

Mostec je zalilo že v popoldanskih urah in ga odrezalo od kopnega. Brez čolna niso mogli vaščani in reševalci nikamor več. Ljudje so odvažali na varno živino in pridelke. Tudi iz zadruških hlevov v Trnju so umaknili živino v druge hleve. Del hiš v vasi je voda zalila, obrata kmetijske zadruge pa tokrat ni dosegla.

Na mostu v Brežicah je dosegla Sava največjo višino 706 cm, torej le 40 cm manj kot 1964. Razen Mosteca je poplavila še dve tretjini vasi Loče, ogrožena pa sta bila krajja Mihalovec in Rigonce. Bregove je prestopila tudi

Sotla. V nevarnosti je bila vas Draše, vendar se ljudem ni bilo treba umakniti. Krka se je prav tako na široko razlila. Voda je vdrila v štiri hiše in skladišče podjetja KAMNIK v Skopcih.

Človeških žrtev in poškodb ni bilo. Skodo so začeli ocenjevati v ponedeljek.

Ekipam za evakuacijo s prizadetih območij se je v soboto pridružila tudi ekipa JLA s kamioni. Delala je izredno požrtvovalno. V skupinah za reševanje so sodelovali delavci iz raznih kolektivov. Samostojne ekipe so ustanovili pri PIONIRJU pri KRKI in LJUDSKI POTROŠNJI, v popravilnici železniških voz v Dobovi, v Obrt-

nem kovinarskem podjetju in drugod.

Dobro so se izkazala tudi gasilska društva iz Brežic in bližnjih vasi. V nedeljo in v ponedeljek so iz poplavljenih hiš črpali vodo. Vodnjaki so bili preplavljeni. V ponedeljek so odšle tja zdravstvene ekipe in jih klorirale. Za sproti so vaščanom dovajali čisto vodo v cisternah.

Vodja štaba za obrambo pred elementarnimi nevarnostmi v občini Brežice Franc Bukovinski je med drugim povedal, da so se reševalci pritoževali nad nedisciplinirano prebivalstvo prizadetih območij. Ljudje se niso kaj prida zmenili za opozorila po radiu in za opozorila gasilskih ter drugih enot. Neprilavljivi so čakali na najhujše. Umik so odlagali na zadnji čas, ko že ni bilo mogoče z nobenim vozilom čez vodo. Nekateri so prišli brez potrebe v zagato. Ko so imeli v hišah že polno vode, so klicali pomoč, namesto da bi pravočasno ubogali in umaknili pridelke, pohištvo in živino na varno. Marsikdo se je zanašal tudi na zavorovalnico, češ bodo že plačali. Prav zaradi tega bo v teh vaseh še zimo več predavanj, da bodo ljudje natančneje poučeni, kako naj si sami pomagajo. J. T.

Na tehtnici delo občinske skupščine

Danes bo v Brežicah zasedanje splošnega zbora, ki ga sklicujeta predsednik občinske skupščine in predsednik obč. odbora Socialistične zveze. Vabljeni so vsi odborniki, predsedniki svetov in komisij obč. skupščine, zvezni in republiški poslanci, člani obč. komisij obč. skupščine, zvezni in republiški poslanci, člani obč. odb. SZDL, člani obč. komisije ZKS, člani obč. sindikalnega sveta obč. odbora ZB, predstavniki ZMS in predstavniki delavskih svetov oziroma delovnih skupnosti.

Obravnavali bodo dosedanja vloga in delo skupščine in njenih organov, priprave na volitve v predstavniške organe in vprašanja v zvezi s počasnim nastajanjem statutov v delovnih organizacijah.

Obisk iz CK ZMS

Minuli četrtek sta občinski komite ZM Brežice obiskala člana CK ZMS. Zelela sta kaj več izvedeti o delu mladine brežiške občine. Predstavnika sta obiskala tudi mladinska aktiva gimnazije in tovarne pohištva, sodelovala v razpravi o pripravah na občinsko konferenco ZM, prisostvovala pa sta tudi sestanku aktiva v Dobovi in Brežicah.

ZACELA SE JE RAZPRAVA O REORGANIZACIJI ZK Večina komunistov se ogreva za spremembe

Majhne organizacije do sedaj niso uspešno delale, zato se komunisti želijo združevati v okviru krajevnih skupnosti — V osnovnih organizacijah poteka te dni razprava o bodoči organizaciji občinskega komiteja — Predvidene so tri različne možnosti, na katere dajejo člani svoje pripombe

Reorganizacije Zveze komunistov v občini ne smemo pojmovati samo kot spremembo zunanje oblike, temveč kot prilagajanje vsebini in načinu dela komunistov v splošni demokratizaciji našega družbenega sistema. Sedanje razprave in letne konference osnovnih organizacij naj dajo odgovor na to, kaj in kako naj odslej delajo komunisti. Le s sodelovanjem v teh razpravah bomo člani ZK prispevali svoj delež k družbenemu razvoju.

Delež organizacij ZK in posameznih komunistov je bil do sedaj zelo različen, pogojen z delavnostjo komunistov in okoljem, v katerem so delali. Tam, kjer niso imeli jasno izoblikovanih pogledov ali pa so svoje mnenje hitro menjali, ni bilo uspeha.

Sedanje delo nam kaže, da nekatere osnovne organizacije na vasi in v mestu niso bile kos nalogam. Posamezni člani menijo, da zaradi tega, ker so bile premajhne, ker niso dobile zadostne pomoči občinskega komiteja ipd.

V teh trditvah je gotovo nekaj resnice. Zaradi tega se

je občinski komite odločil za predlog o večjih organizacijah, ki bi vključevale 10 do 30 članov. Iz dosedanjih 46 organizacij naj bi jih osnovali 28. O tem predlogu razpravljajo po vseh osnovnih organizacijah.

Dosedanja razprava je pokazala, da je večina komunistov za omenjene spremembe. Ponekod zagovarjajo tudi nasprotna stališča. Tako se na primer osnovna organizacija železničarjev ne strinja s priključitvijo terenu. To utemeljuje s posebnimi delovnimi pogoji, s samoupravnimi težavami, z možnostmi za sprejem novih članov in drugimi dokazi. Podobno menijo komunisti pri PTT in komunisti Obrtnega kovinskega podjetja v Dobovi. Predlog za združenje organizacij v okviru krajevnih skupnosti so pozdravili v vsej okolici razen v Brežicah. Predlogi so umestni in bodo upoštevani.

V osnovnih organizacijah poteka tudi razprava o organizaciji občinskega komiteja. V predlogu za razpravo so bile predvidene tri možno-

sti: Po prvi naj bi se naprej deloval 21-članski komite s poklicnim sekretarjem. Za pomoč pri delu bi imel komite skupino za organizacijo in razvoj ZK, skupino za idejna in vzgojna vprašanja in skupino za družbenoekonomsko vprašanja.

Druga varianta predvideva komite z 19 ali 21 člani in sekretarja, ki mu ta funkcija ne bi bila poklic. Namesto dosedanjih komisij naj bi komite imel 5 do 7-člansko predsedstvo. Kot strokovnega delavca pri komiteju pa naj bi zaposlil politologa ali sociologa. Ta bi pripravljala gradivo za seje, razne analize ipd. Komite bi po potrebi imenoval za delo občinske komisije.

Tretja možnost predvideva 19- ali 21-članski komite s predsedstvom namesto stalnih komisij. Profesionalca sploh ne bi imel. Vsi člani komiteja in komisij naj bi opravljali naloge brezplačno. Po potrebi bi komiteju pomagale občinske komisije.

Za kakšno obliko bo največ predlogov, še ni mogoče povedati. Do sedaj se v glavnem odločajo za prvo in drugo možnost. Le ena organizacija se je izrekla za tretjo obliko. Ko bo razprava končana, bodo bralci lahko zvedeli o tem kaj več.

VINKO JURKAS

NOVO V BREŽICAH

DELAVSKA UNIVERZA v Brežicah je dobila dovolj prijav tečaj za kmečko mladino. Prijavilo se je 54 deklet in fantov, vodstvo DU pa pričakuje še nekaj prijav. Tečaj je brezplačen. Zaradi velikega števila prijaviteljev ga bodo razdelili v dve skupini. Za en tečaj je dal denar celjski komunalni zavod za zaposlovanje.

VOĐSTVO DELAVSKE UNIVERZE pripravlja dva nova seminarja: prvi bo za poblašene organe, ki administrativno pripravljajo postopke, in za člane disciplinskih komisij, medtem ko bo drugi namenjen članom UO, uprav, delavskih svetov, kadrovske službe in sindikalnim funkcionarjem.

LE SE NEKAJ TEDNOV JE DO NOVEGA LETA. Dedek Mraz bo odšel na krožno pot od šole do šole. Da pa ne bo hodil prazen rok, pripravila občinska Zveza društev prijateljev mladine skromno obdaritev. Vsem delovnim kolektivom je razposlala prošnje za denarno pomoč. Nekaj je za letoletno veselje zagotovila skupščina v proračunu, toda za 6.000 otrok je to premalo. Prijatelj mladine bi radi zbrali vsaj po 1 novi dinar na otroka. Prepričani so, da jim kolektivni ne bodo odrekli pomoči. Prireditve in sprejemi dedka Mraza bodo po vseh popolnih osnovnih šolah skupaj za predšolske in šolske otroke. V Brežicah bodo imeli najmlajši sprejem zase.

OSNOVNA SOLA BRATOV RIBARJEV je za 29. november pripravila prireditev sprejem članov v pionirsko organizacijo. Prireditelj je bila v prosvetnem domu, nato pa so se pionirji in pionirke vrnili v šolo. Lepo so bili pogosteni in so se prav prijetno zabavali. Vsi so dobili pionirske značke, rute in kape, po en izvod pravil in izkaznico o članstvu v pionirski organizaciji.

NA ZVEZEM MOSTU MED SAVO IN KRKO je razbesnela Sava v soboto napravila škodo. Z mostu se je podrla več metrov graje hkrati z betonskim robom, na katerega je bila ograja pritrdjena. Obe reki sta se tisti dan že veliko pred mostom strnili v široko jezero.

DECEMBER OBETA ZIVAHEN PROMET v vseh trgovinah. Ljudje spet bolj posegajo po knjigah in police v knjigarni se že prazni. Zlasti veliko je povpraševanje po mladinski literaturi. Ob poplavi raznih neprimernih stripov je zanimanje za boljše knjižne zvrsti vredno pohvale.

V Artičah bodo dogradili tudi prosvetni dom

Ze pred osmimi leti so v Artičah s pomočjo podjetij, predvsem pa s prostovoljnimi delom prebivalcev, zajeli za vodovod vodo iz 35 metrov globokega izvira. Poraba vode je naraščala iz leta v leto in kmalu ni več zadoščala za potrebe Artič. Pod predsedstvom Mihe Halerja starejšega se je sestel odbor in skupno s šolo in vaščani v dobrih 14 dneh zajel nov močnejši izvir, ki je od starega oddaljen okoli 200 metrov. Občinska skupščina je pri tem prispevala 900.000 S din. Vaščani upajo, da bo s pomočjo novega in starega izvira za dalj časa vode dovolj.

Ti uspehi so Artičane spodbudili, da bodo z obveznim samoprispevkom dogradili tudi prosvetni dom in s tem kronali svoje dosedanje uspehe, saj je prosvetno društvo iz Artič eno najbolj delavnih na območju brežiške občine.

D. V.

Vaščani Ponikev prepuščeni sami sebi?

Tovariš urednik!

Vaščani Ponikev v brežiški občini so sklenili, da bodo popravili 580 metrov del ceste skozi svojo vas, ki se je dvigala v 23 odstotnem klanecu. Novo trasirana cesta je 200 metrov krajša in ima največ 5-6 odstotkov strmine. Traso je postavilo kmetijsko gozdno gospodarstvo iz Brežic decembra 1964. Spomladi 1965 je dala KGG Brežice svoj buldožer, ki pa je delal le na 80 m ceste, nato pa je odšel. Julija 1965 je predsednik krajevne skupnosti SZDL Gajski o tem govoril s predsednikom Obo SZDL v Brežicah Deržičem, vendar je ostalo le pri besedah.

Februarja letos se je predsednik gradbenega odbora obrnil na kranjsko komunalno, ki je dala bager in kompresor za nadaljevanje del. Zdej se je ustavilo: vaščani bi radi bili razstrelivo in kompresor, a kje ga dobiti?

Vaščani Ponikev so prispevali za dela na cesti že 1616 prostovoljnih delovnih ur in druge prispevke v skupni vrednosti čez 25.000 N din. Poslanec Kambič si je septembra ogledal novo traso in obljubil, da bo interveniral na občinski skupščini v Brežicah. Spet smo čakali zaman.

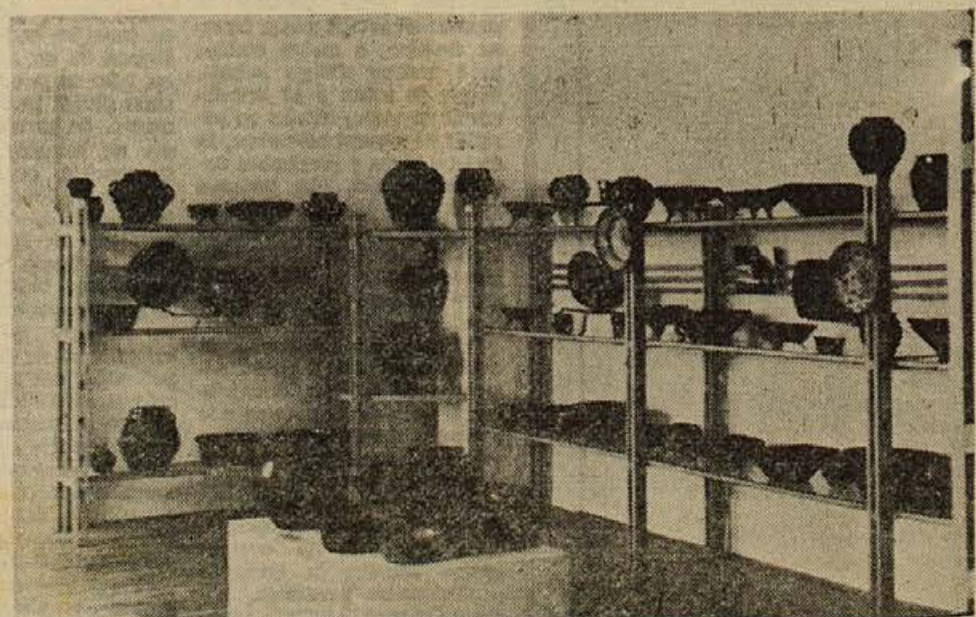
Čudno je videti, kako so lahko asfaltirali cesto od Brežic do Dobove in na Bizeljsko na levi strani Save, medtem ko nam na desni strani Save ne morejo pomagati za ureditev ubogih 600 metrov ceste. Čudna nagrada vaščanom za prostovoljno delo in prispevke, ki so jih dali v upanju, da bodo imeli novo in lepo cesto!

Za gradbeni odbor
MIHAEL HEIMBRING
Ponikev
p. Jesentice na Dol

Odgovor Ponikvam

Del odgovora vaščanom iz Ponikev že lahko posredujejo. Pri občinski skupščini v Brežicah smo zvedeli, da se je tovariš Mirko Kambič zavzel za plačilo neporavnanih obveznosti za že opravljeno delo na tej cesti. To je bilo tudi urejeno. Ljudem iz Ponikev na občinski skupščini priznavajo izredno delavnost in menijo, da je delo že tako daleč, da ga bo treba dokončati. Denar za to bi morali zagotoviti v prihodnjem letu. Letos to ni bilo mogoče.

UREDNIŠTVO
DOL. LISTA

Bogata zbirka lončene posode v narodopisnem oddelku Posavskega muzeja v Brežicah. (Foto: Baškovič)

Kam: v Novo mesto ali v Celje?

Prosvetni delavci v Posavju se bodo verjetno že kmalu morali odločiti, kje naj bo bodoče središče prosvetno pedagoške službe — Na zavodu v Krškem menijo, da ne bi bilo dobro, če bi se razcepili na dvoje

Medobčinski zavod za prosvetno pedagoško službo v Krškem nima več dolge prihodnosti. To delo bodo prevzeli širši regionalni zavodi in spodnje posavske občine se bodo spet znašle pred vprašanjem: kam — v Celje ali v Novo mesto?

Predstavniki zavoda je na zadnji seji občinske skupščine v Brežicah pripomnil, da se Spodnje Posavje ne bi smelo cepiti na dvoje. Najbolj naravno bi bilo, da bi se vse tri občine odločile za priključitev k istemu zavodu. Neenot-

nost v tem primeru ne bi nikomur koristila, ker je Posavje zaključeno področje s sorodnimi potrebami in prepletajočimi se interesi.

Zavod za prosvetno pedagoško službo v Krškem je bil ustanovljen sredi leta 1961. Vzdržujejo ga vse tri občine. Občini Brežice in Krško prispevata za njegovo delo po 35 odst., občina Sevnica pa 30 odst.

Zavod spremlja in preučuje delo šolskih zavodov, pomaga učiteljsstvu pri vzgojno izobraževalnem delu, spodbuja prosvetne delavce k pedagoško raziskovalnim nalogam, analizira vzgojne in izobraževalne uspehe šol in posreduje te ugotovitve šolam, družbeno političnim skupnostim in ustreznim strokovnim službam. Pedagoški nadzor opravlja zavod v Krškem nad 46 osnovnimi šolami in nad varstvenimi ustanovami v posavskih občinah. V občini Brežice je 119 oddelkov s 3315 učenci, v občini Krško 145 oddelkov s 3815 učenci, v občini Sevnica pa 92 oddelkov s 2670 učenci. Vseh učencev je torej 9.800.

Zavod v Krškem zaposluje tri stalne svetovalce in 13 honorarnih svetovalcev. V letu 1964/65 je sodeloval s celjskim pedagoškim zavodom, ki je po pogodbi nadzoroval šole druge stopnje, strokovne šole, varstvene ustanove, dijaške domove in glasbene šole. To sodelovanje so letos opustili, ker je bilo predrago.

Svetovalci zavoda so opravili veliko raziskovalnih nalog in so prizadevno zbirali podatke na svojem območju. Pri tem so ves čas tesno sodelovali z zavodom za šolstvo SRS v Ljubljani, kjer so poročali o šolskih razmerah v Spodnjem Posavju in prejemali napotke za delo. Zavod je razen tega sodeloval še z novo ustanovljenim pedagoškim inštitutom in mu posredoval podatke za pedagoške raziskave.

Uspešno sodelovanje so svetovalci navezali tudi z občinskimi skupščinami, s sindikalnimi podružnicami prosvetnih delavcev, z občinskimi odbori SZDL, z občinskimi zvezami društev prijateljev mladine, s komisijami za jugoslovan-

ske pionirske igre in z zavodi za zaposlovanje v zvezi s poklicnim usmerjanjem mladine po končani osnovni šoli.

Vsako šolo so svetovalci obiskali najmanj dvakrat v letu, svetovali in pomagali reševati vzgojne, izobraževalne in organizacijske probleme. Kljub skromni zasedbi so poskušali kar najbolje izpolniti vse dolžnosti v okviru delovnega načrta zavoda.

J. T.

V Krškem deseta republiška razstava fotografij

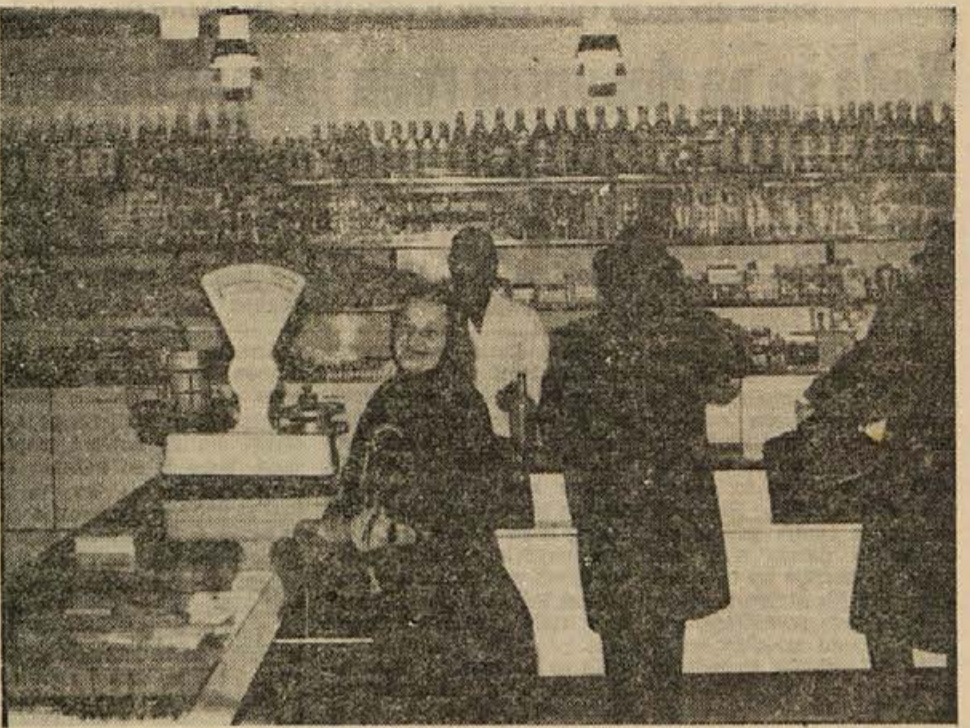
Od nedelje dalje bo v Krškem odprta deseta republiška razstava fotografij, za katero so izmed 619 del 89 avtorjev izbrali 175 najboljših posnetkov. Kakor smo zvedeli, so tokrat večino prvih mest in nagrad pobrali člani foto-kinokluba Maribor, ki je tudi kot celota skoraj premočno osvojil prvo mesto. O zanimivi razstavi bomo obširneje še poročali, že zdaj pa lahko topli priporočamo obisk vsem, ki imajo za to priložnost.

700 cepljenih proti gripi

Zdravstvena služba tovarne papirja v Krškem letos tretjič zapored cepi člane kolektiva proti gripi. Cepljenih je bilo že 700 delavcev. Cepljenje ni obvezno, vendar je v času gripe posebno priporočljivo. Odkar cepijo proti gripi, obolijo za to boleznijo le še posamezniki. Pavk

Spremenjeno pobiranje pristojbin

Od 1. decembra naprej so za senovsko območje delno spremenili pobiranje pristojbin za električni tok ter radijske in televizijske sprejemnike. Na območju vseh transformatorskih postaj na Senovem bodo občani plačevali naročnino vsak mesec sproti. Za območje transformatorskih postaj Mali Kamen, Veliki Kamen, Koprivnica, Lomno in Rožno bodo pobirali pristojbino le na vsake štiri mesece, na območju transformatorskih postaj Bohor, Brezje, Lokve, Raztez, Cokoladnica Videm, Slapšak, Senovo in Brestanica pa se čas pobiranja ne bo spremenil.

Trgovsko podjetje PRESKRBA v Krškem je za dan republike odprlo v Leskovcu pri Krškem obnovljeno trgovino z mešanim blagom. V lepo opremljenem lokalu imajo veliko izbiro blaga. (Foto: Vili Videnič, Krško)

VEČJO POZORNOST PREVENTIVNI ZDRAVSTVENI SLUŽBI

Spet pregloboko izpraznjeni skladi

V Krškem pripravljajo razgovor o zadevah zdravstvenega in socialnega zavarovanja — Primanjkljaj je spet dosegel milijonske vsote. Zavarovanci so zaradi tega resno zaskrbljeni — V CELULOZI, v senovskem rudniku in v AGROKOMBINATU bodo verjetno ustanovili svete zavarovancev in tako okrepili samoupravo v socialnem zavarovanju

Sredi decembra pripravila občinski sindikalni svet razgovor o vprašanih socialnega in zdravstvenega zavarovanja. Vabljeni bodo direktorji in predsedniki delavskih svetov iz delovnih organizacij, delavci službe socialnega zavarovanja, zdravstveni delavci in predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Uvodnemu referatu bo sledila razprava o vzrokih primanjkljaja v skladu za zdravstveno zavarovanje, razprava o razvoju preventivne zdravstvene službe in razprava o povezavi med delovnimi organizacijami in zdravstvom.

Primanjkljaj v skladu za zdravstveno zavarovanje je do konca avgusta znašal 83.000.000 starih dinarjev. Podatkov za naslednje tri me-

sece še nismo zvedeli, lahko pa povemo, da se primanjkljaj manjša. To je razveseljiva vest, toda zaskrbljenost je spriče milijonskih vsot še vedno opravičljiva. Prav zaradi tega se je sindikat odločil sklicati razgovor s tako širokim krogom ljudi, ki so vsak po svoje zainteresirani, da se izdatki zdravstvenega zavarovanja normalizirajo.

V Krškem še vedno ni razčiščen spor s sevnjsko občino glede primanjkljaja iz časov, ko so se spadal v okvir celjskih meja. To zadevo rešuje zdaj ustavno sodišče. Bralce bomo o izidu obvestili, ker se mnogi zavarovanci zanimajo za končni izid tega spora.

Na posvetu nameravajo prisotni sprožiti tudi vprašanje o ustanavljanju svetov zavarovancev v kolektivih. V poštev bi prišla tri največja podjetja. To so CELULOZA, RUDNIK SENOVO in AGROKOMBINAT. Drugi zavarov-

vanci bi se po potrebi združili v podoben organ pri občinskem sindikalnem svetu. Ti sveti bi lahko veliko napravili za krepitve samouprave zavarovancev in vzdrževali stalne stike s predstavniški skupščine komunalne skupnosti socialnega zavarovanja v Novem mestu.

Vseposod namreč opažajo, da samouprava zavarovancev še ni prav zaživela in da je veliko problematičnih stvari, ki jih zavarovanci žele prenesti tem organom. Zahtevali bodo odgovore na marsikatero kritično misel, izrečeno na račun porabe sredstev socialnega in zdravstvenega zavarovanja.

Posvet torej obeta zanimivo in živahno razpravo. Pričakovata je dobro udeležbo vseh, ki so zainteresirani, da samouprava v socialnem zavarovanju čimprej zaživi in uveljavi prizadevanja za normalizacijo stanja v pregloboko izpraznjenih skladih.

Promet čez krški most prekinjen

V soboto dopoldne, ko je deroča Sava grozeče naraščala, so se v Krškem zbal za stari leseni most. Okrog desete ure so ga zaprli za ves avtomobilski promet. Kmalu po 13. uri so že spustili čez osebne avtomobile. Odsluženi most je dobro prestal eno zadnjih preizkušenj.

Z gradbišča pri novem mostu je voda odnesla nekaj lesa. Tisti dan so ravno nameravali betonirati vrhno ploščo. Delo so preložili na naslednje dni.

Povodenj so najprej občutili ljudje iz Vrbske vasi. Ze ob petih zjutraj je voda zalila kleti. Poškodovala je ozimnico, ker je prišla tako nepričakovano. Pridelkov ni nihče utegnil spraviti na suho.

»CELULOZA« ekioni prvak

Sportna komisija pri občinskem sindikalnem svetu v Krškem je s precejšnjo zamudo razglasila zmagovalce v posameznih disciplinah letošnjih občinskih športnih iger. Teh se je udeležilo okoli 200 tekmovalcev iz 9 sindikalnih podružnic. Razveseljivo je, da se število tekmujočih vsako leto veča.

Zmagovalci: nogomet (5 ekip) — CELULOZA; rokomet (6) — tehniška srednja šola; odbojka (5) — CELULOZA; namizni tenis (5) — CELULOZA; lahka atletika (6) — RUDNIK Senovo; šah (7) CELULOZA; balinanje (5) — CELULOZA; kuglanje (8) — ObS; plavanje (4) — CELULOZA; streljanje (5) — RUDNIK Senovo.

Vratni red: CELULOZA 205 točk, RUDNIK Senovo 175, TSS 164, ObS 139, AGROKOMBINAT 125, TE Brestanica 37, ELEKTRO 24, KOVinarska 22 in PRESKRBA 15 točk.

Prehodni pokal občinskega sindikalnega sveta je že tretjič zapored dobila CELULOZA. Pavk

KVALIFICIRAN ZAGAR dobi plačilo na žagi venecijanki. Plačilo po dogovoru. Nastop takoj. Vukčević Emil, Kostanjevica.

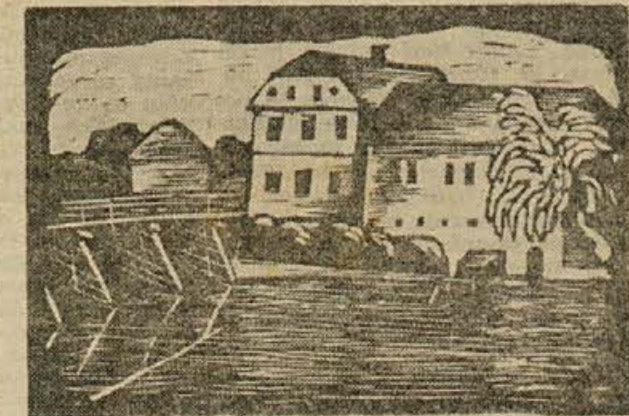
Posluh za plemenite duhovne dари

Sklepna beseda akademskega slikarja Marijana Tršarja ob zaključku Dolenjskega kulturnega festivala 1966 v Kostanjevici — Povezava raznih vej umetnosti je organizacijsko nova oblika, ki jo v Kostanjevici uspešno preizkušajo že deset let

Nocojšnja sklepna prireditelj Dolenjskega kulturnega festivala je slovesnost posebne vrste. Ne mislim pri tem na število desetih let, kolikor že ta živa kulturna umetniška dejavnost duhovno razgibava ta del naše Dolenjske, tudi ne na šestletno rast. Forme vive, ki se je vcepila kot obetavna mladika na že krepko raščeno steblo. Premalo bi bilo naštevati vse premagane občasne in trajnejše težave ob rasti likovne zbirke pa zagnanost ob ustanavljanju in prenavljanju nove doma likovnih razstav — Lamutovega likovnega salona, ne bi zadoščalo zgolj razmišljanje o neutrudni dramsko-literarni dejavnosti ali o novih organizacijskih prijemih, ki so prav s povezavo raznih vej umetnosti

pritegnili toliko vnetega občinstva, kot ga imamo priložnosti videti na takih večerih, kot je današnji. V tistem, kar se mi zdi, da je treba izreči in poudariti prav danes, naj bi bilo v kratkem bistvo teh uspehov v celoti, potrdilo prave poti, prehojene v tem času desetletnega prebujanja, ki mu je dajal svoj pečat prav dolenjski kulturni festival. Ko dandanašnji vseposod slišimo tožbe o brezbriznosti in nezanimanju občinstva za vse, kar služi lepoti in umetnosti, moramo reči brez retoričnih pretiranj: »Poglejte vendar Kostanjevico, tam ne manjka vnetih obiskovalcev razstav, tam ni praznih dvoran na koncertih, narobe, tam je treba stiskati vrste stolov, pa še ni prostora za vse, ki so željni

užitkov lepih umetnosti, pa naj se ta izpoveduje in sliki, v glasbi ali v igri.« Ta pride se ne morejo ponašati mnoga naša večja središča. In ob

Joža Gorjup: KOSTANJEVICA NA KRKI

desetletnici še posebej velja naše iskrene želje, da bi tudi v bodoče naša vnetih delavcev kot doslej, azkaj na tem mestu naj bo povedano, da taki uspehi ne rastejo brez zavzetega, nesevke posluha za plemenite duhovne dари, ki je v našem času tako redek, se je zili z imenom Kostanjevici in ji je prav gotovo v posebno čast. Majhno mesto ob Krki si je priborilo odličje, s kakršnim bičnega dela, kakršnega so iz leta v leto vlagali v to kul-

turno dejavnost svojega kraja tovariš Lado Smrekar in vsi tisti, ki so mu stali ob strani.

Dovolite mi, da po teh okvirnih besedah posvetim nekaj misli tudi pričujoči razstavi. Svoje risbe in akvarele sta razgrnila pred nami dva kiparja, ki sta nekaj mesecev tega ustvarjala svoje kompozicije v lesu in postavila trajno pričevanje svojega umetniškega izraza v prelepem okolju kostanjeviškega samostana. Zelo različne so njune plastike, kakor sta močno različni sredini, iz katerih izhajata.

Hisayuki Mogami je prinesel v kipe ne le svoje osebne poglede na svet, marveč vede ali nevede vplive zlahtne tradicije svojega ljudstva na vzhodu. Aldo Dezza pa kljub izrazitim modernim hotenjem ne more zatajiti, da je rasel v deželi, naslednici starih, s čutom za mero obdarjenih tradicij, s civilizacijo Mediterana. Vsi ti vplivi se kažejo in ločijo tudi njune risbe. Mogli bi reči celo, da je različna tu še večja, še bolj poudarjena kot v plastiki. Zakaj kiparjeva risba je le ma-

likrat še iskrenejša kot slikarjeva že zato, ker največkrat ne služi samo sebi, ne teži za dokončnostjo, saj je ponavadi le zapis likovne ideje, ki naj pozneje rodi plastiko. Prav s to težnjo si moramo ogledovati njune bežne zapiske na papirju. Ne smemo iskati v njih predvsem rutinirane izvedbe, to kipar najrajši prepušča svojemu kiparstvu, izvedbi v materialu, kot pravimo, vendar tudi glede mojstrskega videza v teh risbah ne moremo imeti pomislekov. Japončeve lahke skice premorejo marsikatero odliko starodavnih japonskih občutenih risb s čopičem, italijanski kipar pa ostaja bolj dekorativno preračunljiv, razumsko prilagajoč na risane oblike na površini formata in skladnosti z vsebino. Vsekakor pa moremo obema umetnikoma izreči priznanje, saj sta ustvarila iz te lepe dvorane še plemenitejši prostor. Ta naj postane še dostojnejši ambient za glasbeno doživetje, katerega so nam za nocoj pripravili naši operni prvaki Vilma Bukovčeva, Rajko Koritnik in Ladko Korosec.

Marijan Tršar

Voda še na dnevnem redu javnih tribun?

Po predlogu Stanovanjsko-komunalnega podjetja v Sevnici naj bi zvišali ceno vode za dobrih sto odstotkov — Povišanje bi šlo namensko za preurejanje vodovoda, ki že dalj časa preti mestu, da bo odpovedal — Končno besedo bodo imeli zbori volivcev, vendar se bodo morali ljudje zavedati, da ni druge možnosti, če hočejo imeti v redu vodovod, kot da sami prispevajo denar v obliki povečane vodarine

Sevničani si kar ne morejo predstavljati, kakšne posledice bi nastopile, če bi vodovod nenadoma odpovedal. Ze sedaj so z njim stalne težave, in ne bi bilo nič čudnega, če bi se to nekega dne tudi zgodilo. Na vseh shodih se ljudje pritožujejo čezenj in delajo sive lase onim, ki morajo za te stvari skrbeti in jih urejevati.

Po daljšem razmišljanju in pretehtavanju stroškov so se v Sevnici odločili za začasno rešitev, ki naj bi odpravila vodovod z dnevnega reda javnih tribun vsaj za deset let. Po tej zamisli bi dosedanjemu vodovodu, ki ima zmogljivost 4 litre vode na sekundo, dodali še izvir s kapaciteto 2 litrov, ki ga je odstopila železnica, kar bi dalo za polovico več vode. Da bi to uresničili, bi za vse skupaj potrebovali nekaj manj kot 55 milijonov starih dinarjev. Občinska skupščina je že dala za vodohran 19 milijonov iz investicijskega sklada, nekaj bo prispevalo Komunalno podjetje, drugo pa bodo morali prispevati porabniki vode.

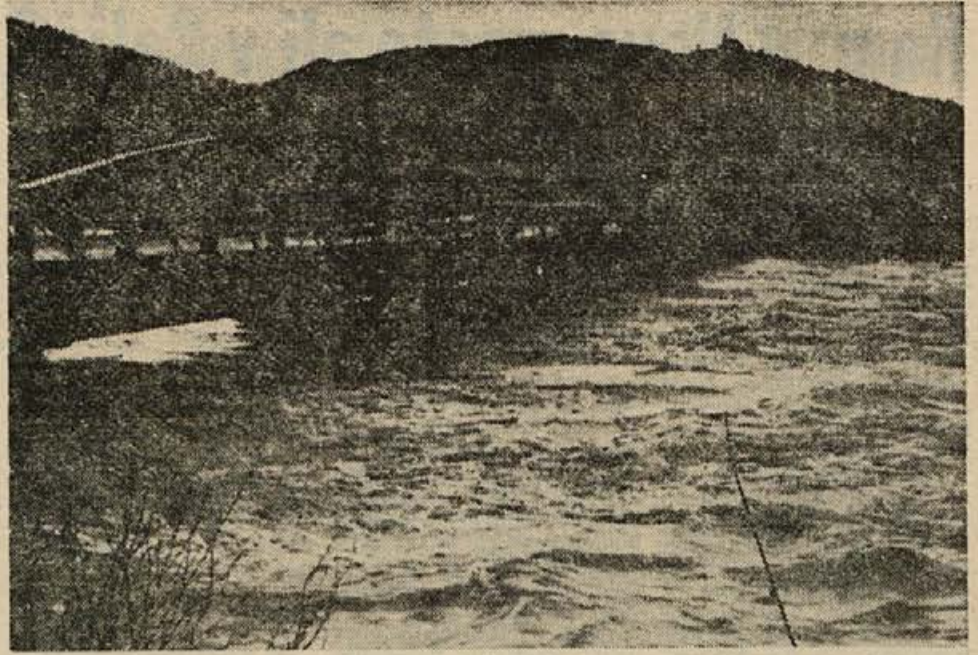
Nastalo je vprašanje, kako razdeliti obremenitve, da bodo najbolj pravične in najmanj boleče. Če bi uvedli krajevni samoprispevek, bi s tem obremenili predvsem gospodinjstva. Predloži namreč

ščitijo podjetja pred prevelikimi željami občinskih mož in ne dovoljujejo predpisovati prispevke gospodarskim organizacijam, ki sicer prostovoljno lahko prispevajo, kolikor hočejo. Pri samoprispevku razen tega obstaja bojazen, kako učinkovito izterjati prispevke pri tistih, ki so zaposleni na območju izven občine, kar bi zahtevalo razen tega tudi precej dodatnega dela.

Ko so na zadnji seji občinske skupščine odborniki tehtali različne predloge, so se na koncu razprave strinjali s tem, da bi bilo najbolje povečati vodarino, kar bi hkrati vplivalo tudi na večje varčevanje z vodo. Menili so, da ljudje tega ne bodo razumeli kot podražitev, temveč kot namensko zbiranje denarja za ureditev življenjsko važnega vprašanja. V današnjih razmerah je namreč to edini način, da se pride do potrebnega denarja. Tega se bodo morali prebivalci Sevnice in Smarja zavedati, ko se bodo odločali na zboru občanov.

Na osnovi predračunov naj bi se za gospodinjstvo povečala vodarina od dosedanjih 50 na 105 starih dinarjev, od česar bi šlo 35 starih dinarjev

namensko za preurejanje vodovoda. Za društva in ustanove naj bi vodarina poslej znesla 210, za podjetja pa 315 starih din za kubični meter vode. Tako bi se nabralo 10 milijonov din na leto in s tem bi lahko odplačevali dolg, ki bi ga v te namene najeli, da bi prihodnje leto vodovod uredili. V osnutku predračuna tudi piše, da bodo ceno vode po 7 letih znižali najprej za 25 odst., po 15 letih pa za 50 odst., če se drugi stroški vzdrževanja ne bodo povečali. M. LEGAN

SAVA JE V SEVNICI TAKO NARASLA, da je bil onemogočen ves promet na cesti med Zidanim mostom in Krškim. Tudi most čez Savo (na sliki) se je komaj upiral hudemu pritisku. (Foto: Franc Pavkovič)

Sejmišče bo treba kmalu prestaviti

Peka kruha in živinska kupčija ne gresta skupaj, pravijo 'sanitarci' — Tudi veterinarska postaja ne sodi v strogi center Sevnice — Kaj je z urejanjem Klavniške ulice?

Deževje s snegom je prekinilo urejevanje Klavniške ulice, ki bi moralo biti na prvotnih načrtih v glavnem končano že do zime. Občinska skupščina je za ta dela posebej namenila milijon dinarjev. Vodna skupnost pa je pripravljena sodelovati pri

ureditvi struge potoka v škodljivo za izkoriščanje kamnoloma. Z delom bodo nadaljevali takoj, ko bo spomladansko vreme dovoljevalo.

Hkrati z urejevanjem Klavniške ulice bi bilo smotno urediti tudi novo sejmišče in tehniko v bližini nekdanjih grajskih hlevov. Sanitarna inspekcija namreč nasprotuje, da bi bila tudi v bodoče pekarna in prostor, na katerem sklepajo živinske kupčije, najbližja soseda. Prav tako bi veterinarska postaja lahko

imela primernejše mesto v bližini grajskih hlevov, kjer bi tudi lažje uredili sprejemališče živine.

Če bo zamisel prihodnje leto uresničena, bo to lepa pridobitev za Sevnico.

RAZBOR: sneg je pogrel spor o plugu

S prvim letošnjim snegom je spet oživel lanski spor o snežnem plugu, ki ga je Cestno podjetje odvzelo vaščanom Razborja, češ da je njegova last. Prebivalci Razborja pa trdijo nasprotno in pravijo, da bi bil plug zanje koristnejši, saj je preozek, da bi z njim čistili sneg s cest normalne širine. Na Razboru pričakujejo, da se bo spor zanje ugodno končal.

Šolstvo je dobilo več

Ce bo gospodarstvo dobro, bo vse dobro. Malo poenostavljeno bi to lahko trdili ob proučevanju letošnje proračunske potrošnje v sevniški občini. Povečanje osebnih dohodkov zaposlenih v gospodarstvu je pripomoglo tudi k temu, da letošnji proračun ni zašel v večje težave, temveč se uresničuje po načrtu.

Razveseljivo je, da je občinska skupščina lahko povečala vsoto denarja, namenjenega šolstvu. Po spremembi proračuna bo dobil šolski sklad 36,4 odst. vsega proračunskega denarja občine, kar znaša 238 milijonov S-din ali 16 milijonov več, kot je proračun prvotno predvideval.

Razen za šolstvo je bilo treba spremeniti tudi nekatere druge postavke proračuna. V teku leta so se povečali izdatki za predvojaško vzgojo, oskrbnine za odrasle v domovih, oskrbnine za mladoletne, rejnine, več denarja pa je skupščina namenila tudi otroškemu varstvu, občinskemu sodišču in v nekatere druge namene. Za isti skupen znesek so bila znižana letna odplačila in obveze za Cestno podjetje, tako da se skupni proračun dohodkov in izdatkov v vrednosti 660,5 milijona S-din ni spremenil.

Dobro dotok prispevkov iz osebnih dohodkov zaposlenih ima za posledico, da občinski proračun nima večjih izpadov dohodkov kljub zaostajanju plačila prispevka iz kmetijske dejavnosti. Če pa bi republika pravočasno nakazala dotacije pa o večjem izpadu dohodkov skoraj ne bi mogli govoriti.

Zakaj tako?

Kaj je z gradnjo sevniškega transformatorja?

V Sevnici je že zdaj električno omrežje zelo obremenjeno, kar prebivalci občutijo na slabi in nihajoči napetosti, predvsem v večernih urah. Novozgrajene pekarne in še nekaterih drugih večjih porabnikov toka skoraj ne kaže priključiti na omrežje, ne da bi prej zgradili novo transformatorsko postajo.

Toda pogledimo, kje je vzrok, da transformator po vsej verjetnosti ne bo mogel biti postavljen pred zimo.

Proti koncu avgusta je krška enota ELEKTRA Celje sklenila, da bo v Sevnici postavila nov transformator. Sredi septembra je komisija, ki so jo sestavljali republiški urbanistični inšpektor, projektant urbanističnega načrta Sevnice, predstavnik Zavoda za spomeniško varstvo, zastopnik občinske uprave in Transportnega podjetja odločila, da bi bila najprimernejša lokacija za novi transformator na zemljišču, ki je lasti župnišča. Občinska uprava je 6. oktobra izdala lokacijsko odločbo, vendar se je župni upravitelj čez nekaj dni nanjo pritožil na republiške organe. Tudi medsebojni pogovori lastnika zemlje in občinske uprave niso rodili sadov, čeprav so lokacijo delno spremenili, tako da lastnik ne bi utrpel večje škode.

Dokler ni znan izid pritožbe, z gradnjo ne smejo začeti. Zbna je pred durmi: Sevničani bodo potrebovali kruh in električni tok. Če bo napetost tako slaba ali še slabša, bodo negodovali in jim ne bo mar, če mraz

Zbor PD »Primož Trubar« v Loki

Prosvetno društvo Primoža Trubarja v Loki je imelo preteklo soboto letni občni zbor, ki sta se ga poleg članov udeležila še tajnik ob-

činske zveze Svobod in prosvetnih društev Stojs in predstavnik kulturne komisije ObO SZDL Krevel. V poročilih in razpravi so se člani društva zavzemali za poživitev kulturne dejavnosti, ki je zadnje čase skoraj zamrla. Temu je vzrok tudi pomanjkanje finančnih sredstev, saj bi v Loki samo za obnovo prosvetnega doma potrebovali vsaj 8000 N din. V razpravi so menili, da bi morala sevniška občinska skupščina imeti poseben sklad za podporo kulturnim ustanovam.

Na koncu so člani društva izvolili nov upravni in nadzorni odbor in vanju izbrali več mlajših ljudi, ker upajo, da bo s tem tudi kulturna dejavnost zaživela. Poleg tega bo glavna naloga novega odbora povečati članstvo v matičnem društvu.

Gromovemu očetu v spomin

26. novembra so spremili na zadnjo pot Antona Groma iz Vidma pri Sentjanžu. Umrli je, preden je dopolnil 72. leto, ob odprtem grobu pa so se od njega poslovili številni prebivalci šentjanške doline, ki jim je bil tovariš in prijatelj.

Gromov oče se je rodil 18. maja 1894 na Rakitni na Notranjskem in se je na Dolenjsko priselil. Prvo svetovno vojno je prebil v strelskih jarkih na Doberdovu, v drugi pa se je pred Nemci umaknil. Ljudje so ga poznali kot dobrega pevovodjo in kot predvojnega občinskega tajnika v Sentjanžu. Tajniško delo je opravljal tudi po vojni do leta 1947, ko so ga upokojili.

Grom je posvetil svoje življenje petju in slovenski pesni. Žilica mu ni dala miru niti, ko se je na pljučnem oddečku v Novem mestu zdravil za zahrbtno bolezen. Zbral je okrog sebe bolne tovariše in s takim zborom dal drugim bolnikom najlepše, kar premore zakladnici slo-

Nekaj prosilcev ima že odobreno posojilo

Društvo upokojencev in Združenje borcev v Sevnici sta se poleti razpisala natečaj za posojilo pri gradnji stanovanj. Ta denar bi dobili iz republiških sredstev. Posebna komisija je že na oktobrski seji odobrila približno 10 milijonov S din posojila posameznikom v zneskih od 600.000 do 1.000.000 S din. Naknadno se je prijavilo več interesentov, vendar komisija o njih še ni razpravljala, ker ob finančni stiski socialnega zavarovanja denarja zaenkrat še ni, čeprav je bilo rečeno, da je za stanovanja zagotovljen. Upajo, da bodo do spomladi, ko se gradnja začne, te nevspečnosti uredili.

DR. HINKO HEFFERLE GRADOVI V MIRENSKI DOLINI

15. GRAD RUKENSTAN

Grad je stal na precej visokem hribu nad rečico Mirno, nekaj kilometrov stran od Mokronoga, nekako med tem trgov in Sevnico. Gosposčina je imela svoje deželsko sodišče.

Leta 1515 so se uporni kmetje polastili gradu in ga hudo opustošili. Grad je bil v lasti rodbine Hund. Zadnji član rodbine je bil Marko pl. Hund. Nato je grad postal deželnoknežji. Kasneje je postal gospodar gradu Hans pl. Harter. Nadaljnji lastniki so bili gospodje Preckenfeldi, potem Stadlerji, Kačiči, baroni Paradajzerji in končno Leonhardt pl. Fabianič, po katerem je grad podedoval sin Ernest Engelbert pl. Fabianič, ki je tu gospodaril za časa Valvasorja. Tudi kasneje se še omenjajo ti gospodje.

Kdaj se je grad porušil, ni znano. Vsekakor je bil v 20. stoletju že razvalina,

16. NOVI GRAD

Ta grad je stal na tromeji mokronoške, boštanjske in svibenske deželske sodnije ter je v 11. stol. pripadal kneginji Hemi in nato krškim škofom. Sezidan je bil na precej visokem hribu (475 m nadmorske višine). Prvotni grad je celjski vojskovodja Jan Vitovec v sporu med krškim škofom Sodermanom in celjskimi grofi 1437 zavzel in ga do tal porušil. Ko je bil sklenjen mir med spornima stranikama, so ga obnovili. Ze v 14. stoletju so tu prebivali gospodje pl. Erkensteini, najbrž kot fevdniki krških škofov. Znana sta Ulrik Meringer pl. Erkenstein in njegov brat Schurmbrand. Zadnja tega rodu sta bila Sebastian in njegov brat N. pl. Erkenstein. Poslednjega so ujeli Turki in je v ujetništvu umrl. Vendar ta dva menda nista živela na Novem gradu, kajti ko je Vitovec napadel ta grad, je tamkaj gospodaril plemenitaš Neidberg, najbrž kot fevdnik krških škofov.

Kdo je obnovil Novi grad, ni točno znano. Kot trdi Steklasa, ga

niso krški škofje, ampak neki plemenitaš, ki je poceni prišel do prostora in materiala. Vemo pa, da je okrog 1570 bil obnovljen grad v lasti plemenitašev Guštačičev. Za časa Valvasorja je bil lastnik gradu baron Sigmund Viljem Čečekar. Čečekarji se omenjajo še kasneje. Grad ima pravokoten tloris z osrednjim dvoriščem ter s stolpi na voglih, Eden od njih je pogorel in so mu vrh prekrili s prstjo. Dež pa je kmalu spodjedel to nenavadno streho, voda je zamakala zidovje in nekega dne se je stolp porušil in zgrmel po strmih proti Savi. Grad je namreč stal na razvodju rečice Mirne in Save. Spadal je pod boštanjsko deželsko sodišče.

MOKRONOGU IN NJEGOVI SODNE RAZMERE V SRENJI

Deželsko sodišče v Mokronogu je obsegalo v srednjem veku ves srednji teritorij Mirenske doline. Na severu je potekala meja od gore Okrog preko vasi Ravnj, Kladjega

Tudi Mirna je podivjala

(Nadaljevanje s 1. str.)

»Mirna včasih res ne zasluži svojega imena, vendar samo za leto 1918 pomnim, da je bilo kraj takega,« je ugotavljal Vilko Marin.

»Ponoči sem šel gledati, če voda ni mogoče z dvorišča vdrla v skladišče. Ko sem videl, da ni nič hudega sem s peskom zametal vhodna vrata in se pomiril. Ko je zafurkala sirena, je bilo skladišče že polno vode. Reševali smo, kar je kdo mogel,« je povedal Ivan Gričar, ki je dopoldne z dvema delavcema prekladal namočene cementne vreče. Prodajalna »Dolenjka« je bila ta dan zaprta. Tudi iz skladišča Mercatorjeve trgovine so delavci z lopatami metali vodo in prenašali namočen material.

»Vdrla nam je v skladišče. Če ne bi našli delavci, ki so delali v tretji izmeni, hitro ukrepali, bi bila škoda lahko neprimerno večja,« so povedali v »Danu«. V Tovarni šivalnih strojev je voda že začela vdirati v lesni obrat, vendar so delavci pravočasno zavarovali material, ki je najbolj občutljiv na vlago.

Kot je voda naglo prišla, tako se je hitro umikala. Mirenčanom pa bo dobro ostalo v spominu, kdaj je voda preplavila betonski prehod pri Dani.

Zakaj »srdita čez bregove plane«?

Kakšna je ta nedolžna rečica, ki lahko tako naglo

spremeni svojo krotko naravo? Tristo kvadratnih kilometrov meri vse njeno porečje. S svojimi številnimi pritoki se napaja iz razgibanega lapornatega in apnenčevega sveta, ki je dve tretjini pokrit z lepimi gozdovi. Kot kaže ombrometer (merilec dežja) na Kalu, pade v teh krajih v sušnih letih povprečno en meter, v mokrih letih pa povprečno celo en meter in pol padavin. To je pa kar precej, posebno če so te med letom neenakomerno razporejene.

Veliko nihanje vodne gladine je že zdavnaj mikalo ljudi, ki so živeli ob Mirni, da bi jo ukrotili. Že v ranjki Avstriji so tedaj priznani avstrijski zemljemerci nosili aparate, prebivalci doline pa late okoli Pijavic, da so lahko naredili prva regulacijska dela. Tudi v predvojni Jugoslaviji so se kar skrbeli za strugo Mirne. Zadnja leta pa je Vodna skupnost Dolenjske regulirala precejšen del toka. Ker pa gre regulacija vode praviloma vedno od izliva proti izviru, bo naselje Mirna, ki mu je v soboto spet grozila povodenj, med zadnjimi na vrsti. Letos so uredili strugo nekako do Doba, za naprej pa je zaenkrat zmanjkalo denarja.

Regulacija skozi Mirno bo draga, toda nujna!

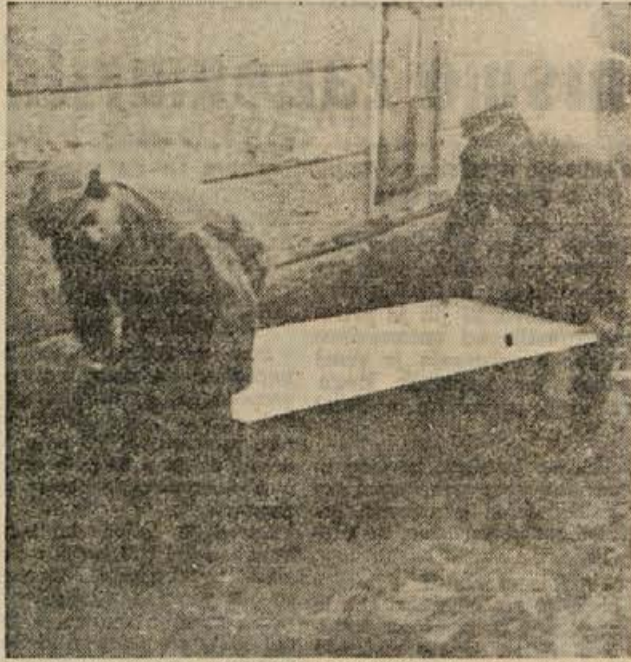
Siroka struga Mirne, ki teče skozi naselje, bo zahtevala veliko dela in stroškov, saj je treba zaradi varnosti regulacijo v naseljih temeljito

opraviti. Da ob deževjih ne bo grozila Mirenčanom, bo morala imeti strugo narejeno tako, da bo pri železniškem mostu pod Mirno dovoljevala pretok čez 100 m³ na sekundo.

K ureditvi pa priganja še nekaj. Naselje Mirna spada po novih zakonih med mestna naselja, za ta pa se spodbudi, da imajo kanalizacijo. Mirna ima že tudi urbanistični program, za nadaljnjo širitev so potrebni zazidalni načrti, še prej pa bo treba urediti strugo Mirne, ki je preplitva za gradnjo čistilne naprave pri kanalizaciji.

Skozi Mirno bo šla tudi bodoča modernejša cesta, toda njeno cestišče ne bo moglo čez stari kamniti most s petimi pretoki, ki ga bo po vsej verjetnosti potrebno podreti, kljub temu, da je krajevna znamenitost. Nov most pa se ne da postaviti prej, dokler ne bo potočna struga preurejena. Ko bodo regulirali Mirno, bodo morali regulirati vsaj pri sotočjih tudi Vejeršico in Pristavski potok, da ne bosta nagajala. Za utrditev dna in bregov bo potreben kamen, ki edino lahko zagotovi potrebno varnost.

Tudi račun za regulacijo je že znan. 193,5 milijona starih din bi stala ureditev dveh kilometrov struge. Tolikšen davek zahteva rečica za to, da se bo tudi ob času jeze držala struge in pustila prebivalce spati v miru. Kolikor prej bo ta davek plačan, toliko bolj bo. Republiški vodni sklad prispeva precejšen del

Tudi v skladišče MERCATORJEVE trgovine na Mirni je ponoči vdrla voda. Da bi ga lahko očistili od peska in blata, so morali iz njega umakniti večino uskladiščenega blaga. (Foto: M. L.)

denarja, če za regulacijska dela prispevajo tudi pri zadeti prebivalci in podjetja. Načrti, ki jih je že lani naročila občinska skupščina v Trebnjem, so narejeni tako, da bi lahko delali v več etapah. Ta

ko bi že nekako zbrali denar. Podjetja prispevka ne bi odklonila. Za prvi obrok bi jih bilo treba vprašati že v soboto zjutraj, ko strah še ni šel iz kosti.

M. LEGAN

Ni bilo večjih zahtev za podražitve

Občinske službe družbene kontrole cen nadzorujejo le marže, cene nekaterih prehrabnih proizvodov in cene obrtniških uslug. V trebanjski občini letos ni bilo večjih zahtev za povišanje cen. Ob soglasju družbene kontrole so cene povečali le v Krojaškem podjetju v Trebnjem, v Komunalnem podjetju so podražili čevljarске uslugе, ki jih tudi opravlja jo, Kmetijska zadruga Trebnje pa je povečala cene svinjskega mesa. Vse te cene niso večje kot v sosednjih občinah.

Pogodba o varstvu arhivskega gradiva

Ker po predpisih podjetja in ustanove niso dolžne čuvati arhivskega gradiva dalj kot 10 let, je občinska skupščina v Trebnjem pred kratkim sklenila pogodbo s službo varstva arhivskega gradiva pri Mestnem arhivu v Ljubljani, ki bo naredila vse potrebno, da se bo arhiv še naprej varoval, saj je v njem mnogo pomembnih dokumentov. Pogodba je bila sklenjena za dobo petih let.

Prijave škode pomanjkljive in pretirane

Prizadeti kmetovalci so prijavili škodo na pridelkih ob septembrski nevihti tako pomanjkljivo, da prijave ne morejo biti dobra osnova za odpis prispevkov in davkov

Posebna komisija, ki jo je imenoval oddelek za gospodarstvo občinske skupščine v Trebnjem, je pred kratkim pregledala pismene prijave škode, ki jo je neurje prizadejalo mnogim vasem. Komisija je ugotovila, da so pomanjkljive in netočne, ponekod celo namenoma pretirane prijave premalo zanesljiva osnova za ocenjevanje. Razen tega bi posamično ocenjevanje vsake parcele zahtevalo preveč dela, ocene pa bi bile preveč različne tudi zaradi različnih kriterijev tistih, ki so škodo prijavljali. To je tudi izkušnja za bodoče, da je posamična ocena ob tolikšnem številu domačij nemogoča ali pa zahteva veliko dela in stroškov.

Zaradi tega se je komisija odločila za vzorčno metodo ocenjevanja. Za vzorec je vzela povprečno kmetijo in na osnovi ocen in računov ugotovila, da je na povprečno pet hektarjev veliki domačiji neurje povzročilo na posevkih 437.000 Sdin škode. Ob

močje ki ga je neurje prizadelo, je na podlagi ocen komisij, ki so še isti dan pregledale in ocenile škodo, ta komisija razdelila v tri skupine. V prvo skupino spadajo najbolj prizadete vasi, ki so v povprečju izgubile 40 odst. celotnega dohodka. Mednje spadajo: Artmanja vas, Dobrnič, Gorenja vas, Lokve, Preska, Reva, Stranje pri Dobrniču, Vavpča vas, Dol. Kamenje, Zelezno, Oriakna, Dol. in Gor. Vrh, Svetinje, Sahovec, Šmaver in Dečja vas.

STRAŽA: sami so zgradili vodovod

Letos so se vaščani Straže brez hrupa kar sami lotili gradnje vodovoda, ne da bi čakali na pomoč občine ali krajevnе skupnosti. Zajezili so dva izvira in napeljali vodo po 800 m dolgem osovovodu do domačij, ki so tako dobile tekočo vodo.

drugo in tretjo skupino spadajo vasi, kjer je bila škoda 30 ali 25-odstotna.

Ta osnova bo služila za odpis prispevkov in davkov prizadetih prebivalcev. Odborniki so bili s tem seznanjeni na zadnji seji občinske skupščine 1. decembra.

M. L.

Ukinjen zdravstveni investicijski sklad

Trebanjska občinska skupščina je na seji 3. novembra ukinila občinski zdravstveni investicijski sklad, ker je s spremembo predpisov izgubil lastne dohodke, v občini pa je že zgrajena osnovna mreža zdravstvenih objektov. Sklad ima trenutno 9 milijonov S din obveznosti, predvsem za mokronoško lekarno, ki jih bo prevzel občinski proračun.

S proračunom gre tesno

Do 31. oktobra je imel občinski proračun 522 milijonov S-din dohodkov in 579 milijonov S-din izdatkov — Omejitev nekaterih izdatkov je še potrebna

Od 715 milijonov S — din, kolikor naj bi znesli letošnji proračunski dohodki trebanjske občine, je občinski proračun do konca oktobra dobil le 522 milijonov ali 73 odstotkov. Na upravi računajo, da bodo do konca leta dobili od osebnih dohodkov toliko, kot so predvidevali, za 14 odst. manj pa bo proračun dobil prispevkov iz kmetijstva zaradi septembrskega neurja ter zaradi težav pri prodaji krompirja in goveda. Tudi prometni davek od prodaje blaga na drobno bo dal manj, kot so predvidevali, del letošnjih proračunskih dohodkov pa so porabili tudi za plačilo dolga iz lanskega leta. Čeprav so po drugi strani nekateri dohodki večji, kot je bilo planirano, bo v celoti okoli 30 milijonov S—din dohodkov manj, kot so predvidevali v začetku leta.

Če bi hoteli vse proračunske izdatke do konca oktobra poravnati, bi potrebovali 57 milijonov dinarjev več kot jih je bilo v rezervi na voljo. Zaradi tega je občinska skupščina na zadnji seji še za naprej potrdila 10-odstotno omejitev nekaterih izdatkov, v drugi polovici decembra pa bo potrebno v proračunu narediti nekatere popravke.

Mirenčani so v soboto dopoldne že lahko hodili po betonskem prehodu pri DANI, ki ga je ponoči prekrila razdivjana voda. (Foto: M. Legan)

do cerkve na Leskovcu, od tam pa proti Dvoru (Sentjanž) na potok Loke in Kamenski potok. Od tam je šla meja preko rečice Mirne na Veliki vrh in do vasi Križ ter do Slančnega vrha, nato pa proti Medvedjeku ter k vasi Konopni dol in na Sv. vrh. Nato je šla meja na Pričenski hrib, od koder je zavila na Pričenski potok, od tam pa mimo trga Mokronog ob cesti na Mirenški most in ob Škrljevskem potoku na Okrog.

Z dekretom kralja Rudolfa I. Habsburgovca je 1280 krški škof prejel pravico krvnega sodstva na vseh svojih sodiščih, torej tudi na mokronoškem, ki je bil od 1072 v lasti škofov iz Krke na Koroškem. V trgu samem je bilo že od vsega početka trško sodišče za male prestopnike do vrednosti 4 mark. Pod to sodišče so spadali le tržani, ne pa okoliški kmetje. Seveda je bilo za vse večje prestopke tudi za tržane pristojno grajsko deželsko sodišče.

Kot krvno sodišče, ki je imelo pravico sojenja na smrt, se tudi l. 1526 imenuje deželsko sodišče Mokronog, v njegovi okolici pa še deželska sodišča Rukenstan, Svibno, Račeče, Boštanj, Otočec in Gor. Mokronog.

Leta 1523 je cesar Ferdinand I. ustanovil deželno sodnijo za Kranjsko, kjer so sodili plemičem. Hkrati je odpravil županjska sodišča in njihovo sodno pravico dal grašči-

nam. Te pa so seveda sodile le v manjših prestopkih. Tako sodišče je bilo na Dobo, kjer je sodil justičar Adam Rak (1686). Malo kasneje je bila ustanovljena tudi navadna sodnija na Mirni.

22. oktobra 1736 je bila izvršena zadnja justifikacija v Mokronogu, ko je bil na Gavznem hribu obešen neki zločinec.

Do leta 1848 so imele grajske gosposične pravice potrjevati svobodno izvoljene župane ali rihtarje, ki so morali skrbeti za red po vaseh. Z novo državno preureditvijo je 1850 postala novoustanovljena sodnija v Mokronogu pristojna za srednji del Mirenske doline, pa tudi za del sedanje novomeške občine. Tej sodnji so bili izročeni vsi urbarji gosposčin v mejah okrajnega sodišča Mokronog. C. kr. okrajna sodnija pa je začela poslovati šele 1867. Ta je obsegala poleg Mokronoga še šentruperško, trebelsko, tržiško, šmarješko in škocjansko občino. Okrajna sodnija Mokronog je po osvojitvi prenehala delovati. Njeno vlogo je prevzela trebanjska okrajna sodnija.

ZDRAVSTVO

Zdravstvo v trgu Mokronogu in njegovi okolici se je bilo razvilo — kot drugod po svetu — iz medicine kamene dobe, ko je bilo zdravstvo del splošne kulturne dejavnosti človeka, živečega po jamah in nedostopnih gozdovih. Medicina je bila

tedaj seveda zelo primitivna, saj je temeljila le na redkih izkustvih z zdravilnimi zelišči, pač pa mnogo bolj na veri v zle duhove, ki naj bi povzročali vse zlo na svetu, torej tudi bolezni. Zato so boleznij izganjali iz teles prizadetih z magičnimi sredstvi, posebno z zakletvami. Omeniti pa moramo, da so sicer prav redki ranarji že znali odpreti glavo in odstraniti možganske tvore. Za zdravljenje ran so poznali razna mazila, sestavljena iz živalske masti ter odcedkov in sokov zdravilnih zelišč.

V železni dobi so k nam prinesli Kelti češčenje omele, ki so jo rabili tudi v zdravilne namene. Rimljani so uvedli v naših krajih grško-rimsko medicino Celsusa in Galenosa, ki je temeljila na Hipokratovih naukih diskrazije telesnih sokov, to je nepravilne sestave krvi, žolča in drugih izločkov. Zdravili so s primarnimi sredstvi (na primer toplo in hladno) ter s sekundarnimi (kemičnimi) sredstvi. Seveda pa niso zametavali zdravljenja z vodo (hidroterapija) niti magije in mistike.

Po razpadu rimskega imperija je iz naših krajev izginila tudi rimska medicina. Ko so prišli v te kraje Slovani, je prejšnjo rimsko medicino spet zamenjalo primitivno zdravljenje z mistiko in magijo ter uživanje raznih zelišč. Tudi Franki in Bavarci niso v naše kraje zanesli kake boljše medicine, kar v tistih nemirnih časih ni bilo pričakovati.

„Ničesar nismo zanemarili“

Javno priznanje za pospeševanje ljudskega knjižničarstva in za razstave v Novem mestu

Studijska knjižnica Mirana Jarca v Novem mestu je dobila letošnjo Trdinovo nagrado za uspešno organizacijo podeželskega (ljudskega) knjižničarstva in številne knjižne in druge razstave, ki jih je prirejela ob najrazličnejših priložnostih od ustanovitve leta 1946. Največjega dolenjskega priznanja je vesel ves kolektiv knjižnice, zlasti pa upravnik Bogo Komelj, ki je v pogovoru pred nedavnim povedal tole:

»Naša knjižnica je od vsega začetka posvečena skrb za razvoj ljudskih knjižnic. V bivšem novomeškem okrožju jih je bilo že leta 1946 okoli 100. Takrat je imelo svojo knjižnico — tako je bilo načelo — območje vsakega krajevnega odbora. Izkazalo pa se je, da je knjižnic preveč in se res niso vse obdržale.«

Sklad dobrodušno pomaga

»Studijska knjižnica je ves čas sodelovala z ljudskimi knjižnicami, ko pa je izšel zakon o knjižničarstvu, je postala vsem ljudskim knjižnicam v novomeški občini matična ustanova. Napravila je načrt, po katerem so se že osnovala ljudske knjižnice in delajo v Sentiernju, Skočjanu, Smarjeti, Stopičah, Straži, Dolenskih Toplicah, Mirni peči in v Novem mestu. V Žumberku še vedno odlašajo... V letu 1967 nameravamo urediti take knjižnice še v Brusnicah, Smlihelu pri Novem mestu in na Otočcu.

Pri urejanju in odpiranju ljudskih knjižnic izdatno pomaga sklad SRS za pospeševanje kulturnih dejavnosti. Ta je vedno pripravljen pokriti polovico stroškov. Velja na-

čelo, da preskrbi prostor in opremo kraj sam, študijska knjižnica da strokovno pomoč, sklad pa denar za knjižge.

V Novem mestu je bila s pomočjo republiškega sklada urejena tudi pionirska knjižnica. Sklad je dal občinski skupščini večje brezobrestno posojilo za odkup Gregorčičeve — Gošnikove hiše, ker bi naj bila ta povsem uporabljena za knjižničarstvo.

»Z vsem tem,« je omenil tovariš Komelj, »smo uresničili le del programa.«

(Odročnejše kraje bi naj preskrbovale potujoče knjižnice)

Bogo Komelj je potem rekel: »Letos nam zelo pomagajo krajevne skupnosti, prav tako šole, ki dajo knjižničarja in ponekod tudi prostor. Prav bi bilo, da bi tudi gospodarske organizacije imele boljši odnos do knjižnic. Če bi pomagale nabavljati knjige, ne bi imele prehudih izdatkov, govovo pa veliko korist.«

Vsaka urejena knjižnica, ki posluje in je vpisana v razvid knjižnic SRS, ima pravico do medbibliotečne izposoje. Tako si lahko kjerkoli izposodi to ali ono knjigo in jo da svojim bralcem, ne da bi bilo tam treba delati nepotrebne korake. Zal, te ugodnosti

naši kraji še ne znajo izrabiti...«

Razen občasnih še stalna razstava

Prva uredba o študijskih knjižnicah je dala tudi novomeški nalogo prireditelj knjižne razstave. Te dejavnosti niso zanemarjali. To pove podatki, da je v 20 letih knjižnica organizirala okoli 100 razstav.

Sprva, ko je bila knjižnica še v osnovni šoli, so bile razstave v telovadnici. Kasneje so jih prirejali v izložbenih oknih mestnih trgovin, v Domu JLA, sindikalnem domu, šolskih razredih in kjer se je še dalo.

Vsebina razstav je bila različna. Ob priložnosti Primorske k matični deželi je bila v Novem mestu prikazana vsa literatura te pokrajine in o njej. Tej so sledile »skoroška« razstava pa razstava partizanskega tiska in druge. Svojevrsen uspeh je imela razstava Kettejevih del v izložbi nekdanjega »Roga« na Glavnem trgu. Ko se je knjižnica preselila v sedanje prostore, je prirejela razstave v svoji avli. Skoraj vsaj mesec je bila nova razstava. Prirejane so bile največ ob obletnicah pomembnih slovenskih kulturnih delavcev in v čast zgodovinskim dogodkom.

»Razstave dopolnjujejo šolski pouk«, je poudaril upravnik Komelj. »Ob koncu šolskega leta jih obiskujejo učenci iz raznih slovenskih krajev. Prenekateri razredi so prišli na izlet v Novo mesto prav zaradi razstav, zlasti kadar razstavimo knjižne redkosti. Knjižnica pripravlja poleg teh še stalno razstavo knjig. Morda jo bomo uredili že v začetku prihodnjega leta.«

Trdinova nagrada — dolenjsko priznanje?

»Kako je bila v knjižnici sprejeta novica o podelitvi Trdinove nagrade?«

»Naš kolektiv je ob tem — naposled — spoznal, da je delo, ki ga opravljamo in razširjamo, družbi potrebno in koristno. Predlagal pa bi, naj bi pri prihodnjem podeljevanju Trdinova nagrada ne obtežila v ozkih mejah novomeške občine, marveč naj bi postala priznanje za širše območje — Dolenjsko. Če bi naj bilo tako, bi bilo treba popraviti pravilnik o podeljevanju te nagrade.«

IVAN ZORAN

Malodušnost - ali kaj?

Kako pridobiti občana v lokalno samoupravo?

Na skupnem posvetu občinskega komiteja ZKS in izvršnega odbora ObO SZDL v Novem mestu so pred dnevi govorili o trenutni krizi, ki je zajela družbenopolitične organizacije na terenu, njihova vodstva pa le ugrabijo, zakaj se občani tako malo zanimajo za delo krajevnih organizacij.

Zakaj ni občanov blizu, je težko reči, nedvomno pa je za to več razlogov. Poskusimo domnevati, zakaj tako! Te domnevne razloge bo morala upoštevati tudi posebna raziskovalna skupina, ko bo zbirala podatke in govorila z občani.

Zakaj torej trenutna kriza? So metode dela v družbenopolitičnih organizacijah zastarele? So morda občani postali malodušni, ker so se važna vprašanja prepočasno reševali? Morda pa je bilo preveč sestankov in razprav, premalo pa konkretnega dela? Lahko je tudi, da na terenu ni več takšnih vprašanj, da bi jih občani rešili v okviru organizacije. Kaj pa, če je

družbeni standard napravljen svoje in so si občani tako osebna vprašanja že rešili, druga pa jim niso mar? Je treba iskati razlog v prezaposlenosti? In če so morda sredstva množičnega obveščanja (lokalni in dnevni tisk, radio, televizija) nadomestila oblike dosedanjih stikov z občani?

Na taka in podobna vprašanja (tu smo jih naveli le nekaj) bodo dali občani sami odgovor, s tem pa pomagali, da bomo našli temeljne razloge za sedanje stanje. Potrebno je ugotoviti, zakaj se občan tako počasi vključuje v delo znotraj krajevne samouprave!

SLAVKO DOKL

Graben — dom za onemogle?

V domovih za ostarele in onemogle je iz novomeške občine 60 ljudi, okoli 80 ljudi pa na tako oskrbo še čaka. Posebna komisija si je ogledala grad Graben, ki bi ga lahko preuredili v dom za ostarele in ki bi lahko sprejel okoli 60 ljudi. Stavbo bi bilo treba kupiti od kmetijske zadruge. Vsi ti stroški pa bi bili tako veliki, da bi se skoraj bolj splačalo zidati nov dom. Končno besedo o tem vprašanju je svel za socialno varstvo družine, ko je pred dnevi med drugim obravnaval problematiko ostarelih, pustil občinski skupščini. Med drugim je svet doglad, da živi veliko upokojencev v neprimernih stanovanjih, ter predlagal, naj bi za upokojence zidali stanovanja iz sredstev socialnega zavarovanja.

Otočec še naprej brez javne razsvetljave

Poročali smo že, da je Otočec že dolgo brez dobre razsvetljave. Novomeško komunarno podjetje pa kljub takojšnjemu obvestilu napačne ni popravilo. Novoletno praznovanje je pred vrati in skozi vas Otočec bo gotovo potovalo precej turistov. Prav bi bilo, da bi se komunarno podjetje le spomnilo svoje dolžnosti.

Uspešna premiera v Novem mestu

Po daljšem premoru smo v novomeškem Domu kulture 26. novembra zvečer spet gledali domačo premiero. Igralska skupina DPD Svoboda »Dušan Jereb« je tokrat uprizorila psihološko dramo Vasje Ocvirka »Ko bi padli oživel«. Kot naslov drame pove, gre tu za nekaj, kar je vezano na vojni čas, vendar ne samo spomin. Gre za nekaj, kar izzove človekovo vest do obupa. Strahoviti zaplet pa potegne za seboj, v dokončen zlom, predvsem suhokranjskega kmeta Trlepa, ki je naposled prisiljen priznati, da je 1942 dovolil, da so okupatorjevi sodelavci pod strop njegove hiše obesili partizansko patrolo.

Režiser Jože Zamljen je dal Trlepa odigrati Vinku Zabkarju in, kot smo videli, ne neupravičeno. Vloga župnika je bila »skrojena« za Francea Kralja. Očitno sta Zabkar in Kralj par, ki bi moral večkrat skupaj nastopiti. V drugih vlogah so bili: Marija Tisovec (Polona, Trlepova žena), Katarina Bratož (Trlepova hči Julka), Polde Cigler (Boštjan, sosed), Franc Stirn (neznanec) in Jože Bračička (Julkin fant Ivan).

Ce izvzamemo malenkostne napake pri izgovorjavi in druge manj opazne spodrsiljaje, bi lahko rekli, da so igralci zadovoljili in da je režiser

znal ustvariti vzdušje, ki drama zahteva. Zal je prireditev videlo malo obiskovalcev, kar se pa v Novem mestu ni dogodilo prvič! I. Z.

Šolstvo v luči novega zakona

Povod za razširjeno sejo predsedstva ObSS Novo mesto, ki je bila 22. novembra, je bila resolucija prosvetnih delavcev novomeške šole »Katja Rupena«. Na seji je bil tudi predsednik republiškega zbora sindikata družbenih služb Marjan Jenko. Člani sindikalne podružnice novomeške osnovne šole opozarjajo v svoji resoluciji, da osebni dohodki na šoli niso v sorazmerju z onimi v gospodarstvu in da je potemtakem njihovo vzgojno delo razyrednoteno. Zahtevajo, naj družbeni sklad za šolstvo letos 100-odstotno izpolni svoje obveznosti do šole in naj od 1. septembra 1966 zagotovi povečanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev s tem, da bo za to razdobje dal šoli za 35 do 40 odstotkov več denarja.

V razpravi se prisotni niso mogli ogniti predloga novega zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja in vsega, kar naj bi po mišljenju šolnikov prinesel ta zakon v šolstvo. Tudi na tem sestanku so ugotovili, da je šolstvo v denarnih težavah, novi zakon pa nudi predvsem dolgoročnejšo rešitev. Odveč je torej pričakovati, da se bo s sprejemom novega zakona vse čez noč izboljšalo. To je bila prva ugotovitev v razpravi.

Glede z zakonom predlaganih izobraževalnih skupnosti so menili, da so preozke, razen tega pa ne rešujejo odnosa med občino kot osnovno samoupravno enoto občanov in izobraževalno skupnostjo. Odgovornost občine do šolstva je v predlogu zakona opredeljena preveč megleno.

Prosvetni delavci pozdravljajo ločitev financiranja šolstva od proračunov, saj so bili ti zavoljo objektivnih okoliščin vsaj pri nas nezmogljivi zagotoviti dovolj denarja. Ob sprejemu novega zakona pa nastaja vprašanje: kako prebroditi krizo, v kateri bo šolstvo še nekaj časa? Večina je predlagala spremembo v delitvi narodnega dohodka, čeprav pristojni činitelji, kot je slišati, zavračajo takšno rešitev kot nesprejemljivo. Ena izmed rešitev bi bila tudi v tem, da bi občine v celoti ukinitile svoj prispevek za drugostopenjsko šolstvo, ki naj bo v celoti stvar gospodarstva. V republiški gospodarski zbornici namreč zatrjujejo, da je v gospodarstvu velika pripravljenost za prispevke šolstvu. Če je tako, potem bi gospodarstvo brez večjih težav lahko v celoti samo, brez pomoči proračunov financiralo drugostopenjsko šolstvo.

V razpravi so opozorili tudi na to, da je naše šolstvo še vedno zelo ekstenzivno in da bi bilo marsikdaj ceneje šolati strokovnjake v tujini kot pa doma. Novi zakon pa s samoupravnim mehanizmom v okviru izobraževalnih skupnosti še naprej pogojuje tak-

šno ekstenzivnost v šolstvu. Prosvetni delavci novomeške osnovne šole »Katja Rupena« so poudarili, da že v sto let opozarjajo na neuskladenost osebnih dohodkov tako med šolami v posameznih občinah, kot tudi med šolstvom in gospodarstvom. Republiški organi pa so jih ob teh opozorilih vselej zavračali, češ da se preveč zavzemajo za uravnilovko. Toda vse osnovne šole v SRS delajo po enotnem učnem načrtu in po enakem šolskem koledarju, pri denarju pa se ta enakost v šolstvu neha! Ob koncu razprave so menili, da bo predlog zakona moral določiti stvarne vire za financiranje šolstva, ker sicer ne bo sprejet, pa tudi težkega stanja v šolstvu ne bo rešil!

Vzorna brakada — za enega zajca!

Nad 200 lovcov iz vseh krajev Slovenije je na dan republike sodelovalo v brakadi na divjačino v roških gozdovih. Ob 8. uri so se zbrali v Dolenskih Toplicah, izžrebali lovišča in se z avtobusi odpeljali v dve smeri. Lovili so več dan, pregnali veliko divjačine — lisic, volkov itd., zadeli pa le enega zajca. Po lovu so se zbrali v vrtni zdraviliški dvorani v Dolenskih Toplicah, kjer so bile razstavljene razne lovske trofeje: rogovje srnjadi in jelenov, glave volkov, lisic in divjega prašiča in nagačene živali. Iz krota dvorane je ostro gledal nagačen medved, stiskajoč v krempljih palico. Brakado je organizirala lovska zveza iz Novega mesta. D. G.

Kurirčkov festival za dan JLA

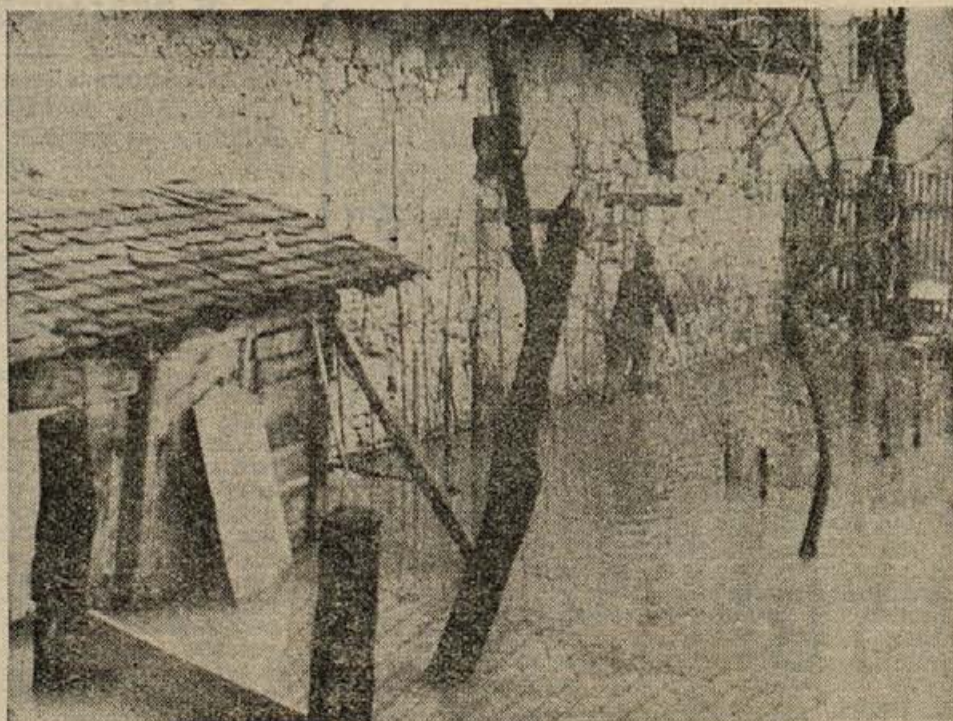
Predstavniki družbenopolitičnih organizacij in JLA v Novem mestu so se na zadnjem sestanku pomenili o letošnjem praznovanju 25-letnice ustanovitve JLA oz. 22. decembra.

Letos bodo v praznovanje vnesli poleg preizkušenih oblik tudi »Kurirčkov festival«. Program bo zajel obisk pripadnikov JLA terenu in delovnih organizacijam. Kjer bodo mogli, bodo imeli skupno kulturno prireditve. Šolska mladina bo pisala naloge o nastanku, razvoju in življenju JLA. Najboljše naloge bodo nagradili, njihove pisce pa bodo sprejeli komandant garnizije in predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Zvečer pred praznikom bo v Domu kulture svečana prireditev, ki jo bodo izvedli mladinci in pripadniki JLA. »Kurirčkovemu festivalu« bo dalo posebno vsebino sodelovanje pisateljev in pesni-

Potujoča razstava o NOB v Novem mestu

Potujoča razstava dokumentov o NOB v Sloveniji in življenju v JLA po osvoboditvi se je v soboto, 3. decembra, dopoldne za kratek čas ustavila tudi v Novem mestu. Ob otvoritvi v Domu JLA je podpolkovnik Matija Božič povedal, da je razstava, ki so jo v počastitev 25-letnice vstaje organizirali GO ZZB in GO SZDL Slovenije ter komanda ljubljanske garnizije, preden je prišla v Novo mesto, obiskala nad 60 krajev po Sloveniji. Podpolkovnik Božič je potem prisotnim vojakom, oficirjem in drugim maloštevilnim obiskovalcem pojasnjeval pomen posameznih dokumentov.

Kaj se vsak tečen zgodi pri nas, vam pove DOLENJSKI LIST!

»JE KAJ SKODE?« Narasla Krka je v Novem mestu poplavila številne vrtove in kleti obrežnih hiš. Na sliki: pogled s Kandijskega mostu. Avtor posnetka Janez Pavlin deli prvo nagrado za »Fotografijo tedna« (ORWO 18 NP 2, 8/60)

Denar za novo šolo!

Ni skrivnost, da Novo mesto nujno potrebuje predvsem novo osnovno šolo. O tem — in o oblikah, kako zbrati prva potrebna sredstva zanjo — bo prihodnji teden razpravljala občinska skupščina, prav tako pa bomo o tem razpravljali na sestankih krajevnih organizacij SZDL te in prihodnje dni. Dovolite skromen predlog:

Smo pred novoletnimi prazniki, ko številne delovne organizacije po stari, lepi, a hkrati tudi dragi navadi izdajo za razne čestitke, pisma, tiškovine in razne druge oblike voščil (ter daril) težke sto in stotisočake! Kaj če bi se tej navadi odpovedali v korist zbirke za novo šolo? Delovni kolektivi bi čestitali svojim poslovnim prijateljem, naročnikom in kupcem prek domačega glasila SZDL, kjer bi jih taka čestitka stala malenkost, pravo vrednost čestitke pa bi nakazali bodisi preko nas ali naravnost na ustrezen zbirni račun pri ObS Novo mesto. Mimogrede bi se nabralo več deset milijonov! Ne bi bili vrženi stran (taka usoda čaka vedno vse čestitke!), pač pa namenjeni našim otrokom!

Dolenjski list daje prvi, čeprav žal le zelo skromen zglede: spet se odpovedujemo vsem izdatkom za novoletne čestitke, namesto tega pa bomo prispevali v tak sklad, če ga bo ObS ustanovila. 100.000 starih dinarjev.

Delovne organizacije prosimo da o tem razmislijo, predvsem pa, da posnemajo zglede z močnejšimi, večjim vstopi! Na skladih skupne porabe in v rezervnih skladih leže tudi v naši občini milijoni in deset milijoni sredstev. Uporabimo jih s srcem v plemenite, koristne namene — za našo mladino, našo bodočnost!

Uredništvo in uprava
DOLENJSKEGA LISTA

Mali kulturni barometer

V KNJIGARNI MLADINSKE KNJIGE smo izvedeli, da bo nov način poslovanja z devizami omogočil uvoz knjig in revij. Knjižarnarji že zbirajo naročila za inozemske revije in knjige iz vseh strok. Revije bodo sorazmerno poceni, medtem ko bodo knjige dokaj dražje, saj so na tujem trgu cene knjig višje kot na našem.

Kupec knjig v Mladinski knjigi lahko med 100 knjigami, ki so na posebni polici na izbiro, dobi 30-odstoten popust, če vzame najmanj tri knjige iz tega izbora. Med knjigami je nekaj umetniško-zgodovinskih razprav (Panjske končnice) in zvezki zbirke Kondor.

TE DNI JE PRISPELA V STROKOVNIH KROGH DOLGO PRICAKOVANA KNJIGA — slo-

venski Anatomski atlas v treh knjigah.

POVPRASALI SMO TUDI PO SLOVENSkih LITERARNIH REVIJAH. V knjigarni so nam povedali, da bodo poskušali dobiti revije po knjigotiskarskih cenah in dogovorili smo se, da bodo na vidnem mestu v izločbi. 1. januarja bodo s posebnim napisom razstavili v izločbi tri osrednje slovenske literarne revije: Sodobnost, Dialoge in Probleme. (Pred tedni smo pisali o tem, da v Novem mestu ni mogoče v nobeni prodajalni kupiti teh revij, kar kaže na dokajšnjo mero nezanimanja novomeških posredovalcev knjig za sodobna dogajanja in informiranost v literarnem življenju Slovenije).

Dedek Mrz se že pripravlja na obisk otrok

V Gluhi lozi na Gorjancih je stric Decembar že prebudil dedka Mrza iz dolgega spanja... Dedek nam je pred dnevi sporočil, da bo letos obiskal tudi otroke v naši občini! Oglasil se je že v tej in oni trgovini in pogledal bogate izbire blaga. Za otroke v Novem mestu bo dedek priredil sprejem v dvorani Doma kulture, kjer bo razdelil darila.

STARSI, KOLEKTIVI, SOLE, OTROŠKI VRTCI in drugi naj pravočasno sporočijo svoje želje o sprejemu dedka Mrza! V novoletni občini bo dedek Mrz obiskoval otroke v dneh od 26. do 30. decembra.

Prizor iz »Treh mušketirjev«. Slika je bila posneta na skušnji. (Foto: Viktor Berk)

»Trije mušketirji« iz Celja v Novem mestu

Slovensko ljudsko gledališče iz Celja bo gostovalo v Novem mestu — 9. decembra ob 16. in 20. uri v Domu kulture — s parodično priredbo popularnega Dumasovega romana »Trije mušketirji«. To bo prvo gostovanje celjskega gledališča v letošnji sezoni. Delo sta priredila za oder Roger Planchon in Claude Lochy, prevedel in zreziral pa ga je Andrej Stojan. Zgodba na odru je ostala ista in isti so tudi junaki. Se vedno so to hrabri in pošteni vitezi, ki vneto vihtijo svoje rapirje. Le svet, v katerem zdaj živijo, je čisto drugačen in drugačen so tudi vrednote, za katere se borijo. Pravzaprav — imena so še ista, le da za nas to niso več vrednote.

S temi skopimi vrsticami bi lahko okarakterizirali to posodobljeno komedijo o »Treh mušketirjih«, ki je namenjena mladim kakor starim. Veliko v njej hudomušnega prevračanja v smešno; tisto, kar je nekoč veljalo za nape-

to in vznemirljivo, je danes le še prizanesljiv nasmeš naših mladostnih fantazij, lahko pa tudi nedolžno ponorčevanje iz nekih bralcev, ki še danes navdušeno prebirajo črno-belo literaturo.

Nastopil bo domala ves an-

Poljudna predavanja na podeželju

Občinski odbor Socialistične zveze in Zavod za izobraževanje kadrov v Novem mestu sta pripravila pisan spored poljudnih predavanj za podeželje. Nekaj jih je že bilo in so vzbudila precejšnjo zanimanje. Dogovorjeno je, da bi bila predavanja letos v sedmih občinskih središčih, v prihodnjem letu pa, če bo dosežen pričakovani uspeh, bi dejavnost še razširili.

Prvo predavanje v tej sezoni bo danes, 8. decembra, ob 19. uri v Sentjerneju. O osebni higieni žene s kontracepcijo bo govorila dr. Mimi Malešič. 13. decembra ob

sambel celjskega gledališča, mnogi celo v več vlogah hkrati. Kostumi so delo Vide Zupan-Bekičeve, scena Vladimirja Rijavca, lektor je Majda Krizajeva, glasba in glasbeno vodstvo pa je v rokah Eda Goršiča. JANEZ ZMAVC

19. uri bo v Žužemberku

daval Tit Doberšek o sadjarstvu in vinogradništvu. 14. decembra ob 19. uri bodo v Dolenjskih Toplicah poslušali predavanje dr. Boža Oblaka o raku. 15. decembra ob 19. uri bo v Žužemberku inž. Fani Lekše govorila o gnojenju s hlevskim gnojem. 16. decembra ob 19. uri bo v Prečini dr. Božo Oblak ponovil predavanje o raku. 20. decembra ob 19. uri pa bo spet v Straži in 21. decembra ob 19. uri tudi v Stopičah govorila dr. Mimi Malešič o osebni higieni žene s kontracepcijo.

Avtobus podiral smernike

3. decembra zvečer je vozil iz Zagreba proti Ljubljani Renato Prodan »Slavnikova avtobus«. V Ružni vasi mu je po levi pripeljal neki avto, ki je prehitel vozila pred seboj. Avtobus se je umaknil na desno bankino, podri dvoje smernikov in na srečo spet spjel na cesto. Škoda so ocenili na 150 Ndin.

PODJETJA V NOVOMEŠKI OBČINI že več let izvažajo najrazličnejše blago. Med najuspešnejšimi izvozniki je NOVLES, ki je v letošnjem prvem polletju iztržil na tujih tržiščih več kot vsa ostala industrija.

VEČINA DELOVNIH ORGANIZACIJ v novomeški občini že ima 42-urni delovni teden. Na skrajšani delovni čas so delovne organizacije prešle pretežno letos. Občinska skupščina skoraj na vsaki seji potrdi kakšno organizacijski program za prehod na skrajšani delovni teden.

OB ZADNJEM POPISU prebivalstva (1961) je v novomeški občini živelo 45.457 ljudi, od tega: 44.429 Slovencev, 413 Srbov, 397 Hrvatov, 14 Makedoncev, 26 Črnogorcev, 4 muslimani in 17 nepredeljenih Jugoslovancev, 1 Siptar, 16 Madžarov, 7 Turkov, 3 Bolgari, 12 Čehov in 118 drugih. Ob tem popisu je bilo več kot 18.000 poročenih in nad 11.000 samskih

P. J.

Lep športni dan

Lep sončen dan in dobri sodniki so pripomogli k zanimivim igram na drugem športnem dnevu novomeške gimnazije. Dijaki so se pomerili v košarki, rokometu, odbojki in nogometu, presenetila pa so dekleta, ki niso prav nič zaostajala za sošolci. Med njimi je v košarki zmagal II. a razred, v rokometu pa v prvi skupini II. c, v drugi skupini pa I. b. V odbojki je prvo mesto zavela ekipa IV. b razreda iz učiteljskega. Med dijaki je v košarki zmagal IV. ab, v rokometu I. b, v nogometu pa IV. cb, v odbojki pa IV. cb razred. V rokometni tekmi sta se pomerili moštvi učiteljskega in gimnazijskega učiteljskega z rezultatom 16:8, predvsem zaradi tega, ker so za gimnazijo igrali večinoma mlajši igralci iz nižjih letnikov.

Spet je mimo sedem konferenc SZDL

Občani novomeške občine so se v minulem tednu sestali na sedmih letnih konferencah Socialistične zveze in kritično obravnavali uspehe in neuspehe. Konference so bile v Podhosti, Brusnicah, Soteski, Beli cerkvi, Podturnu, Malem Podljubnu in Dolenjskih Toplicah.

PODHOSTA: o kmetijskih vprašanjih

Na letni konferenci so pretežno obravnavali vprašanja kmetijskega področja: cene kmetijskih pridelkov in živine in kooperacijske odnose. V zvezi s socialnim zavarovanjem kmetov tam še ni vse jasno. Občani so se navdušili za predavanja, ki jih prireja Zavod za izobraževanje kadrov in SZDL. Občinski odbor je na konferenci zastopal inž. Jože Tanko.

BRUSNICE: kdo ima prav?

Občani so imeli skupno konferenco SZDL in krajevne skupnosti. Na površje so prišla predvsem komunalna vprašanja. Našli so jih toliko, da ni mogoče vseh zbrati. Kaže pa, da med prebivalstvom ni soglasja. Odločili so se, da bodo zavrnilli uvedbo samoprispevka, namenjenega tistim, ki ga razpišejo. Brusničani pa vendarle ne morejo pričakovati pomoči od drugod, dokler ne bodo dobro pomešili pred svojimi pragovi! S sedanjim programom, ki prav gotovo ni primeren času, ne bodo prišli nikamor. Njihovo razpravo je poslušal tudi republiški poslanec Zvo. ne Suštaršič.

SOTESKA: o prihodnosti žage

Na konferenci je bilo največ slišati o trenutno najbolj perečem vprašanju — vprašanju žage. Občane zanima prihodnost tega obrata oz. njegova preusmeritev. Kaže, da so že narejeni koraki za to stvar. Pred odločitvijo bo treba napraviti temeljito analizo. Občinski odbor SZDL je zastopal Kostja Virant.

BELA CERKEV: o komunalnih vprašanjih

Pogovarjali so se o gospodarskih vprašanjih, predvsem tistih, ki jih po svojih močeh dalj časa tudi že rešujejo. Omenili so tudi združitev s KO SZDL Kro. novo — Družinska vas. Odločno zahtevajo rešitev za žage venecijanke. Konference se je udeležil tudi član IO ObO SZDL Janez Potočar.

PODTURN: asfalt, vodovod, samoprispevek

Konference se je udeležilo veliko članov, želeli pa so odgovor na vprašanja, ki so za njega najbolj pomembna. Sem sodijo: asfaltiranje ceste, ureditev vodovoda, kanalizacija, samoprispevek. Predvsem so hoteli zvedeti, kaj

je z asfaltiranjem ceste. Cutiti je bil, da so občani pripravljani za reševanje marsičesa. Franc Kotnik se je konference udeležil v imenu ObO SZDL.

MALI PODLJUBEN: še naprej samostojni

Konferenca je imela pisan dnevni red. V ospredju so bila gospodarska vprašanja, ki jih bo sčasoma reševala krajevna skupnost. Povedali so, da se njihova KO ne bo priključila KO SZDL v Bircni vasi, ker so se premislili. Za predsednika je bil imenovan Jože Mišjak, ki bo s pomladnim odborom poskušal razgibati organizacijo. Konferenci je prisostvoval tudi Franc Golob, ki je zastopal občinski odbor SZDL.

DOLENJSKE TOPLICE: obračun dejavnosti

Razen o komunalnih vprašanjih (vodovodu, elektrifikaciji), ki se počasi rešujejo, so spregovorili tudi o gospodarjenju v kmetijskih organizacijah. Končali so razpravo o zdravilišču, o katerem bodo posej in čedalje bolj govorili le njegovi samoupravni organi. Za republiškega poslanca so evidentirali Zvoneta Perca, za občinske odbornike pa: Franca Markoviča, Franca Mlinarja, Jožeta Persino in Zupanciča iz Selšč. V imenu ObO SZDL sta se konference udeležila Zvone Perc in Dušan Zupanc.

sd

Umrli na cesti

V nedeljo, 27. novembra zjutraj, so našli na cesti Sentjerneje—Orehovica mrtvega Mirka Florjančiča z Vrha pri Sentjerneju. Ker je že več let bolehal za padavico, domnevajo, da ga je tudi tokrat vrgla. Podlegel je rani na desnem sencu.

Vsakogar, ki je Mirka poznal, je vest o njegovi smrti hudo pretresla. Nikoli ni nikomur kaj žalega storil, rad pa je pomagal, kdor ga je pomoči prosil.

Da je bil Mirko pri ljudeh res priljubljen, se je videlo dva dni kasneje, ko so ga spremili na njegovo zadnjo pot. Sentjernejski okteti mu je v slovo zapel nekaj žalostink.

Mirka ni več med nami, ostal pa bo njegov duh in zglede, kako ljubiti slovensko zemljo.

POLDE MIKLIC

Novomeška kronika

JUTRI, 9. DECEMBRA, bo gostovalo v Novem mestu celjsko gledališče z Dumasovimi »Tremi mušketirji«.

V Domu kulture bodo nastopili popoldne ob 16. uri za mladino in ob 20. uri za odrasle. Vstopnice so v predprodaji.

MED MLADINO je že ustalje na nelepa navada — risanje in piisanje po zidovih. V mestu skoro ni hiše ne zidu, kjer ne bi zasledili napisov, kot »Meta je kozas«, »Tomo je osek« in še kaj drugega. Taki napisi se pojavljajo celo na novih stanovanjskih blokih in tudi na zidovih, ki so bili komaj prepleskani. Lastniki hiš so ogorčeni in pravijo, da bodo oklofotali vsakega nepridiprava, če ga zalogijo, ne glede na to, čigav je.

PRED 24. STANOVANJSKIMI BLOKI Nad mlino stalno parkira več tovornjakov. Majhen in zelo bizen prostor pred bloki ni ravno primeren za počivališče večjih vozil, toda to še ni najhuje. Stanovalec zelo moti predvsem to, da že v zgodnjih jutranjih urah, okoli 5. ali še prej, lastniki grejejo motorje s precejšnjim hrupom. Če se to zgodi med prazniki in ob nedeljah, kakor med prostimi dnevi za 29. november, je jeza

pregodaj zbuženih menda upravičena.

VSE PRODAJALNE S CEV. LJI so bile letos precej dobro založene z gumijasto obutvijo, vendar je moker vreme povzročilo, da so vsem zaloge pošle. Pri Paniki so v dveh dneh prodali 300 parov gumijastih škornjev, pri PEKU so razprodali že 3 pošiljke, podobno pa je bilo tudi v drugih trgovinah. Nepodložene visoke gumijaste škornje ponekod še imajo, vendar samo izredno majhne ali velike številke. Nove pošiljke gumijaste obutve so baje že na poti.

V PRODAJALNI MLADINSKE KNJIGE so prve dni decembra že začeli prodajati novoletne okraske. Precej so povečali tudi izbiro aktov, vaz, okrasnih krožnikov, prtičkov in drugega blaga, primernega za darila.

GIBANJE PREBIVALSTVA — rodila je Martina Pirkovič s Partizanske 37 — deklica.

DREVI ob 19. uri bo v pro-

Dolžnosti skupščin za razvoj telesne kulture

V zaključni fazi se nahaja zakon o telesni kulturi in športu, ki bo obsegal problematiko telesne kulture v najširšem smislu in problematiko.

INDUPLATI: Novo mesto 4:1

27. novembra so nogometaši Novega mesta izgubili prvenstveno tekmo z moštvom Induplati iz Jarš z rezultatom 1:4. Ekipa Novega mesta je bila močno oslabiljena, saj nekateri igralci tekmovala ne jemljejo resno in pušajo solgarce na cedilo. Nešportne poteze bi bilo vsekakor treba kaznovati.

Krmeljki športniki med seboj

V počastitev dneva republike so se v Krmelju pomerili med seboj športniki SVOBODE IN METALNE. V šahu so zmagali brez poraza svobodnjaši s 4:1, medtem ko so bili v kegljanju boljši igralci METALNE in so zmagali s 121:103. Za METALNO sta podrla največ kegljev Kostrevec in Senčar, za SVOBODO pa Aloja Končina.

ko športnega gibanja, vključujoč tudi vrhunski šport. Komisija zveznega in kulturno-prosvetnega sveta bo te dni dala v pretres svetom končni predlog zakona.

V skladu z ustavo FLRJ, z republiškiimi ustavi in občinskimi statuti so v predlogu zakona predvidene tudi dolžnosti občinskih skupščin za razvoj telesne kulture in športa. Predvsem se poudarja, da morajo občinske skupščine zagotoviti pogoje za razvoj telesne kulture svojim državljanom v skladu z zaobljitvijo njihovih materialnih, socialnih, kulturnih in drugih kupnih potreb. V konkretnih načrtih razvoja občin morata dobiti tudi telesna kultura in šport svoje odgovarjajoče mesto.

S predlogom je predvideno, da je dolžnost občinskih skupščin in njenih organov skrbeti, da neposredni nosilci obvez in nalog na področju telesne kulture, kot so šole, delovne organizacije, krajevne skupnosti, družbene organizacije, in prav posebno

športne in druge organizacije, uspešno izvršujejo svoje naloge na področju telesne kulture in športa. Občinska skupščina mora od časa do časa pretresti stanje in problematiko telesne kulture in športa na svojem ozemlju, ter usklajati in koordinirati aktivnosti pristojnih faktorjev.

Dolžnost občinske skupščine je zagotoviti delovanje odgovarjajočih strokovnih služb v občini. To pa so osnovne organizacije za telesno kulturo in šport, športni centri, prosvetno-pedagoški zavodi, športne ambulante in podobno, ki se sistematično ukvarjajo z razvojem telesne kulture in športa v komunah.

Prav tako bo naloga občinske skupščine, da usmerja in da se udeležuje gradenj objektov za telesno kulturo, da spodbuja udeležbo delovnih

organizacij, izobraževalnih skupnosti in državljanov za investicije na tem področju in za uresničenje skupnih programov. V ta namen bo izdajala odloke, sklepe in priporočila, za katere je pooblaščenca. S svojimi odloki bo uravnavala izkoriščanje objektov za telesno kulturo in šport.

Občinska skupščina mora ustvariti pogoje za združevanje in samoupravljanje državljanov z namenom, da zadovolji njihovim potrebam na področju telesne kulture in športa. Prav tako ona ustanavlja sklade za telesno kulturo in šport in odreja način zbiranja in razdeljevanja denarnih sredstev.

In končno v skladu s koristimi in možnostmi občinska skupščina podpira razvoj vrhunškega športa.

D. Radivojevič

Že drugi za Horvotov memorial

V počastitev dneva republike so se v Kočevju namiznoteniški igralci pomerili na 2. republiškem turnirju za Horvotov memorial. Za tekmovalce, ki ga je organizirala namiznoteniška zveza Slovenije, se je prijavilo 12 moških in 8 ženskih ekip — 50 posameznikov v skupini A ter 38 v skupini B in 14 posameznice. Udeležba je bila precej velika in kvalitetna, čeprav se tekmovalci kot navadno niso udeležili Stajerd, ki trdi, da je Kočevje preveč oddaljeno.

Med moškimi ekipami je zmagala ljubljanska Olimpija pred kranjskim Triglavom in Ljubljano; med ženskimi pa Jeseničanke pred Olimpijo in ljubljansko Ilirijo. Vrstni red pri posamezniki pa je bil tak: moški, A skupina: 1. Vecko (Olimpija), 2. Klevišar (OI), 3. Kastelec (OI), 4. R. Prelih (Triglav); B skupina: 1. Sazonov (Olimpija), 2. V. Prelih (Triglav), 3. Privšek (OI), 4. Novak (Triglav); ženske 1. Pavlič (Jesenice), 2. Martinc (Olimpija), 3. Sedej (Jes), 4. Kralj (Olimpija); moški pari: 1. Vecko — Klevišar (Olimpija), 2. Mikeln — Komar (Ilirija); ženski pari: 1. Kralj — Martinc (Olimpija), 2. Kreigher — Cvetek (Ilirija), 3. Dejak — Osterman (Partizan, Kočevje).

Zal na tekmovalni disciplini ni bila taka, kot smo je bili navajeni. Vzrok je bil verjetno tudi to, da so se tekmovalci udeležili sami mladi tekmovalci brez vodnikov.

A. ARKO

Mojster Rabar v Črnomlju

24. novembra je v Črnomlju igral internacionalni šahovski mojster Braslav Rabar simultanko proti 23 šahistom. Po petih urah je 16 partij dobil, 5 remiziral, 2 pa izgubil. Mojstra sta premagala Vinko Piber in Djordje Vujović, remiziral pa so: črnomaljski pionirski prvak Tomaž Skrbinišek, Pankracij Zupanc, Ivan Zlogar, Tone Zlogar in Dušan Vujović. Pred pričetkom je Rabar komentiral šahovsko olimpiado. Zal, na simultanki ni bilo mladincev.

STEVAN VIDOVIČ

V Sevnici vodi Stopar

V Sevnici se je začelo kegljaško tekmovalstvo za pokal kluba. V disciplini 1 x 200 lučajev bodo tekmovalce posameznikov zaključili 20. decembra. Trenutno presenetljivo vodi Branko Stopar s 786 podprtimi keglji. Sledijo mu: Sušin 739, Cigler 723, Požek 721, Radaj 703, Barovič 687 in Abran 676. Ker bo tekmovalo še okoli 30 kegljačev, ni mogoče trdit, kdo bo klubski prvak, čeprav je vodil Stopar, ki je v vrst mlajših kegljačev, dosegel prav dober rezultat.

J. BLAS

Imamo, a ne znamo!

V Novem mestu imamo na Lokl precej športnih objektov, ki so bili zgrajeni z velikimi finančnimi in drugimi težavami. Ugotavljamo pa, da jih športniki uporabljajo le v letnem času in še to mnogo manj, kot smo ob gradnji pričakovali.

Zdaj, ko je športne naprave prekril sneg, so igrišča pozabljena. Popolnoma ravna smežna odeja priča, da človeška noga še ni stopila za žično ograjo. Torej gre za neizkoriščene kapacitete!

Pred vojno smo imeli v Novem mestu en sam splaniran prostor za šport, kjer je zdaj teniško igrišče, a je bil tudi pozimi vselej uporaben. Polivali so ga z vodo in številni drsalci so prišli na svoj račun. Tudi velik del mladine se je zbiral na drsalšču, danes pa mladina z mesta zaseda stole v obeh delikatesah in še kje drugje ter posedaja v dimu.

Športnih igrišč imamo mnogo več, kakor smo jih imeli nekdaj, toda ne znamo jih tudi v zimskem času izkoristiti. Pred dvema letoma je TVD Partizan še obljubil drsalščo. Nekateri člani so poslali na ogled le v druge kraje, zaradi izkušnje... a iz vsega ni bilo nič!

Če se društvo ne zgane in ne znajde, obstaja še druga možnost: eno od športnih naprav naj bi čez zimo dali v uporabo kakemu zasebniku. Verjetno bi se našel kdo, ki bi se mu izplačalo delati led in pobirati vstopnino!

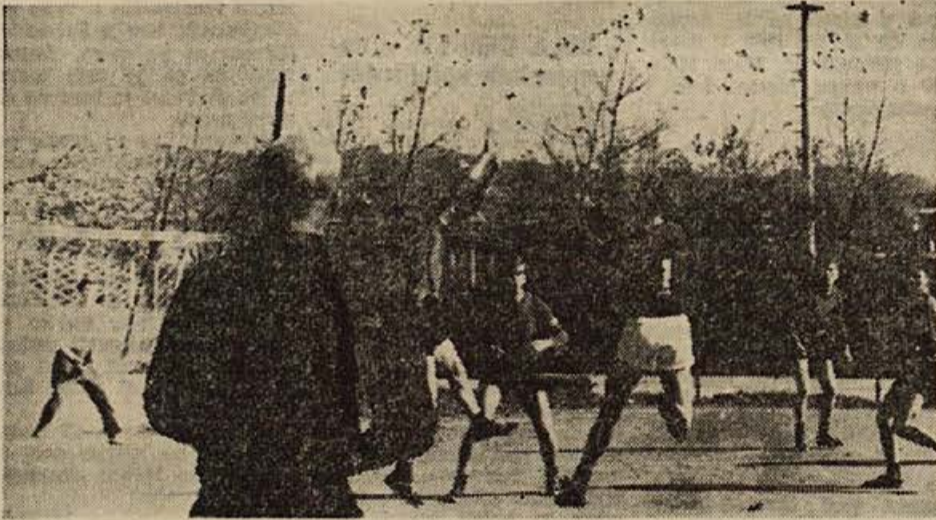
MLB

ANDREJ ARKO

Proslave ob 60-letnici telesne kulture v Ribnici

26. novembra so se začele v Ribnici proslave v počastitev 60-letnice telesne kulture v Ribniški dolini. V dvorani Partizanovega doma so odprli razstavo o razvoju telesne kulture. Naslednji dan je bila na sporedu telovadna akademija, ki se je udeležil — žal le kot gledalec — tudi Miro Cerar. Za dan republike je bila svečana seja občinske zveze za telesno kulturo, v avli Partizanovega doma pa so odkrili spominsko ploščo telesnovzgojnim delavcem in športnikom, padlim med NOB. Prireditve v okviru proslav 60. obletnice telesne kulture v ribniški občini se nadaljujejo.

r.

NAPADALEC ROKOMETNEGA MOSTVA iz Krškega v akciji. Tekma, ki je bila odločilna za naslov jesenskega prvaka zasavske lige, se je končala v prid Krčanov (Foto: Stane Iskra)

Pa vendarle sprašujem: »Komu to koristi?«

Ob članku »Še enkrat: Komu to koristi?«, ki je bil objavljen v 45. številki Dolenjskega lista, nimam namena kaj dokazovati. Na podlagi dokumentacije je jasno, za kaj atletska reprezentanca Dolenjske ni nastopila v Novi Gorici. Ta dejstva pa so precej drugačna, kot jih je prikazal dopisnik v Ljubljanski domovniku, ko piše o nedolžnosti Dolenjcev pri tem trestanku, kar je dalo povod za moj prvi dopis. Dejstva pa so tudi dokaj drugačna od tistih, o katerih piše v odgovoru komisija za atletiko pri občinski zvezi za telesno kulturo Novo mesto. Za drugi del navedene odgovora je značilno izmaganje iz resničnega stanja, obenem pa zveni kot klic, češ od kod meni pravica za to pisanje. Da ne bi bilo dvomov in ker smatram prizadevanja komisije moje kritične pripombe kot žuganje in dajanje moralnih naukov, sem dolžan svoje pisanje pojasniti.

Prvi sestavek sem napisal kot član odbora društva, ki sodeluje v atletski tekmovalni coni za Dolenjsko, ki ima sedež v Novem mestu. Izpolnil sem dolžnost do skupine članov dolenjske atletske reprezentance iz društva TVD Partizan Kočevje, katerim je bilo tako onemogočeno tekmovalje, ki ga je vse do letos v veliki meri pospevala tudi dolenjska tekmovalna cona. Ker sem bil pri ustanavljanju

te cone v Novem mestu sam navzoč, naj omenim, da od komisije, ki je podpisala odgovor na moj prvi dopis, ni bilo nobenega. Ne gre za to, kje želijo novomeški

Kepljači so se pomerili v Kočevju

V počastitev 29. novembra so se za prehodni pokal kegljaškega kluba Kočevje v 8 krat 200 lučajih pomerile ekipe Goranin iz Delnice, Brest iz Cerklje, novomeški Pionir in domačini. 26. novembra sta se pomerili moštvi Bresta in Pionirja. Igra je dala slutiti, da domačini letos ne bodo mogli tretjič zapovrstjo osvojiti pokala in ga tako dobiti v trajno last. Brest je dosegel 6520 kegljev, kar je nov rekord kegljašca (Grom 854, Torič 854). Drugo mesto so zasedle Delnice s 6311 podprtimi keglji, tretji je bil novomeški Pionir s 6296, četrti pa Kočevje s 6215.

Kepljašče je bilo letos preurejeno, kar se pozna tudi po rezultatih. Vsi gostje so se o njem pohvalno izrazili, pomankljivost je le v tem, da omevanje ni urejeno, kar ne dopušča organizirati večje tekmovalnje.

športniki tekmovali, saj je to njihova stvar. Dolžnost našega društva oziroma skupine članov reprezentance je, da vprašamo, zakaj je do izpada sploh prišlo: želimo zvedeti, zakaj so športniki ostali doma. Tekmovalcem moramo pojasniti, kaj je v tem primeru naredilo vodstvo dolenjske tekmovalne cone (če se obstaja ali če se ni mogoče spremenila v komisijo za atletiko pri ObZTK Novo mesto, ki je smatrala, da je potrebno odgovoriti na moj sestavek).

Pisal sem tudi kot stalni športni dopisnik Dolenjskega lista za območje Kočevske in menim, da lahko dam svoje pripombe, da bi zato moral pojasnjevati, v čigavem imenu to pišem. Pod sestavek se tudi podpisem in ga lahko vedno tudi zagovarjam. Prepričan sem, da bomo morali tako vprašanja na primerenem shodu sporazumno spraviti v red ali pa je brez pomena, da bi društvo TVD Partizan Kočevje še naprej sodelovalo v tekmovalni skupnosti oziroma cona, ki na tak način obravnava, zastopa in izpolnjuje obveznosti do drugih tekmovalcev.

In končno: pisec, ki žuga, kakor je med drugim zapisala komisija, ni latk na področju telesne vzgoje v manjših društvih na podeželju, saj obdeluje to nevalžno njivo že več kot 48 let!

Pogovor z zdravnikom

Bolezni in poškodbe očesne veznice

Človeško oko je sestavljeno iz precej različnih delov. Najpogostejše so bolezni očesne veznice in tudi njene poškodbe. Zaradi tega jih je dobro spoznati, da bomo vedeli, kako naj ravnamo vsaj v prvem času, ko iz tega ali onega vzroka še ne moremo do zdravnika.

Pri vnetjih očesne veznice navadno začutimo najprej srbenje oči, veznica pordeči, pojavijo se solze, oko se solzi, ne moremo gledati v svetlobo ne v sonce in ne v druga svetla, blešči nam. Včasih nastopi v trepalnicah krč, na veznici pa se pojavijo različne spremembe, lahko večje ali manjše oteklino, zrnce, sluz, gnoj ali mrena. Bolnik čuti že od začetka, da ima »peseka« v očeh, nekaj se mu v očeh drgne, kakor da bi bile smetne. Pozneje nastanejo včasih tudi ranice.

Seveda so vzrok za vnetje različne bakterije in virusi, ki jih tukaj ne bi našteval, ker v bistvu za bolnika to ni pomembno. Predvsem sta nevarna bacil jetike in virus trahoma, vendar ta dva izredno redko povzročata vnetje veznice. Nastanek vnetja pospeši prehlad, največkrat je kriv moped in sploh prepih.

Če je vnetje na začetku in ne moremo takoj do zdravnika, je kar prav, da umivamo oči s toplim kamiličnim čajem ali vsaj z toplo vodo, predvsem pa, da ne hodimo z mokrimi očmi na prepih in mraz. Ostala zdravila predpiše potem zdravnik.

Poškodbe veznice so zelo pogostne. Vsak dan je v zdravniških ordinacijah največ bolnikov, ki pridejo zaradi oči, s tujkom v očesu. Če se tujek ni zapičil v oko, ga lahko odstranimo tako, da pridignemo zgornjo veko in s konico roba čistega robčka skušamo pomesti tujek v smeri proti nosu. Navadno to dobro uspe. Če ne gre, potem je nujna zdravniška pomoč, sicer bo nastalo grdo vnetje.

Najbolj nevarne so poškodbe oči s kisljinami ali pa lugi. Največkrat pade v oko apno s stropa ali kako drugače. Posledice so lahko zelo hude, celo slepota. Poškodovanca moramo takoj položiti na hrbet in mu s curkom čiste vode z vate, robca ali podobnega izplaviti čim več jedke snovi iz očesa. Potem je potrebno oko zavestati in poškodovanca čim hitreje odpraviti do zdravnika. Podobna nevarnost grozi očem tudi od drobcev kopirnega (»tintnega«) svinčnika; ki pri siljenju kaj radi zaidejo v oko.

Svetlobne poškodbe nastanejo pogosto pri varjenju, pa tudi pri smučanju na visokih gorah, ki so obiljane od sonca. V takem primeru nastanejo hude bolečine kakih 12 ur po poškodbi, torej navadno ponoči. Oči zelo bole, so močno rdeče. Res ne vem, kaj sili mlade ljudi v to, da pri varjenju ne uporabljajo zaščitnih temnih očal, pri smučanju v gorah pa ne protisončnih očal. V vsakem primeru mora svetlobno poškodbo videti zdravnik, ki bo ukrepal strokovno.

Dr. Božo Oblak

Jubilejno praznovanje dneva JLA v Beli krajini

Vsako leto dan armade svečano proslavimo ne le v Črnomlju, temveč tudi v drugih krajih občine. Letošnje praznovanje jubilejne 25-letnice vstaje naših narodov in ustanovitve JLA bo še posebej skrbno pripravljeno, saj so predstavniki družbenopolitičnih organizacij in črnomaljske garnizije sprejeli program prireditve že prejšnji mesec.

Sklenjeno je bilo, da bo že v začetku decembra organizirana razstava slik o narodno-osvobodilnem gibanju v Sloveniji in o povojnem razvoju JLA, manjše razstave pa naj bi bile tudi na vseh populnih osemletkah. Do 22. decembra bodo oficirji JLA skupno z rezervnimi oficirji in podoficirji obiskali vse šole v obeh občinah Bele krajine in učencem obujali spomine na doživljanje iz minule vojne. V Domu JLA bosta dve srečanja mlajših oficirjev z dijaki gimnazije in z mladinci iz vrst delavcev. Do 20. decembra bo tudi ekipno tekmovalje v šahu in streljanju med črnomaljsko garnizijo, ekipo združene rezervnih oficirjev in podoficirjev ter nekaterimi drugimi ekipami. Najboljši bodo dobili tudi prehodne pokale.

Blas — brzopotezni prvak Sevnice

Za dan republike se je za brzopoteznega prvaka SK »Milan Majcens« v Sevnici potegovalo 12 šahistov. Zmagal je Janko Blas s 10 točkami; 2. Miro Gačnik (9 in pol), 3. Boris Kozamecnik (8), 4. Plazar (7,5), 5. Korosec (7), 6.—8. Harlander, Marolt in Prosenik (po 6) itd.

Somrak med prvo osmerico v Kočevju

29. in 30. novembra je bil v Kočevju 2. republiški namiznoteniški turnir za člani in članice. V eliti najboljših slovenskih igralcev se je Novomešan Marjan Somrak uvrstil med prvih osem, kar je odličan rezultat glede na to, da že nekaj mesecev ni treniral. Razveseljivo je, da pristači celuloidne žogice spet stopili za zelene mize, saj so bili nekdaj Novomeščani med najboljšimi igralci namiznega tenisa.

Dragatuški pionirji za dan republike

26. novembra so dragatuški pionirji priredili proslavo v počastitev dneva republike. Na ta dan so se že dalj časa skrbno pripravljali. Na proslavi pa se je pokazalo, da njihov trud ni bil zaman. Videli smo mlade recitatorje, igralce, pevce in peslce. Posebno so se izkazali člani telovadnega krožka, ki so na blazinah in koci pokazali kar lepe spretnosti. Deležni so bili priznanja.

MARA BRODARIČ

Kolektiv hotela „KANDIJA“ se brani sam

20. oktobra letos je Dolenjski list objavil članek pod naslovom: »Rad bi vedel za svojo pravico...«. Naš kolektiv je članek prebral zelo pozorno in z namenom, da ugotovi, koliko kritike v članku je upravičene in kaj moramo storiti, da se v prihodnje izognemo napakam in javni kritiki. Dne 22. oktobra se je sestel naš delavski svet in razprava o članku je bila posebna točka dnevnega reda. Po vsem tem lahko vsakdo presodi, kolikšno pomembnost pripisujemo članku, lahko pa tudi presodi našo pripravljivost, da napake in nerednosti v našem delu popravimo.

Toda ko smo zaman čakali, da bo isti novinar, ki je tako zbrano in potrpežljivo poslušal samo enega bivšega člana našega kolektiva in obelodanil njegove neresnice, prišel tudi k nam in hotel zvedeti mnenje še vseh drugih članov kolektiva, da bo javnost informiral tudi o drugi strani zadeve, smo, žal, sami ugotovili, kdo pri nas, kar se pravice tiče, živi na veliki nogi. Ne preostane nam torej drugega, kot da se branimo sami.

Smo majhen delovni kolektiv, skoraj družina, in kot povsod drugod je tudi pri nas nekaj dobrega in marsikaj slabega. Naš delavski svet je prošil, naj pride v

podjetje komisija za družbeni nadzor, ki naj ugotovi, ali imamo slabosti več kot dobrih lastnosti in kaj naj storimo. To po našem mnenju zadostuje, da v svoji obrambi ne bomo prali perila in odgovarjali na vsa obrekovanja v članku. Zdi pa se nam potrebno, da osvetlimo nekaj najpomembnejših stvari:

Kdo je Franc Jančar, ki ga je novinar pripeljal na javno tribunalo in ga javnosti predstavil kot kvalificiranega gostinskega delavca, ometa dveh otrok, čigar žena ni v službi in mu je zadnjega oktobra letos v našem podjetju otekel odpovedni rok?

Bralci naj si o anodolžni žrtvi sami ustvarijo sodbo.

Odlučba, ki je bila izdana na podlagi gradiva disciplinske komisije, nosi številko 239/65 in datum 16. oktobra 1965. Franc Jančar, kvalificirani natakar — disciplinski prestopnik: a) Zaračunaval je gostom gostinske storitve dražje, kot so znašale cene na ceniku. b) Zaradi nepravilnega blokiranja je neopravičeno prodal dva naravna zrezka namesto enega in si različno prisvojil. c) Kupil je vino po ceni sčez ceno in ga prodal po ceni cenika. d) Popil je s gosti in istim gostom konzumacije nepravilno zaračunal. e) Kvaril je ugled podjetja in rušil delovno disciplino, s tem da je sodelavcem dajal razne primike, jim grozil in se z njimi prepiral.

Podjetje je bilo kaznovano od gospodarskega sodišča zaradi pokvarjenega mesa s 500.000 stari- minarji, direktor in kuharica pa s po 20.000 stari- minarji. — Preiskava v podjetju je dognala: Franc Jančar je gostu serviral biftek. Biftek je bil pokvarjen. Glavna priča je bil kvalificirani

natakar Franc Jančar. Sanitarne, mu inspektorju je dal uradno izjavo, da je videl črva na bifteku. (Izjava je dal, ko je bil še polnopraven član kolektiva hotela »Kandija« v Novem mestu.) Če je res videl črva na bifteku, kar pa je dvomljivo, bi bila njegova dolžnost, da biftek vrne kuhinji, s čimer bi rešil podjetju čast in ga obvaroval kazni. Disciplinska komisija pa bi kaznovala kuharico. — V 12 letih je bil v hotelu »Kandija« v Novem mestu samo en primer, da bi kdo vino krstil z vočjo. Ta primer se je zgodil letos marca, krstil pa je vino Franc Jančar, zaradi česar je bil disciplinsko kaznovan, tržnil in špektor pa je prijavil podjetje.

Milka Finko je v delavskem svetu izjavila: »Ko je Jančar dežural za točilno mizo, je udaril po mizi in rekel: Proden bom šel iz podjetja, bom napravil tako gužvo, da se bo Marija na oltarju jokala...«

Milena Gažnik je na isti seji delavskega sveta izjavila: »Ko sem delala z Jančarjem na Rotovžu, smo imeli z njim vedno težave, ker ni hotel blokirati hrane. Na opozorila se je vedno izgovarjal, da pozablja.«

Ivanica Jakovec je izjavila: »Z Jančarjem smo imele težave tudi kuharice, ker ni hotel blokirati sprejetih jedil. Ne vem, ali je delal to namenoma ali je res pozabljal.«

Navajali bi lahko še in še podobne primere, ki kažejo, kdo je Jančar in kakšen odnos je imel do kolektiva in do svojih kolegov, toda že navedeno je dovolj za sklep, da Franc Jančar nima nobene moralne pravice očitati kolektiv, tisku karkoli, celo pa ne napake, kar je sam delal največje. S tem, kar danes reče proti podjetju in kar danes stori proti kolektivu, nadaljuje je prakso, zaradi katere ga je kolektiv ves čas obsojal.

Samovoljo in diktatorstvo očita direktorju, novinar pa samoupravni organom, da se vijugajo med molkom in strahom pred zamero. To je huda obtožba. Težka in hudo krivična, kajti če nič drugega, samo obširni zapisniki sej UO, DS in komisij so polni reševanja konkretne problematike in konkretnih sklepov. Ne direktor — samoupravni organi, ki jih je izvolil kolektiv, dejansko gospodarijo v podjetju, a med gospodarjenje spada tudi nenehno izboljševanje organizacije dela, nad katero se Jančar zgraža. Jančar sam je nakazal, zakaj je bilo potrebno v podjetju tolikokrat izvršiti pregrupacijo ljudi, tolikokrat poostriiti najrazličnejše kontrole, tega ali onega člana kolektiva disciplinsko kaznovati in nekaterim celo odpovedati. To je bilo potrebno v interesu kolektiva in v interesu gostov. Kolektivu ni vseeno, ali so zaloge prazne in kje je denar zanje, kot ni gostu vseeno, ali je dobro ali slabo postrežen. Če pa je izvajanje sklepov organov delavskega samoupravljanja diktatorsko, potem je direktor »Kandijev Tomlje Jože diktator. Toda v tem primeru so diktatorji vsi delavski sveti, vsi upravni odbori in vse komisije samoupravnih organov. Kazni, ki so jih izrekla gospodarska sodišča in razne inšpekcije, pa določeno kažejo, da je direktor tudi kot uradna oseba odgovoren za vse, kar se v podjetju dela. Ze kot tak torej mora izvajati sklepe in mora skrbeti za red v lastnem interesu, če njegovo diktatorstvo podobni, kot so Jančar, imenujejo diktatorstvo proti interesom kolektiva.

Prav smešno se je zgražati nad tem, da je direktor priganjal vujenke k delu, jih kontroliral, če pa so v šoli dobile slabe ocene, da je dvignil vik in krič. Učinkuje nasprotno, kar je hotel Jančar, namreč, da je direktor dejansko hotel uspeh tako podjetja kot vsakega posameznika itd., itd. Kot ena lastovka ne naredi pomladi, tako tudi obdolžitve enega člana, in to slabega člana, bivšega člana, ne morejo odtehtati vseh dobrih stvari v podjetju in v kolektivu. Kot že rečeno, komisija za družbeni nadzor bo, če se ji bo to zdelo potrebno, javnost obvestila o svojih ugotovitvah. Na vsak način bo ta komisija bolj kvalificirana govoriti o odnosih v kolektivu, pa o uspehih in neuspehih gospodarjenja in o drugih problemih. Nič pa ne bo mogli iti mimo rezultatov gospodarjenja v prejšnjih letih in zlasti ne v zadnjem času. Gostinsko poslovno združenje v Ljubljani je namreč napravilo analizo gospodarjenja v letošnjem prvem polletju za vsa gostinska podjetja združenja. Po tej analizi je hotel »Kandija« iz Novega mesta med sebi enakimi

na drugem mestu po netoproduktu, na drugem mestu po izplačanih neto osebnih dohodkih, na drugem mestu po netoproduktu na zaposlenega in na četrtem mestu po skladih. To so poslovni uspehi, ki jih ne bi mogel doseči strokovno slab direktor — diktator in še manj kolektiv, ki bi šivel v strahu pred sankcijami in posledicami. Takšne poslovne uspehe lahko doseže samo kolektiv, ki aktivno sodeluje pri gospodarjenju in čigar samoupravni organi dobro vedo, kaj hočejo.

Glede Jančarja se toliko v pojasnilo, da mu prav nič ne bi bilo potrebno ostati na vesti brez službe, saj mu je vojna pošta nudila zaposlitev na istem delovnem mestu v kantini, toda je pomudbo odklonil. Mnenja smo, da si s pretinjami in z obrekovanjem Jančar dejansko ustvarja kaj slabo reklamo tudi za ponovno zaposlitev kjerkoli drugje.

Kolektiv hotela
»KANDIJA«
Novo mesto

— Se že pozna, da v naši industriji mazut izpodriva premog.
— Torej se bo moral premog poceniti?
— Ni nujno, to je le ena varianta. Naši so že izbrali drugo, po kateri se bo mazut podražil.

Majhna škoda, toda velik opomin

Še isti dan, 15. novembra, ko se je v preurejeno barako preselila uprava Kemo opreme v Trebnjem, je ob 21,45 izbruhnil požar, ki je povzročil za 150 tisoč S—din škode — Pri pregledu so ugotovili, da je bila baraka zgrajena brez gradbenega dovoljenja in da se je uprava vselila brez uporabnega dovoljenja, ki ga izda pristojna inšpekcija na osnovi tehničnega pregleda.

Komaj smo v prejšnji številki zapisali, da se bo uprava podjetja Kemo opreme preselila v preurejeno barako, ki stoji v bližini prizvodne dvorane, moramo o tem spet poročati. Še isti dan, 15. novembra, ko je uprava prvič vedrila pod novo streho, je ob 21,45 nastal požar, ki se na srečo zaradi pomanjkanja kisika v zaprtih prostorih ni mogel hitro razširiti. Trebanjske gasilce je požar zatekel ravno pri gasilskem sestanku v Grmadi in so bili na poziv sirene v zelo kratkem času na kraju nesreče, kjer so odkrili salonitno opeko in z vedro vode pogasili tleče deske in opornike.

Komisija, ki je drugi dan ugotavljala vzroke nesreče, je soglašala v tem, da je požar povzročila premalo varno vgrajena električna luč. Dve močni žarnici sta v ploščati stropni svetilki kljub vmesni azbestni plasti tako segreli salonitno ploskev stropa, da se je vžgala. To domnevo je potrdil preizkus s še eno tako svetilko, ki je v kratkem času nevarno segrela salonit.

na katerega je azbestna plošča v direktnem dotiku do bro prevajala toploto.

Za sedanje in bodoče graditelje je predvsem pomemben opomin in pouk, da morajo pri gradnji investicijskih objektov spoštovati zakonite poti. Med preiskavo je namreč komisija ugotovila več investitorjevih napak. Barako je podjetje prestavilo in preurejevalo brez gradbenega dovoljenja. Uprava se je v nove prostore vselila brez uporabnega dovoljenja, ki ga izda gradbena inšpekcija na podlagi tehničnega pregleda in privoljenja komi-

sije, ki pregled izvede. Tako določajo predpisi o graditvi investicijskih objektov, in kot je tudi ta primer pokazal, upravičeno! Podjetje je resda v finančnih težavah in mora štediti takorekoč pri vsakem dinarju, vendar ga to ne opravičuje, da bi šlo mimo zakonitih poti.

Skopjanec prezrl osebni avto

3. decembra je pripeljal iz Zabaj vasi na Zagrebško cesti v Novem mestu Milenko Zivković iz Skopja tovornjak. Ker se ni prepračil, ali je prednostna Zagrebška cesta prosta, je trčil v osebni avto, ki ga je vozil Dragutin Pavič. Škodo so ocenili na 900 Ndin.

Zvijugal s ceste

26. novembra zvečer se je pri Bočki osebni avtu, ki ga je vozil Heinz Kippferling, izpraznila zračnica. Vozilo je začelo vijugati po cesti, dokler se ni znašlo na pobočju pod cesto. Škodo so ocenili na 2000 Ndin.

Če se mati vda pijači...

Zalosten primer matere, ki zaradi alkohola peha sebe in družino v nesrečo: v Goriči vasi pri Ribnici stanuje J. R. z ženo Ano. Mož se trudi za preživljanje žene in dveh otrok, a kaj pomaga, ko pa žene tudi po ves teden ni doma in pije. Otroka sta prepriščena sama sebi. Miajša deklica je morala zaradi podhranjenosti v bolnišnico, še

hujska nesreča pa se je zgodila njenemu bratcu: ker ga ni nihče varoval, ga je med igro na cesti podrl avto, tako da so mu morali v bolnišnici odrezati nogo.

Krajevna skupnost Goriča vas je priporočila občinskim organom, da bi nevestno mater poklicali na odgovor, otrokoma pa omogočili lepšo prihodnost.

24.000 dinarjev kazni za psovke

Pred sodniki novomeškega občinskega sodišča se je moral nedavno tega zagovarjati Viktor Kečkeš, bivši direktor Zdravilišča Dolenjske Toplice, ker je 4. julija letos razžalil uradni osebi sanitarnega inšpektorja Miho Gostiša in tržnega inšpektorja Slavka Tešarja.

Spoznan je bil za krivega, da ju je naglal in ozmerjal s takimi izrazi, da jih tisk ne prenese, ko sta hotela v zdravilišču opraviti svojo dolžnost. Obtožene se je izgovarjal

na preveliko obremenjenost pri delu ob prečuti noči in kot posledico tega na zrahljane živce, razen tega se mu je zdela neprimerna kontrola prav na dan borca.

Občinsko sodišče je Viktorju Kečkešu odmerilo 24.000 din denarne kazni, upoštevaje njegovo dosedanje nezakovanost in to, da je dejanje priznal ter se na sodišču razžaljenima opravičil. Zoper sodbo pa se je obsojeni pritožil.

Razveljavljene volitve direktorja

V Pekarni in slaščičarni v Kočevju bodo morali ponovno voliti direktorja — Upravni odbor ni pristojen za spreminjanje statuta podjetja

Občinska skupščina Kočevje je na zadnji seji razveljavila volitve direktorja v kolektivu kočevske Pekarne in slaščičarne. Kolektiv bo moral ponovno razpisati volitve, imenovati pa bo treba tudi novo razpisno komisijo.

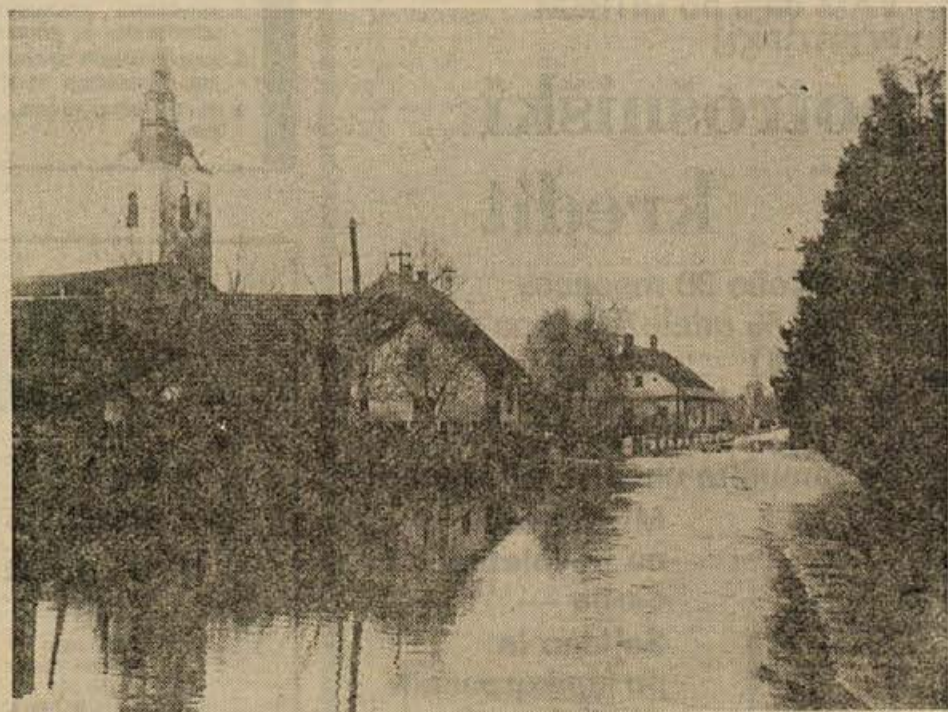
Zaradi nepravilno izvedenih volitev se je pritožil Stane Pintar iz Kočevja. Komisija za volitve, imenovanja in kadrovske zadeve pri občinski skupščini je pritožbo preučila, pregledala potek volitev, razne zapisnike sej, razpise, statut in druge dokumente ter ugotovila, da je bila pritožba delno utemeljena. Med drugim je komisija ugotovila, da razpis Pekarne in slaščičar-

ne za direktorja ni bil veljaven, ker ni v skladu s statutom delovne organizacije. Upravni odbor je sicer sklenil, da je treba statut podjetja spremeniti v tistem delu, ki govori o izobrazbi direktorja, vendar pa je po predpisih za spremembo statuta pristojen le tisti, ki ga je sprejel, se pravi delavski svet oziroma celotni kolektiv. Razpis je bil torej objavljen, kot da je statut po predpisih popravljen oziroma spremenjen, v resnici pa ni bil. Prav zato razpis ni veljaven in bodo morali v Pekarni in slaščičarni ponovno opraviti vse delo v zvezi z izvolitvijo novega direktorja.

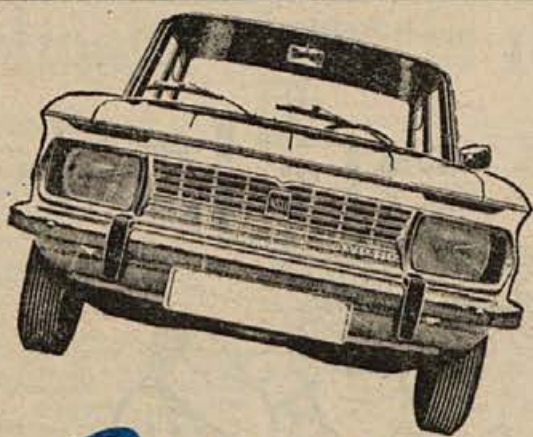
KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Preteklih 14 dni so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Viktor Avsec, Franc Kuplenik, Anica Škrbec, Miro Stopar, Slavka Cvitkovič in Jožica Jalovec, člani kolektiva Novoteks Novo mesto; Ivan Kastelic, Alojz Avbar in Janez Macedoni, člani kolektiva INIS Novo mesto; Alojz Dragan, Alojz Ljubi, Jože Grlič, Stjepan Capo, Tinka Pavlovič, Marija Grabnar, člani kolektiva Invalidskega zavoda Rog Novo mesto; Verusa Matjašič, članica kolektiva DMV Novo mesto; Anton Zupančič, član kolektiva KZ Krka Novo mesto; Terezija Zaletelj, gospodinja iz Borštn; Feliks Rogelj, posestnik z Velikega Lipovca; Angela Kužnik, posestnica z Velikega Lipovca; Neža Rodič, gospodinja z Ajdovca; Pavla Jarc, delavka z Velikega Lipovca; Marija Pusi, posestnica z Brezove rebr; Janez Novak, posestnik z Velikega Lipovca; Jože Novine, posestnik z Velikega Lipovca; Jože Kastelic, posestnik z Rebr; Alojz Gorenčič, posestnik z Velikega Lipovca;

Martin Zupančič, posestnik z Gornjega Ajdovca; Edvard Gnidovec, delavec z Velikega Lipovca; Slavko Suštar, posestnik z Srednjega Lipovca; Marija Lavrič, gospodinja iz Podlippe; Henrik Jarc, posestnik z Velikega Lipovca; Anica Rižnar, gospodinja z Srednjega Lipovca; Pavla Stravs, gospodinja z Srednjega Lipovca; Marija Gorenčič, gospodinja z Gornjega Ajdovca; Neža Prime, gospodinja iz Podlippe; Silva Gasperič, gospodinja iz Podlippe; Stanislav Nose, posestnik z Velikega Lipovca; Marija Hren, gospodinja z Srednjega Lipovca; Vinko Blatnik, posestnik z Velikega Lipovca; Bogdan Zupančič, član kolektiva G.G. Novo mesto; Alojz Paternost, član kolektiva Splošne bolnice Novo mesto; Jože Lokovešek in Alojz Macedoni, člana kolektiva Krka Novo mesto, Alojz Tekstor, član kolektiva Novolet Straža.

»TOKRAT SE JE OBRNILO...« Spet se je ponovilo tisto, kar grozi Kostanjevičanom vsako jesen in pomlad. Glavna cesta, ki pelje skozi Kostanjevico proti Brežicam je vedno živahna, narasla Krka, ki dere po ulicah, pa jo je začasno popolnoma opustošila. Avtor posnetka Marjan Kopina deli prvo nagrado za »Fotografijo tedna« (ORWO NP 18 8/25)

SAMO PETINO DENARJA

morate položiti,
če hočete imeti
še ta teden doma

- televizijski aparat
- pralni stroj
- štedilnik
- šivalni stroj
- hladilnik, moped, moško ali žensko dvokolo
- katerikoli drug tehnični predmet ali
- avtomobil znamke ZASTAVA — ŠKODA — NSU-PRETIS

Podjetje

NOVOTEHNA

NOVO MESTO, Glavni trg 11

s prodajalnami v

- Krškem
- Trebnjem in
- Metliki

VAM daje po HITREM
POSTOPKU

potrošniški kredit

- za dobo 30 mesecev
- z 20 % udeležbo (ena petina cene!)
- s 7 % obrestmi

Ne zamudite ugodne priložnosti!

Mislite tudi
na novoletna
darila —

Solidno in
po konkurenčnih
cenah vam bomo
postregli
v trgovinah
NOVOTEHNE!

POTROŠNIKI!

Novoletni popust do 40 odstotkov

vam nudi

konfekcija »OBRTNIK«
Ljubljana, Masarykova 34

v svojih poslovalnicah:

- LJUBLJANI
- NOVEM MESTU
- KRANJU
- CELJU
- MARIBORU
- BREŽICAH
- AJDOVŠČINI in
- POSTOJNI:

za zimske moške, damske in otroške plašče

Delovni kolektiv konfekcije »OBRTNIK« — Ljubljana
želi svojim cenjenim potrošnikom
SREČNO IN USPEHOV POLNO NOVO LETO 1967!

Priporočamo se za nakup!

Na podlagi 19. člena pravilnika o samoupravljanju in delovnih razmerjih uprave občinske skupščine Crnomelj, svet delovne skupnosti uprave občinske skupščine Crnomelj v soglasju s tajnikom skupščine

razpisuje prosto delovno mesto

DAVČNEGA IZVRŠITELJA

Poleg splošnih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

1. da ima končano osnovno šolo; prednost imajo kandidati z nepopolno ali popolno srednjo šolo;
2. da uspešno opravi poskusno delo, ki traja najdalj 2 meseca.

Razpis bo zaključen 15 dni po objavi. Prejemki bodo določeni po pravilniku. Vlogo z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite občinski skupščini Crnomelj.

TRGOVSKO PODJETJE SEVNICA

odobrava

potrošniške kredite

1. za nabavo pohištva,
2. akustičnih predmetov, radijskih sprejemnikov, televizorjev in gramofonov,
3. gospodinjskih aparatov: hladilnikov, pralnih strojev, štedilnikov in šivalnih strojev,
4. za motorna kolesa, mope, dvokolesa in preproge.

Avto celje

V CELJU

NOVO
AVTOMOBIL

NSU - tip 110

5-sedežni
53 KM
1100 ccm
zračno hlajenje
gume 550 x 13 brez zračnic
cena 20.060 N-din
fco tovarna

dobava: april, maj, junij 1967

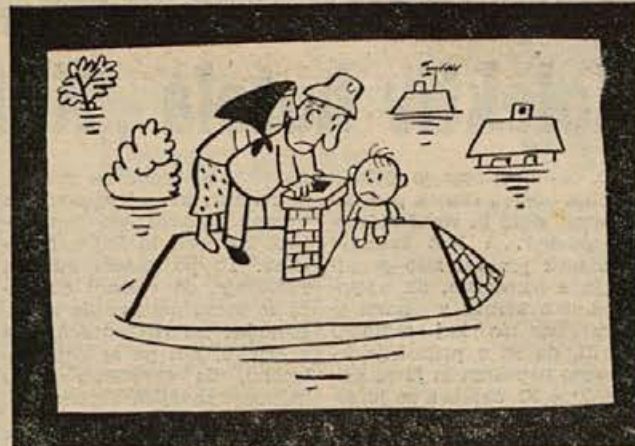
NSU-PRINZ - tip 1000 L

5-sedežni
43 KM
996 ccm
zračno hlajenje
gume 520 x 12
cena 18.670 N-din
fco tovarna

dobava: januar, februar, marec 1967

POHITITE S PREDPLAČILOM!

Na zalogi tudi ŠKODA 1000 MB — novi tip, cena 20.700.— N-din, fco Celje.
Informacije: telefon 24-74, Celje.

POPLAVA

Pride voda, pride ogenj, pride plaz ali pa potres! Kdo bo potem še našel sveženjček jurjev, tako od ust pritrغانih...? Ob poplavi jih bo morda prineslo skozi dimnik na svetlo — ali pa tudi ne!

DENARJA ne shranjujte v starih nogavicah, škatlah in pod tramovi podstrešja! Danes, jutri in vedno naj vas spremlja

HRANILNA KNJIŽICA

DOLENJSKE BANKE

IN HRANILNICE NOVO MESTO,

ki ima podružnico v KRŠKEM
in ekspozičuro v TREBNJEM
in v METLIKI

Ugodne obresti! Posebno namensko varčevanje za nakup, graditev in obnovo stanovanj!

AGROKOMBINAT EMONA LJUBLJANA

OBRAT

POLJEDELSTVO MENGEŠ

bo na

JAVNI DRAŽBI

v nedeljo, 11. decembra 1966 s pričetkom ob 9. uri v Mengšu

prodal

naslednja osnovna sredstva:

Traktor Ferguson T 20
z rezervnim motorjem

1 kom

Traktor Steyer

1 kom

Traktor Ferguson MF 35

7 kom

Traktor Ferguson MF 65

11 kom

Poleg navedenega bo na razprodaji več enosnih traktorskih prikolic, ročne motorne kosilnice BCS, traktorski enobrazdni, dvobrazdni in tribrazdni plugi, traktorske kosilnice itd. Prednost do nakupa ima ob enakih pogojih družbeni sektor.

Ponovitev licitacije bo na istem mestu ob 9. uri v ponedeljek, 12. decembra 1966.

OBVESTILO

DOLENJSKI MUZEJ
kot upravljavec
gradu Stari grad

obvešča javnost, da je prehod skozi dvorišče gradu za pešce in vozila do preklica dovoljen

BREZ DENARJA

ne graste skoraj nikoli v trgovino; navadili smo se sproti plačevati vse, kar potrebujemo. Kaj pa DOLENJSKI LIST — ste zanj naročnino že poravnali? Če je morda niste, pošljite denar takoj, če želite list nemoteno prejemati še naprej.
Lepo vas pozdravlja
UPRAVA LISTA

PISMA UREDNIŠTVU

Takoj je pomagalo

Tovariš urednik,
lepa hvala za uslugo: električno so mi prišli popraviti takoj ko so zvedeli, kako je pri nas na Jugroju potem, ko je udarila strela. Zal mi je da je prišlo do nesporazuma, ki je takrat prišel k nam v hišo od električarjev (ne vem pa, kako se piše), bi mi bil moral povedati, da nima on nič opravka s popravili. Ko pa je zvedel za napako v napeljavni šef delavnice v Metliki, so prišli takoj in delo v redu opravili. Torej, zdaj je zadeva v redu, opisanemu električarju pa se opravičujem, ker je bil vmes nesporazum.

ANA GOLES,
Jugorje 1

videli, za kaj so darovali življenja!

JOZE SKALAR,
sanit. tehnik,
Novo mesto

P. S. — Vprašali smo novomeško gimnazijo, ali smejo njeni dijaki na večerne dramske in druge prireditve. Odgovorili so, da dijakom ni prepovedano iti v gledališče: če sta dve predstavi, jim priporočijo popoldanski obisk, če pa je samo ena predstava, čeprav zvečer, si jo dijaki lahko ogledajo, ne da bi bili za to komu odgovorni. Gimnazija daje torej svoji mladini dovolj proste roke, da bi si lahko tudi zadnjo uprizoritev Ocvirkove drame »Ko bi padli oživelci« nemoteno ogledala.

UREDNIŠTVO

Zapuščena cesta

Tovariš urednik!
Ze od zgodnje pomladi ni nihče popravil cestnega odseka Mali Slatnik—Veliki Slatnik—Gabrje. Cesta ni več vredna svojega imena, saj so je sami jarki.

Ce so jo nekaj lahko vzdrževali, zakaj je ne več? Če popravljajo ceste po mestih, jih mar na deželi ni treba? Ob slabem vremenu smo vsi mokri od številnih luž, in zlasti otroci, ki morajo v premočenih nogavicah in čevljih sedeti v šoli, se vedno znova prehlajajo.

Prosim, pristojni, odgovorite mi!

TONE HREN,
Potov vrh 42,
p. Novo mesto

Kultura, kultura — kam ploveš?

Tovariš urednik!
Neko soboto je bilo v novomeškem kulturnem domu na sporedu dramsko delo domaćega pisca: »Ko bi padli oživelci«. Kot večino predstav, sem si tudi to ogledal.

Ko sem nekaj minut pred pričetkom vstopil v dvorano, je bila skoraj prazna. Začuden sem ostrmel: tu in tam so sedeli osamljeni obiskovalci in nekaj dvojic; po tri skupaj je bilo že težko videti. Mislil sem, da se bo dvorana še napolnila, saj je do pričetka predstave manjkalo nekaj minut. Posamezniki pa so tako počasi padali v dvorano! Ubogi igralci! Ko bi bil jaz na njihovem mestu, bi najbrž ne imel najboljšega občutka in bi le s težavo zdržal na odru. Igralci so kljub temu ostali na odru do konca...

Ko sem zapuščal dvorano, sem se vprašal, kje je spoštovanje meščanov do kulture, do someščanov, igralcev (amaterjev), ki so prav gotovo žrtvovali precej časa, da so pripravili uprizoritev!

Kje je dejanski razlog za skoraj prazno dvorano? Kaj je res usahnulo zanimanje za odrsko umetnost? Najbrž ne. Precej bolj so za to krivi dosežki tehnike; v mislih imam televizijo, ki je gotovo marsikoga navezala nase. Menim, da bi nikomur ne škodilo, ko bi včasih zvečer zapustili toplo sobo in se sprehodili do dvorane, kjer bi si ogledali prireditve.

Denar? Mogoče bo kdo trdil, da ljudje nimajo denarja za take reči. In bo napačno trdil. Polne kavarne, restavracije in bari dokazujejo, da bi vsakdo tudi za ogled odrske prireditve tvegati tista 2 N dinarja.

Zdi se mi, da tihi vzrok še drugje. Srednješolski mladini, ki bi verjetno prireditve obiskala, je bilo onemogočeno, da bi si predstavo ogledala. Le kdo bi tvegala, da bi si ob ogledu ene dramske predstave zagotovili v šoli disciplinsko kazeno, ker bi se vrnil domov šele ob pol desetih zvečer?

Da, ko bi mrtvi oživelci, bi se verjetno sramovali, ko bi

AVTOBUSNI INTERVJU

IVANKA KRAŠEVEC

»Jutranjka« najmlajšim

Rojstni dan naše države smo sevniški pionirji lepo počastili. Na proslavi 26. novembra v domu Partizana so poleg pionirjev nastopili tudi cicibani.

Ta dan je bil še zlasti pomemben za cicibane, ker so bili sprejeti v gasilskem domu v pionirsko organizacijo. Konfekcija JUTRANJKA je obdarila 86 cicibanov s pionirskimi čepicami in zvezdicami, nakup rut in značek pa je omogočila občinska zveza DPM. Ob sprejemu v pionirje so bili navzoči predstavniki društveno političnih in gospodarskih organizacij.

Konfekciji JUTRANJKA se zahvaljujemo za vse, kar je tokrat dala mlademu rodu. Ob ljubljamo, da se bomo v prihodnje še bolj prizadevali.

Pionirski odred
SAVO KLDAPNIK
Sevnica

Zakaj vsako leto manj vina?

Tovariš urednik!

Vinogradniki ugotavljajo, da je pridelek vina vsako leto slabši. Večina meni, da je tako zaradi elementarnih nesreč. Letos je toča res uničila veliko vinogradov, ponekod do 90 odstotkov, saj so bili vinogradi najbolj prizadeti tudi tam, kjer toče sploh ni bilo, so pa stari vinogradi.

Vsak vinogradnik, ki ima izčrpan vinograd, naj bi pomislil na obnovo. Mnogi bi že pričeli obnavljati vinograde, ko bi lažje dobili cepičenke. Jasno je, da pomeni obnova vinograda precejšnje stroške in trud. Zato kmet vsega ne zmore v enem letu, lahko pa bi, če bi obnavljal vsako leto nekaj. Lahko bi, ko bi ne bilo takih težav s trtami! Kje naj jih posameznik išče, če jih potrebuje 200, 300, 400...? Morda pa bi le našli rešitev: če bi zbrali prijave in nabavili trte prek kmetijske zadruge v Novem mestu iz krajev, kjer jih gojijo?

Vemo, da kmet ne bo zapustil svoje gorice, ampak bo raje pomislil, kako izboljšati oziroma obnoviti vinograd.

PEPCA ZURA,
Češnjice 14,
p. Otočec

NE HODI DOMOV BREZ

Če počti vodovodna cev

Novomeščani porabijo pet milijonov litrov klorirane vode na dan! — Bo iz vodovodnih pip v novomeških stanovanjih še dolgo tekla umazana voda? — Čistilne naprave so predrage, da bi jih Vodovod lahko preskrbel z lastnimi sredstvi

Ko so Novomeščani leta 1901 položili pod blatnimi in prašnimi ulicami prve vodovodne cevi, si pač niso mogli misliti, da bo skozi nje še po 65 letih tekla voda. Pa je vseeno res! V Kosovi, Streliški, Ragovski, Adamičevi in Trubarjevi ulici ter morda še danes uporabljajo cevi iz pred vojne ali izpred obeh vojn. Sicer pa se stare cevi iz litega železa od novih skoraj ne razlikujejo; šele v zadnjem času so začeli polagati salonitne cevi, vendar samo na krajih, kjer ni prevelikega cestnega prometa.

Zajetje je že vsa leta, kar obstaja v Novm mestu vodovod, v Stopičah, le da so leta 1953 zgradili nekaj sto metrov od starega novo, večje zajetje, ki z vodo razen Novega mesta oskrbuje še Težko vodo, Češnjice, Regerčovo vas, Ločno, Mačkovec ter Gotno in Zabjlo vas, pa še

del Irče vasi, Ceglince in Bučne vasi. Vodo iz zajetja s črpalkami potiskajo do zbiralnika na Težki vodi, od koder zaradi gravitacijske sile priteka v druge rezervoarje v okolici Novega mesta in nato po omrežju do vodovodnih pip. Kaj se zgodi, če zaradi prevelikega pritiska razžene glavno vodovodno cev ali če počti zaradi usedanja zemlje, so Novomeščani občutili pred nedavnim: spojni kos je potem, ko ga je vodni pritisk raznesel, med mnogimi povzročil silno razburjenje. Zaradi kosa litega železa, ki je širok komaj deset centimetrov, skoraj ves dan ni bilo vode.

Nekaj sta bila v Novem mestu dva vodna zbiralnika: »rezervoir na Božjem grobu« na Grmu, kakor so že pred 85 leti pisale Dolenjske novice, in zbiralnik na vrtu sedanjega otroškega vrta ob

Kako bodo v Kočevju proslavili dan JLA

Pred kratkim je imela komisija, ki ji je poverjena organizacija proslave dneva JLA, razširjeno sejo, na kateri so določili točnejši program. Ze 11. decembra se bodo začela športna tekmovanja v streljanju z zračno puško, v šahu in kegljanju, na katerih bodo sodelovale tudi ekipe ribniškega garnizona ter rezervni oficirji in podoficirji iz Ribnice in Kočevja.

V nedeljo, 18. decembra, bo tekmovanje ekip gimnazije in osnovnih šol — »Pokaži, kaj znaš«, kjer se bodo udeleženci pomerili v poznavanju zgodovine republike, JLA in narodnoosvobodilne borbe na Kočevskem. Med tekmova-

Bila je nedelja in ljudi v avtobusu ni bilo ravno malo. Med potniki za Ljubljano je bila tudi IVANKA KRAŠEVEC — posebej je menda ni treba predstavljati. Ura vožnje je bila kot nalašč za razgovor.

Novomeščani se Vas dobro spominjajo s TV oddaje »Tekmujte z nami«, v kateri so Celjani morali priznati premoč boljših. Kako, da ste peli za Novo mesto?

— V studiu so se »spomnili«, da sem Dolenjka, čeprav sem Belokranjka, in nisem hotela odkloniti sodelovanja. Seveda sem vseskozi držala pesti za Novomeščane.

Koliko let je že, kar ste začeli peti?

— Pojem že od otroških let, javno pa sem začela nastopati pred desetimi leti, ko so me »odkrili« na oddaji »Pokaži, kaj znaš!«

Vam petje pomeni poklic ali razvedrilo?

— Petje je le moj hobby, sicer pa sem že pet let arhivarka radijske fonoteke.

Koliko plošč ste že posneli?

— Doslej so bile v prodaji štiri, na eni od teh sem pela belokranjske narodne. Posnela sem tudi peto ploščo, v narodno zabavnem tonu, vendar je še ni v prodaji. Z mojim Prívskom pripravljam zdaj šesto ploščo, na kateri bom pela Rolfa Arianda Vsa v belem, H. Glucka De winter was lang, Gaalovo Lahko noč in Za rožnim grmom Hadjidakisa.

Vas bomo s kakšno novo pesmijo lahko slišali tudi na radiu?

— V duetu s Kozlevčarjem in tercetu s Stržajevom in Strugarjevo v priredbi Tončke Maroltove bom za radijski program posnela stare gorenjske narodne. Skladbe sodijo v okvir oddaj, ki naj bi ohranile stare narodne pesmi.

Na Dolenjskem ne požete veliko, čeprav ste tako rekoč Dolenjka. Zakaj?

— Če je to očitek, nima osnove. Tudi na Dolenjskem bi rada pela, če bi me povabili, seveda pod nozajem, da je ansambel kolikor toliko dober. Gorenjci in Zasavci me precej večkrat povabijo v svojo sredo.

Vaša skrita želja?

— Rada pojem, kakšnih posebnih želja pa nimam. O tem niti nisem premišljevala.

Katero vprašanje bi si zastavili, da bi bili najmanj v zadregi?

— Ste me pač hoteli spraviti v zadrego...

Vožnja je minila, razgovor je bil torej končan. Veliko sreče, Ivanka, in na skorajšnje svidenje tudi v Novem mestu!

SLAVKO SPLIHAL

Kočevski fotoamaterji so razstavljali

V počastitev dneva republike je kočevski klub fotoamaterjev skupaj s turističnim društvom priredil razstavo fotografij pod naslovom Naši kraji in ljudje. Razstavljenih je bilo 133 črno-belih slik, ki jih je komisija ocenjevala. Novost ocenjevanja je bila v tem, da je komisija ocenila po tri slike, in ne le eno kot prej. Prvo nagrado je prejel inž. Janez Černač s slikami Jesen, Začetek lovske zgodbe in Upanje, 2. mesto je zasedel inž. Miha Briški s fotografijami Prvi sneg in dež, Večer na obali in S trebuchom za kruhom, 3. mesto pa isti avtor s kolekcijo slik Po košnjih, Zaveze na obali in V pričakovanju.

Fotografije se niso dosledno nanašale na temo, ki jo določa naslov, zato je imela tudi komisija težko odločitev. Razstava je dobro uspela.

A. ARKO

liške vasi pa rešiti neprijetne bojazni pred pomanjkanjem kruha, bi morali v njej zgraditi vodni zbiralnik za 5 do 10 kubičnih metrov vode, kar bi v vsakem primeru zadostovalo vsaj za en dan. Čeprav glavna vodovodna cev ne počti pogosto, je taka investicija nujna že glede na to, da je v Novem mestu in okolici precej več kot deset tisoč ljudi.

Novomeščani ne pijejo nič čistejšee vode kot včasih, prej obratno! Naprave za čiščenje vode veljajo okoli trideset milijonov starih dinarjev, zato je pač treba shajati tudi brez njih. Nič čudnega torej ni, da ob deževnem vremenu pride iz pip rjava, kalna voda, v kateri je še polno umazane usedline. Toda čeprav je voda kalna in na pogled ni primerna za pitje, zdravju ni škodljiva: v glavni vodni črpalnici v Stopičah vso vodo klorirajo v posebni komori, v katero je vstop zaradi plinov, ki uhajajo v zrak, dovoljen samo s plinsko masko. V njej morajo vzdrževati stalno temperaturo od 18 do 20 stopinj. Če je vode v zajetju preveč, jo spuščajo v potok. Črpalke (v Stopičah imajo štiri), ki črpajo vodo iz zajetja, imajo svoje komandne

pulte z venturigrati, ki merijo množino pretoka vode na uro, z manometri za merjenje pritiska v ceveh, vakuummetri za merjenje podpritiska v sesalnih ceveh ter z instrumenti za merjenje napetosti, jakosti in frekvence električnega toka. Vse štiri črpalke lahko v eni uri potisnejo v glavno vodovodno cev do tristo tisoč litrov vode na uro. Vsak dan je treba jemati vzorce vode in jih vsakih deset dni pošiljati v živilski laboratorij v Ljubljano na pregled. Delo v črpalnici zahteva veliko pazljivost, saj bi najmanjša neprevidnost pripeljala do nesreče, katere posledica bi bilo prav gotovo tudi pomanjkanje vode.

Čeprav je malo verjetno, se vendar lahko zgodi, da izvir usahne ali se premakne. To bi pomenilo pravo naravno katastrofo, saj bi 38 kilometrov vodovodnega omrežja v Novem mestu in okolici ostalo brez vode. Takrat bi verjetno tudi Krka postala dovolj dobra za kuhanje! Za zdaj pa bodo Novomeščani še vedno prebivalci dolenjske metropole z znamenito Krko, ki je bila včasih zelena, in s klorirano pitno vodo, ki je ob dežju po več dni umazana...

SLAVKO SPLIHAL

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 9. decembra — Savica
Sobota, 10. decembra —
Nedelja, 11. decembra — Danijel
Ponedeljek, 12. decembra — Aljoša
Torek, 13. decembra — Lucija
Sreda, 14. decembra — Vojmir
Četrtek, 15. decembra — Kristina

ČESTITKA

IVANU PRIJATELJU

iz Novega mesta!
Vzradošeni praznujemo danes Tvoj 80. rojstni dan. Naša srečna želja je, da bi nas še mnogo mnogo let osrečeval s svojo neizmerno dobroto in plemenitostjo!
Hvaležna žena Marija, otroci Stanka in Vera z možema, inž. Sonja, vnuki, posebno pa Mojček, ter Ritičeva in Zupančičevi

PREKLIČI

Ana Gasperič iz Sel št. 12, p. Dragatuš, preklicujem kot neresnično vse, kar sem izrekla o Veroniki Zalta iz Ohrna št. 5, p. Dragatuš, 20. 8. 1966 na hmeljišču v Dragatušu, in se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe.

Tomaz Biček iz Gabrja 32, Brusnice, prepuščajem hojo po mojem travniku v Ravnih, kdor te prepušča, da ne bo upošteval, ga bom zaprosil sodno!

ZAHVALN

Najskrenejša nvala prof. dr. Bajcu, dr. Novakovi ter vsemu zdravstvenemu in strojnemu osebju kirurgije Novo mesto za uspešno operacijo in ves trud pri dolgotrajnem zdravljenju. Hvaležni pacienti Franc Zagar

Ob bridki izgubi nepozabnega moža, dobrega strica in sorodnika

RUDIJA PELKA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mu darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Fornazariču, gospe Colarič, tov. Mrazu, govornikom za spominke besede, pevcom, godbi, družbeno-političnim organizacijam, kolektivoma »Dolenjka« in »Preskrba« in hišnim sostanovalcem. Prisrčna hvala tudi vsem, ki so ga obiskovali med boleznijo, ter prijateljem in znancem

Zalujoči: žena Francka, posvojenec Janez, sestre in druga sorodstvo

Ob bridki izgubi naše drage mame

MARIJE KREVS

z Globoč dolca
se najskrenejše zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter vsem, ki so jo spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo častitemu gospodu župniku za poslovalne besede ob odprtem grobu.

Zalujoči otroci z družinami, posebno sin Polde

Ob izgubi našega dragega

JANEZA SELANA

iz Malenc
se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so mu darovali vence in cvetje in ga spremili na zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Vjekoslavu Prišanu iz Kostanjevice za požrtvovalnost. Zalujoči: žena Jozefa, otroci z družinami in druga sorodstva

Najlepše se zahvaljujem za svojo skrb pri zdravljenju tov. primariju dr. Smrečniku, dr. Zakrajškovi in dr. Trobišu ter vsemu medicinskemu in strojnemu osebju. Vsem bolnikom iskrene pozdrave.

Jože Grdun

Namesto venca na grob pokojnega

JOZETA OMERZELJA

iz Gradca je kolektiv sindikalne podružnice

LEPIS, lesno predelovalne industrije Suhor

laroval onkološkemu inštitutu v Ljubljani 100 N-din.

malio glasi

PRODIM nov štedilnik »Gorans«. Naslov v upravi lista (1178/66).

PRODIM rabljeno kuhinjsko posušilo. Paderskičeva 18, Novo mesto.

UGODNO PRODIM nov superavtomatični pralni stroj »Castore« in rabljen »Himos«. Naslov v upravi lista (1169/66).

PRODIM VPREŽNE SANI, 8 m širinega kabla, leseno prešo in dve novi zadnji kolesi za voz. Zore, Zdinja vas, Otočec ob Krki.

Kostanjevica: 11. 12. nemški barvni film »Med jastrebi«.

Metlika: 10. in 11. 12. ameriški film »Od tod do večnosti«, in ameriški barvni film »Fania«. 12. in 13. 12. jugoslovanski barvni film »Premijera risanih filmov«. 14. in 15. 12. zahodnonemški film »Maščevalca«.

Novo mesto — »Krkas«. 10. in 11. 12. italijanski barvni film »Družinska kronika«. 12. 12. nemški film »Senec podzemlja«. 14. in 15. 12. nemški film »Carovnikov obračun«.

Novo mesto — »Dom J.L.A.: 8. do 11. 12. italijanski barvni film »Zakonsko življenje na italijanski način«. 12. do 14. 12. angleški film »Zapeljivost«.

Ribnica: 10. in 11. 12. ameriški film »Osamljeni so hrabri«.

Sevnica: 10. in 11. 12. francoski film »Grof Monte Christo — II. del«. 14. 12. ameriški film »Noričje v operi«.

Stara cerkev: 10. in 11. 12. ita-

lijski film »Zapeljana in zapuščen«.

Sodražica: 10. in 11. 12. poljski film »Muriel« in gospodinja«.

Sentjernej: 10. in 11. 12. italijanski barvni film »Suznja Rimas«.

Trebnje: 10. in 11. 12. nemški barvni film »Pri črnem konjaku«.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Branka Smaljcic iz Dragatuša — Petra, Jozefa Grčar iz Praprotnice — Jozeta, Jozefa Muihčič iz Carovca — Slavko, Jozeta Jančević iz Dolaje Brozovič — Tomaza, Milka Jolič iz Prečnice — Anica, Ana Rajk iz Metlike — Mojca, Veronika Perše iz Skočjana — Darjo, Marija Novak iz Brestanice — Jozeta, Fanika Eragar iz Sentjerneja — Janeza, Anica Suštarčič iz Sela — Romana, Emilija Kosmač iz Gornje Stare vasi — dečka, Stefanja Kokovec iz Gribelj — dekle, Biserka Djuretšič iz Velike Gorice — dečka Helena Bobnar iz Gornje Glodole — dekle, Vida Cimprič iz Gotne vasi — dečka.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel — Francija, Terezija Krejan iz Raven — Antona, Erna Ribič iz Gor. Leskovec — dečka, Rozalija Novak iz Mihalovca — Mojca, Andreja Miklavž iz Podbočja — dečka, Anđelja Horvat iz Ozoka — Zeljka, Angela Novak iz Vetrinika — Tatjana, Terezija Poznič iz Pokleka — Silva.

Pretekli teden so v Brežiški porodnišnici rodile: Anica Polovič iz Rigone — Janka, Marija Sknaza iz Dečnih sel